

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

ФАКУЛТЕТ “ОБЩОВОЙСКОВИ”

КАТЕДРА “ЛОГИСТИКА НА СИГУРНОСТТА”

капитан Иван Йорданов Данев

**УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛОГИСТИЧНОТО ОСИГУРЯВАНЕ В УСЛОВИЯ НА
БЕЖАНСКА КРИЗА НА ТЕРИТОРИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

АВТОРЕФЕРАТ

**на дисертация за получаване на образователна и научна степен
„ДОКТОР”**

Област на висшето образование 9. “Сигурност и отбрана”

Професионално направление 9.1. “Национална сигурност”

**Докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното
производство (национална сигурност)”**

Научен ръководител:	Подполковник доцент доктор Стефан Гочев Филипов
Рецензенти:	

**Велико Търново
2022**

Дисертационният труд се състои от 299 страници
Основен текст – 201 страници
Приложения – 34 приложения на 67 страници
Литературни източници – 24 страници
Брой на литературните източници – 345
Брой на фигурите - 19
Брой на таблиците - 19
Брой на приложенията - 34
Брой на публикациите - 4

Защитата на дисертационния труд ще се състои на 20.09.2022 г. от 11.00 часа в учебен кабинет № 3226, втори етаж, трети учебен корпус на факултет „Общовойскови“ в Национален военен университет „Васил Левски“, район Велико Търново.

Материалите по защитата са на разположение на интересуващите се в Института за научноизследователска и иновационна дейност на Национален военен университет „Васил Левски“.

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ “ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

ФАКУЛТЕТ “ОБЩОВОЙСКОВИ”

КАТЕДРА “ЛОГИСТИКА НА СИГУРНОСТТА”

капитан Иван Йорданов Данев

**УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛОГИСТИЧНОТО ОСИГУРЯВАНЕ В УСЛОВИЯ НА
БЕЖАНСКА КРИЗА НА ТЕРИТОРИЯТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

АВТОРЕФЕРАТ

**на дисертация за получаване на образователна и научна степен
„ДОКТОР”**

Област на висшето образование 9. “Сигурност и отбрана”

Професионално направление 9.1. “Национална сигурност”

**Докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното
производство (национална сигурност)”**

Научен ръководител:	Подполковник доцент доктор Стефан Гочев Филипов
Рецензенти:	

**Велико Търново
2022**

Дисертационният труд е обсъден и насрочен за защита на 31.05.2022 г. на катедрен съвет в катедра “Логистика на сигурността” от факултет “Общовойсков” на Национален военен университет “Васил Левски”, по докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)” съгласно протокол № 20/ 31.05.2022 г.

Авторът на дисертационния труд е докторант чрез самостоятелна подготовка в катедра “Логистика на сигурността” от факултет “Общовойсков” на Национален военен университет “Васил Левски”.

Докторантът работи като асистент в катедра “Логистика на сигурността” на Национален военен университет “Васил Левски”.

Автор капитан Иван Йорданов Данев

Заглавие: “Усъвършенстване на логистичното осигуряване в условия на бежанска криза на територията на Република България”.

Тираж: 12 бр.

Отпечатан на 09.06.2022 г.

Издателски комплекс на НВУ “Васил Левски”, гр. Велико Търново

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Актуалността на темата се обуславя от възникналата миграционна криза след 2011 г., вследствие на която страните от Европейския съюз, включително и Република България, са пряко засегнати. През последните години на територията на страната се наблюдава настаняване на големи групи от лица, търсещи международна закрила и убежище, не малка част от които представляват и икономически мигранти, което е свързано с разходването на значителни финансови и материални държавни ресурси.

Предвид настъпилите събития в Украйна от 24.02.2022 г., водещи до възникването на нова миграционна вълна, чието движение към вътрешността на Европа пресича българо-румънската граница и предходните миграционни вълни, преминаващи през българо-турската и българо-гръцката граница, възниква необходимост от анализиране на основни елементи от системата за логистично осигуряване в центровете за настаняване на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при МС и специалните домове за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) към дирекция „Миграция“ на МВР. Прилагането на установените практики по предоставяне на логистични услуги за настаняваните чужденци налага и изследването на възможностите за взаимодействие между отговорните държавни органи, институции и неправителствени организации, работещи в сферата на предоставянето на международна закрила, временна закрила и убежище на територията на страната.

Възникналият миграционен натиск поставя на изпитание функциониращите системи за логистично осигуряване на лица, търсещи международна закрила в центровете за настаняване. В следствие на големият брой приети и настанени в бежанските лагери лица, се наблюдава затрудняване на взаимодействието между отговорните институции при изпълнението на отделните осигуряващи дейности и административни услуги, предоставящи се за настаняваните чужденци.

От теоретична гледна точка, базирането на военни национални стратегически документи, дефиниращи логистичното осигуряване, дава основание то да бъде разглеждано като “комплекс от мероприятия”, който съчетава в себе си дейности по битово устройване, задоволяване на първичните потребности на нуждаещите се, доставка на материални ресурси, предоставяне на транспортни, ремонтно-евакуационни и медицински услуги.

Съюзната доктрина на НАТО по логистиката определя логистичното осигуряване като съвкупност от процедури, свързани с проектирането, изграждането и оборудването на инфраструктурни обекти, поддръжката на прилежащите им устройства и съоръжения, както и доставянето на материални средства от различни класове, според спецификата на отделните операции и потребностите на нуждаещите се.

От разгледаните теоретични положения, представящи характеризирането на логистичното осигуряване като елемент от логистичната наука, се налага обобщението, че това е целенасочен, комплексен процес, състоящ се от множество дейности, свързани с планирането, организирането, изпълнението, контрола и отчета при доставка на материални ресурси, настаняване, хранене, водоснабдяване, медицинско обслужване, предоставянето на транспортни, евакуационни, ремонтни, административно-информационни и поддържащи услуги, с цел навременно задоволяване на потребностите на нуждаещите се, при изпълнение на различни координационни и осигуряващи задачи.

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ТЕЗА

Разглежданата **изследователска теза** се заключава в това, че логистичното осигуряване на лица, търсещи международна закрила и убежище в страната, в условия на бежанска криза, в смисъла на възприетите ограничения, трябва да бъде адекватно на:

➤ Предизвикателствата пред националната сигурност, възникващи в следствие на рисковете и заплахите към европейския континент и неопределеността на миграционната обстановка;

➤ Икономическата криза и здравните рискове в страната, резултат от обществено-политическите събития в Европа и последиците от разпространението на пандемията от COVID-19;

➤ Затрудненията във функционирането на обществения живот в Република България, възникнали в следствие на наложените от националните власти финансово-икономически и социални мерки;

➤ Динамично променящата се правно-нормативна уредба в областта на миграционната политика.

ЦЕЛ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

На основата на теоретичен анализ на елементи за логистично осигуряване на чужденци, търсещи международна закрила, в местата за настаняване на територията на страната и изследване на опита и поуките от практиката на отговорните органи, институции и организации, да се предложат и разработят направления за тяхното усъвършенстване.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Теоретичен анализ на възникването и развитието на миграционните движения и тяхното проявление върху логистичното осигуряване в условията на бежанска криза.

2. Анализ на основни характеристики от системата за логистично осигуряване на чужденци, търсещи международна закрила в местата за настаняване на територията на страната.

3. Разработване на нормативи и модели за логистично осигуряване на лица, търсещи международна закрила в местата за настаняване на територията на страната.

ОБЕКТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Обект на научното изследване са елементи от системата за логистична поддръжка на лица, търсещи международна закрила в местата за настаняване на територията на страната и взаимодействието между отговорните органи и институции при изпълнението на осигуряваните логистични услуги.

ПРЕДМЕТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Предмет на изследването са нормативите и моделите за логистично осигуряване на лица, търсещи международна закрила и взаимодействието между отговорните органи и институции при интегрирането им в установените практики.

ОСНОВНИ ПОДХОДИ И МЕТОДИ В ИЗСЛЕДВАНЕТО

За постигането на целта и изпълнението на научноизследователските задачи на дисертационния труд са използвани следните **групи от методи**:

➤ теоретични методи: системен, логически, аналитичен и исторически метод.

➤ емпирични методи: наблюдение, измерване, прогнозиране и обработване на данни чрез математико-статистически методи, анкетно проучване и интервю по метода “лице в лице”.

ОГРАНИЧЕНИЯ

Тъй като разглежданата проблематика оказва въздействие върху политическите и социално-икономическите системи на страни от целия свят, е ограничена възможността за изучаването ѝ във всички нейни проявления. Поради тази причина се налага изследванията да бъдат извършени при **следните ограничения**:

➤ Изследването анализира възникването, развитието и проявлението на миграционните движения върху обществено-политическия живот на държави от европейския континент;

- Анализът на елементи от системата за логистично осигуряване на лица, търсещи международна закрила, обхваща изследване на текущото им състояние в териториалните поделения на ДАБ и СДВНЧ към дирекция „Миграция“;
- Дисертационният труд обхваща анализирането на елементи от системата за предоставяне на логистична поддръжка за лица, търсещи международна закрила (предоставяне на бежански и хуманитарен статут), без да се разглежда предоставянето на логистични дейности за чужденци, търсещи убежище или временна закрила в страната.
- Анализирането на системата за логистична поддръжка на лица, търсещи международна закрила в страната, в рамките на изградения модел за предоставянето ѝ, обхваща периодът след масовото проявление на миграционната вълна към територията на Република България след 2013 година;
- При разглеждането на елементи от логистичното осигуряване в местата за настаняване на територията на страната се обхващат само отделни направления за осигуряване на чужденците, без да бъде изготвен цялостен анализ на системата за логистично осигуряване.
- За целите на разработването на дисертационния труд, понятията “бежанец”, “мигрант”, и “лице/чужденец с предоставен бежански/хуманитарен статут”, ще се използват като взаимнозаменяеми, с цел да не се допуска повтораемост в изказа. Официалната формулировка, която обединява всички горепосочени категории, е “лица/чужденци, търсещи международна закрила”.
- При анализирането на събраните емпирични данни, свързани с разработването на дисертационния труд и формираните на тяхна база предложения и варианти за съвместна работа в областта на логистичното осигуряване (ЛО) за лица, търсещи международна закрила (МЗ) на територията на страната, не са взети предвид характеристиките на възникналия въоръжен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна в края на февруари 2022 г., поради обстоятелството, че завършването на дисертационния труд съвпада с времето на възникване на военните действия и породилата се нова миграционна вълна.

II. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. Структура на дисертационния труд.

Разработването на дисертационния труд е насочено към изпълнение на поставената научноизследователска цел и произлизащите от нея изследователски задачи. Анализът е концентриран към обекта и предмета на изследване в съответствие с формулираната изследователска теза и поставените ограничения. В тази връзка, дисертационният труд се състои от увод, три глави със съответните изводи към тях, общи изводи, заключение, речник на използваните съкращения, списък с използваната литература и списък на приложенията.

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД.....	8
ГЛАВА ПЪРВА. ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА МИГРАЦИОННИТЕ ДВИЖЕНИЯ И ПРОЯВЛЕНИЕТО ИМ ВЪРХУ ЛОГИСТИЧНОТО ОСИГУРЯВАНЕ В УСЛОВИЯТА НА БЕЖАНСКА КРИЗА.....	18
1.1. Същност, еволюция и съвременни тенденции на бежанските вълни.....	18
1.1.1. Зараждане и развитие на мигрантските маси.....	18
1.1.2. Правно-политически положения, характеризиращи бежанската криза.....	20
1.1.3. Обща нормативна рамка в областта на миграционната политика.....	28
1.2. Характеристика на логистичната поддръжка в местата за настаняване на бежанци и мигранти в условията на бежанска криза.....	30
1.2.1. Основни схващания в областта на логистичната поддръжка на мигранти и бежанци.....	37

1.2.2. Основни принципи и методи при осъществяване на логистична поддръжка в местата за настаняване.....	45
1.3. Процедура по приемане и настаняване на мигранти и бежанци на територията на страната.....	52
ИЗВОДИ ОТ ГЛАВА ПЪРВА.....	60
ГЛАВА ВТОРА. АНАЛИЗ НА ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ СИСТЕМАТА ЗА ЛОГИСТИЧНО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ В МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА.....	62
2.1. Основна концептуална рамка при изграждане и оборудване на места за настаняване на бежанци и мигранти.....	62
2.1.1. Методология при планиране и изграждане на места за настаняване на бежанци и мигранти.....	67
2.1.2. Стандарти и изисквания при избор на място за разполагане на център за настаняване на бежанци и мигранти.....	70
2.1.3. Изграждане на основни съоръжения и компоненти в местата за настаняване.....	73
2.1.4. Оборудване и санитарно-хигиенни норми в местата за настаняване.....	75
2.2. Изследване и анализ на елементи за логистична поддръжка в местата за настаняване на бежанци и мигранти на територията на страната.....	80
2.2.1. Настаняване и битово устройване.....	82
2.2.2. Организиране на храненето.....	87
2.2.3. Водоснабдяване.....	94
2.2.4. Комунално-битово осигуряване.....	96
2.2.5. Медицинско обслужване.....	99
2.2.6. Транспортно осигуряване.....	106
2.2.7. Организиране на безопасността и сигурността на настанените лица, противопожарната защита (ППЗ) и поддръжката на инфраструктурните обекти.....	107
2.2.8. Контрол на входящите и изходящи материални ресурси.....	111
2.3. Изследване на опита на българските въоръжени сили при организиране на логистичната поддръжка за бежанци и мигранти.....	114
ИЗВОДИ ОТ ГЛАВА ВТОРА.....	124
ГЛАВА ТРЕТА. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛОГИСТИЧНАТА ПОДДРЪЖКА ЗА ЛИЦА, ТЪРСЕЩИ МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.....	126
3.1. Състояние и възможности на страната до началото на миграционната вълна.....	126
3.1.1. Анализ на резултатите от проведено изследване сред представители на национални компетентни органи, работещи в областта на миграцията, формирания от въоръжените сили и неправителствени организации, изпълняващи логистични задачи за чужденци, търсещи международна закрила в страната.....	138
3.1.2. Анализ на резултатите от проведено анкетно проучване сред военнослужещи от формирания за логистично осигуряване от състава на СВ в БА.....	141
3.1.3. Анализ на резултатите от проведено анкетно проучване сред представители от неправителствени организации, изпълняващи логистични услуги за бежанци и мигранти.....	155
3.2. Модел за съвместна логистична поддръжка на чужденци, търсещи международна закрила, при условия на повишени нива на миграционен натиск по границите на страната и обявена извънредна ситуация.....	169
3.2.1. Оценка на риска от възникване на миграционен натиск по границите на страната.....	175
3.2.2. Водене на непрекъснато наблюдение върху държавните граници и прилагане на принудителни административни мерки (ПАМ).....	177
3.2.3. Предварителна подготовка за предоставяне на ЛП.....	179
3.2.4. Приемане и регистрация на чужденците, търсещи международна закрила.....	181

3.2.5. Настаняване и престой (пребиваване) на лицата при провеждане на процедурата по предоставяне на МЗ.....	185
3.2.6. Осигуряване на адаптация и интеграция на получилите бежански или хуманитарен статут.....	190
3.2.7. Контрол върху изпълняваните логистични дейности при прием и настаняване на лица, търсещи МЗ, в условията на повишен миграционен натиск.....	191
ИЗВОДИ ОТ ГЛАВА ТРЕТА.....	192
ОБЩИ ИЗВОДИ.....	193
ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	195
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	198
НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ И ПРАКТИКО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ.....	201
С НАУЧНО-ПРИЛОЖЕН ХАРАКТЕР.....	201
С ПРАКТИКО-ПРИЛОЖЕН ХАРАКТЕР.....	201
РЕЧНИК НА СЪКРАЩЕНИЯТА.....	202
ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ.....	209
ИЗТОЧНИЦИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК.....	209
ИЗТОЧНИЦИ НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК.....	221
ИЗТОЧНИЦИ ОТ ИНТЕРНЕТ.....	225
СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ.....	233
Приложение 1. Характеристика на миграционните вълни към европейския континент след края на Втората световна война.....	233
Приложение 2. Регламенти и директиви на Европейския съюз, свързани с предоставянето на МЗ.....	241
Приложение 3. Брой на чужденците по категории, отразяващи нивото на миграционен натиск към територията на Република България между 2018 г. и 2021 г., според статистически данни, предоставени от ГДГП.....	247
Приложение 4. Брой на чужденците, подали документи за предоставяне на международна закрила в Република България през 2021 г. и тяхното възрастово разпределение, според данни на ДАБ при МС.....	248
Приложение 5. Брой на чужденците с предоставена и отказана международна закрила през 2020 г. и 2021 г., според данни на ДАБ при МС.....	250
Приложение 6. Списък с основни консумативи и принадлежности за поддържане на личната хигиена и санитарно-битовите условия в помещенията за настаняване на мигранти и бежанци в териториалните поделения на ДАБ при МС.....	251
Приложение 7. Състав и възможности на ДАБ за осигуряване на медицинска помощ в териториалните поделения чрез щатен медицински персонал към месец декември 2021 година.....	252
Приложение 8. Разграничителни аспекти в охраната на полеви бежански лагер с участието на формирования от въоръжените сили.....	253
Приложение 9. Норми за осигуряване на средна дневна енергийна потребност при организиране на храненето за лица, търсещи международна закрила, според стандарти на СЗО, СПП и ВКБООН.....	254
Приложение 10. Стойностни норми за осигуряване на среден дневен хранителен прием при организиране на храненето за лица, търсещи международна закрила на територията на Република България, според националните стандарти.....	255
Приложение 11. Списък на видовете медицински специалисти и транспортно-евакуационни средства, включени в състава на военно-полевата клиника, развърната в бежанския лагер в с. Радушa (Република Северна Македония), за периода април-юни 1999 година.....	256
Приложение 12. Стойност на одобрените допълнителни финансови средства, предвидени за изпълнение на дейности по плана за овладяване на кризисната ситуация,	

възникнала в следствие на засиления миграционен натиск към територията на Република България.....	256
Приложение 13. Стойност на преразпределените от бюджета на МВР допълнителни финансови средства, преведени по бюджета на ДАБ при МС за изпълнение на дейности по поддръжка на центровете за настаняване на бежанци и мигранти и подобряване на необходимите битови и медицински условия в тях.....	257
Приложение 14. Стойност на държавните финансови средства, предвидени за изпълнение на дейности, свързани с “повишаване на готовността” за реакция на държавните структури и НПО при изпълнение на плана за предприемане на допълнителни мерки, в случаи на повишени нива на миграционен натиск към територията на Република България.....	258
Приложение 15. Стойност на планирания държавен финансов резерв за осигуряване на дейността на МВР, МО, ДАНС, МВнР и ДАБ, при възникване на извънредна ситуация, свързана с повишени нива на миграционен натиск по границите на страната за 2021 година.....	259
Приложение 16. Изходни документи при разработването на модел за съвместна логистична поддръжка на лица, търсещи международна закрила на територията на страната, в условия на обявена извънредна ситуация, свързана с повишени нива на миграционен натиск.....	260
Приложение 17. Задачи на център за координиране на логистичното осигуряване/логистичната поддръжка (ЦКЛО/ЛП).....	262
Приложение 18. Задачи на военни формирования за логистично осигуряване от състава на Сухопътни войски, при развърщане и организиране на осигуряването във временен център за настаняване на чужденци (ВЦНЧ), търсещи международна закрила.....	263
Приложение 19. Задачи на оперативните групи от областна дирекция на МВР при развърщане и организиране на осигуряването във временен център за настаняване на чужденци (ВЦНЧ), търсещи международна закрила.....	263
Приложение 20. Класификация на съоръженията, изградени на територията на бежански лагер, според стандарти на ВКБООН.....	264
Приложение 21. Седмично меню за хранене на чужденци, търсещи международна закрила, настанявани в ТП на ДАБ при МС	265
Приложение 22. Заявка №..... за доставка на готова храна за __. __.2021 г. от РПЦ-София за настанените граждани на трети страни в ТП на ДАБ при МС.....	267
Приложение 23. Книга за регистриране на заразните болести.....	268
Приложение 24. Правила за водене на Книгата за регистриране на заразни болести.....	268
Приложение 25. Бързо известие за случай на болен (възможен, вероятен, потвърден), заразноносител, или починал от заразно заболяване.....	269
Приложение 26. Здравни беседи, провеждани с настанените чужденци, търсещи МЗ, в ТП на ДАБ за периода януари-март 2020 година.....	271
Приложение 27.1. Амбулаторен дневник за вписване на цялата информация относно амбулаторния преглед на всеки пациент с отразяване на отпуснатите и приложени лекарствени продукти.....	271
Приложение 27.2. Тетрадка за манипулации.....	271
Приложение 27.3. Тетрадка за положителни резултати.....	272
Приложение 27.4. Медицинска карта.....	272
Приложение 28. Списък с основните лекарства, медикаменти, битово и медицинско оборудване, с които се обзавеждат здравните кабинети, разкрити към ДАБ при МС.....	272
Приложение 29. Анкета със служители от миграционна служба на Каритас в България.....	274

Приложение 30. Анкета със служители от Български червен кръст (БЧК)/ Бежанско-мигрантска служба (БМС).....	278
Приложение 31. Анкета със служители от Български хелзински комитет (БХК)...	282
Приложение 32. Анкета с военнослужещи от военно формирование 46690-Пловдив.....	287
Приложение 33. Примерен състав на Център за координиране на логистичното осигуряване/логистичната поддръжка (ЦКЛО/ЛП).....	292
Приложение 34. Схема на взаимодействието и информационното осигуряване между компетентните национални органи и представители на правителствения и неправителствения сектор, при развързване на ЦКЛО/ЛП и организиране на логистичното осигуряване при прием, регистрация и настаняване на чужденци, търсещи МЗ, в условия на извънредна ситуация и засилен миграционен натиск.....	299

2. Синтезирано изложение на дисертационния труд.

ГЛАВА ПЪРВА. ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА МИГРАЦИОННИТЕ ДВИЖЕНИЯ И ПРОЯВЛЕНИЕТО ИМ ВЪРХУ ЛОГИСТИЧНОТО ОСИГУРЯВАНЕ В УСЛОВИЯТА НА БЕЖАНСКА КРИЗА.

1.1. Същност, еволюция и съвременни тенденции на бежанските вълни.

1.1.1. Зараждане и развитие на мигрантските маси.

Историята на човешкото развитие познава много случаи, в които големи маси от хора са се придвижвали от едно населено място в друго, с цел търсене на по-изгодни условия за живот, спокойствие и сигурност. В основна причина за миграция се превръщат войните, липсата на достатъчно ресурси, необходими за поддържането на минимален стандарт на живот, лошите климатични условия, които трябва да бъдат преодолявани.

Съпоставянето на измеренията на сегашните масови премествания с тези от зората на създаването на племенните съюзи, не дава основание да се твърди, че бежанската вълна надминава като размери “Великото преселение на народите”, но е с не по-малки последици за обществено-политическия, икономическия и социо-културния живот на Европа. Настоящите миграционни движения са ориентирани повече към икономически силните страни от Шенгенската зона в Европейския съюз, отколкото към водещи световни сили, поради което, в много от аналитичните оценки, кризата с бежанците може да се срещне и с общото наименование “Европейска мигрантска криза”.

Въздействието на миграционната вълна разкрива, че правителствата на държавите от Европейския съюз се сблъскват с огромни затруднения по отношение на приемането, разпределянето, регистрирането и настаняването на непрекъснато прииждащите мигранти в приемателните центрове. Това води не само до редица разногласия в мненията, но и до дестабилизиране на системите за сигурност в рамките на Евросъюза. Като основна причина за масовото проявление на миграционния натиск след 2011 г. може да бъде посочена гражданската война в Сирия и влошаването на хуманитарната обстановка в този регион.

1.1.2. Правно-политически положения, характеризиращи бежанската криза.

Характеризирането на понятийния апарат в областта на миграцията налага да бъдат разграничени различните категории чужденци, пристигащи на континента. След анализирането на достъпните източници, се открояват разлики при определянето на видовете статут, което се дължи на диференцираното тълкуване на нормите в някои страни от Европейския съюз.

Съгласно възприетата правна рамка определянето на дадено лице като “бежанец” може да се предостави в случай, че съществува реална опасност за живота и здравето на отделния индивид или неговото семейство и те са обект на преследване, нарушаване на човешките права чрез проява на различни методи на насилие или унижително и дискриминационно отношение. Посоченият статут може да се придобива не само от

отделен чужденец, но и от членовете на неговото семейство, в случай че не са извършили деяния, които да противоречат на нормите, установени с международноправни актове в областта на миграцията.

Според теоретичните положения, посочени в Наръчникът по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г., чужденците, които напускат страната си на произход, водени от причини “с личен характер” или “чисто икономически съображения”, могат да бъдат считани за икономически мигранти. В публикации на Върховния комисариат на ООН за бежанците се посочва, че икономическите бегълци по своя инициатива преследват чуждите територии с единствената цел да подобрят благосъстоянието си, докато бежанците се определят като лица, които “бягат от военни действия или от преследване”.

Необходимо е да се отбележи, че бежанецът и лицето, търсещо убежище не трябва да се отъждествяват. Търсещият убежище е чужденец, който подава молба за предоставяне на международна закрила. Тя може да се изразява в предоставянето на бежански статут и субсидиарна закрила (хуманитарен статут).

Хуманитарният статут се предоставя на лица, които са принудени да напуснат страната си на произход, в следствие на настъпили събития от политически характер, (смяна на политическия режим) или други причини, които са: напускане на родните им места при възникнали ситуации на въоръжени конфликти или разрушения от проявата на природни сили; жертви на бедствия или потърпевши от нарушаването на основни човешки права; при наличие на влошаване на хуманитарната обстановка в страната на произход.

1.1.3. Обща нормативна рамка в областта на миграционната политика.

Развитието на правно-нормативната уредба в областта на бежанската политика претърпява изменение след края на Втората световна война. Породилите се големи миграционни потоци предизвикват обществените реакции и водят до изразяване на мнения за изграждане на политико-правни механизми, които да защитават “правата на бежанците” и да регламентират техните задължения по време на различните етапи от процедурите по издаване на отделните видове статут.

Разгледаната нормативна база разкрива основните концептуални изисквания, разработени в следствие на разрастването на миграционната вълна към европейския континент. Достигането на нейната върхна точка през 2015 г. и 2016 г. води до промяна в утвърдената законова рамка и изменение на някои от действащите регламенти и директиви на Евросъюза. С разгледаните промени се цели да се подобрят и уеднаквят механизмите и стандартите, свързани с предоставянето на убежище и изграждането на по-ефективни принципи в областта на предоставянето на международна закрила.

1.2. Характеристика на логистичната поддръжка в местата за настаняване на бежанци и мигранти в условията на бежанска криза.

С оглед на създалата се тенденция, властите в страната започват изграждането на модел за предоставяне на помощ и закрила за мигранти, попадащи в пределите на държавните граници. Изследванията на стратегическите документи, изготвени от националните власти, насочени към създаване на организация и координиране на дейностите в случай на възникване на бежанска криза през този период, показват, че не са постигнати ефективни резултати. Не се набелязват конкретни мерки за справяне със създалата се ситуация и не се разпределят ефективно задълженията и отговорностите между компетентните органи и институции. Не са изградени ползотворни механизми за взаимодействие с отговорни международни организации като Върховния комисариат за бежанците към ООН (ВКБООН) и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ).

В резултат на това, планировъчните процеси и дейностите по осигуряване и подготовка на места за настаняване на мигранти и бежанци, до средата на 2013 г., се изпълняват тромаво и неефективно. В следствие на нарушеното взаимодействие на

институционално ниво между национални представители по миграционните въпроси и интернационални организации, защитаващи правата на мигрантите по света, се достига до невъзможност от усвояване на “евросредства за България по фонда за убежище и миграция на ЕС”.

Утвърденият национален план за предоставяне на временна закрила не е особено ефективен в практико-приложен аспект. Според заложените национални изисквания, планът за предоставяне на временна закрила трябва да се задейства в случай, че през държавната граница се констатира повече от 500 легални и нелегални преминавания в рамките на 24 часа. При предвиден капацитет на извънреден лагер от 1000 души и ориентировъчни разчети за навлезли приблизително 15 хиляди мигранти месечно на територията на страната, се налага заключението, че заложените в националния план параметри, е необходимо да бъдат коригирани. Наред с това, за да влезе в изпълнение кризисният план, е необходимо останалите миграционни центрове в страната да бъдат със запълнен капацитет приблизително на 70%. Обстоятелство, което е било налице още през периода 2012 – 2013 година.

Допълнително утежняващо условие за неефективната реализация на плана са неподходящата теренна местност и недостатъчното финансиране за изграждане на необходимите електрозахранващи, канализационни, водоснабдителни и охранителни системи. Недостатъците по линия на ресурсното осигуряване при прилагането на плана за предоставяне на временна закрила в страната дават основание да се направи заключението, че Република България не е подготвена изцяло в логистично отношение.

В резултат на констатираните слабости, след разгара на бежанската криза през 2013 г., в страната се предприемат редица мерки на национално равнище, които допринасят за подобряването на условията при прилагане на плановете, в случай на нарастване на миграционната обстановка.

1.2.1. Основни схващания в областта на логистичната поддръжка на мигранти и бежанци.

Приемането и настаняването на лицата, търсещи международна закрила и убежище се извършва под ръководството на ДАБ, която разполага с РПЦ и ТЦ.

С оглед на разрасналата се миграционна вълна, засягаща и територията на страната, възниква необходимостта от поддържане на непрекъсната готовност за реакция в случай на повишен миграционен натиск. За целта е изградена национална система за оповестяване и координиране на действията на отделните министерства и ведомства, действащи в рамките на процеса по предоставяне на временна закрила за чужденци, кандидатстващи за предоставяне на статут. Организационните и координационни дейности се обединяват в национален план за действие при предоставяне на временна закрила в Република България. В плана се посочва организацията при създаване на отделни координационни планове на всички министерства и ведомства, имащи отношение към предотвратяване на последиците от миграционния натиск.

В случай на възникване на кризисна обстановка на територията на страната, основни регламентиращи документи, според които ще се планират и извършват всички организационни, координационни и логистични дейности, ще бъдат националният план за действие при осигуряване на временна закрила на територията на страната, плановете за действие при извънредна ситуация по границите с Република Турция и Република Гърция, както и както и плановете на отделните министерства, съвместно с органите на местната власт (общини и областни управи).

1.2.2. Основни принципи и методи при осъществяване на логистична поддръжка в местата за настаняване.

Организирането и изпълнението на логистичната поддръжка в рамките на системата за логистично осигуряване на лица, търсещи международна закрила, се базира на разнообразни особености, съдържащи се в различни принципни положения, въз основа на които се планират, организират и провеждат отделните логистични дейности.

Сред основните постулати, използвани като база за изграждане на организационно-логистичните дейности при хуманитарната поддръжка, се открояват принципите на “безпристрастност”, “неутралност”, “хуманност” и “независимост”. Тяхното формиране и развитие води началото си от организационни документи, изготвени от структурите на неправителствената организация “Червен кръст”, които определят основната рамка “на поведение и действие на хуманитарните организации в случаи на природни бедствия или бедствия и катастрофи, предизвикани от човека”.

1.3. Процедура по приемане и настаняване на мигранти и бежанци на територията на страната.

Според информация, предоставена от председателя на ДАБ при МС в интервю, проведено по метода „лице в лице“, съществува различие в статута на чужденците, пристигащи на територията на страната. Правилната терминология, с която те трябва да бъдат назовавани, е „лица (чужденци), търсещи международна закрила и убежище“.

Към настоящия момент, съществува разработена от ДАБ процедура само по отношение на лицата, които кандидатстват за предоставяне на международна закрила, която се изразява в получаване на статут на бежанец или хуманитарен статут, наричан още субсидиарна закрила. Председателят на ДАБ при МС предоставя статут на международна закрила, но няма правомощията да предостави статут на временна закрила и убежище.

Според отправено запитване до председателя на ДАБ по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) и получен отговор от администрацията на ДАБ, съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), всеки чужденец може да поиска предоставяне на закрила в страната. Съгласно действащото законодателство, на територията на Република България получаването на бежански статут от чужденец, отговарящ на условията по Конвенцията от 1951 г., преминава през следните фази: попадане на територията на страната; регистриране на чужденеца в най-близкия приемателен център; извършване на медицински преглед, определяне на групи от чужденци, намиращи се в ситуация, изискваща ускорено производство и определяне на групи от лица, на които ще се открие процедура за предоставяне на статут по общия ред.

След подаването на документи за предоставяне на международна закрила, чужденецът се регистрира в три дневен срок от подаването им. Непосредствено преди регистрацията, на лицето се предоставя екземпляр от указания за неговите права и задължения по време на производството по предоставяне на международна закрила на разбираем за него език, след което се удостоверява самоличността на чужденеца.

Настаняването се осъществява с изрична заповед на директора на съответното териториално поделение. При изрично поискване, посредством предварително подадена молба, лицето може да се настани на външен адрес за собствена сметка. По подадената молба с искане за настаняване на външен адрес се постановява решение от директора, с което се разрешава или отказва на чужденеца да се настани на посочения от него адрес.

След приключване на регистрацията чужденецът се насочва за фотографиране и снемане на пръстови отпечатъци. В срок до 4 месеца от откриване на производството, органът, провеждащ интервю с кандидата, изготвя становище, с което предлага на чужденеца да бъде отказан или да бъде предоставен съответния статут. Становището се представя на председателя на ДАБ при МС. В срок до 6 месеца от образуване на производството за предоставяне на международна закрила, председателят на ДАБ взема решение, с което предоставя или отказва предоставянето на бежански или хуманитарен статут. Посоченият в общия случай 6-месечен срок за произнасяне на решението е ориентиран, като максималният период за произнасяне по подадените молби за предоставяне на международна закрила, е 21 месеца, считано от датата на регистриране на подадените документи.

ИЗВОДИ ОТ ГЛАВА ПЪРВА

Представеният анализ на възникването и развитието на миграционните движения, проследяването на тяхното проявление върху изградената система за логистично осигуряване на мигранти и бежанци в страната и теоретичното обосноваване на основни правно-политически понятия, свързани с миграцията обосновават решаването на **първата научноизследователска задача**, в следствие на което се обобщават следните **изводи**:

1. Миграцията е съпътстващо европейския континент явление още от древността. Бежанският натиск, възникнал след края на 2013 г., значително превъзхожда по своите размери предшестващите го миграционни вълни. Неговото въздействие дава основание да се твърди, че, заедно с възникналите здравни и икономически рискове за сигурността на страните, справянето с последиците от настоящата бежанска вълна, се превръща в едно от най-трудно контролируемите обществено-политически събития след края на Втората световна война до настоящият момент. Като основни генератори на настоящия миграционен наплив се открояват фактори от политико-военен, икономически, социо-културен и хуманитарен характер.

2. Разгледаната обща нормативна рамка и анализиранията понятия в областта на миграционната политика показват, че е необходимо правилно да се прилагат установените критерии, свързани с определянето на имигриралите лица като мигранти или бежанци. Констатираните първоначални различия при тълкуването на миграционното законодателство в страните от ЕС през етапите на масово навлизане на чужденци през границите, са преодоляни в хода на кризата, чрез въвеждането на единни разпоредби, според които се регламентира и видът на предоставяната закрила.

3. Зародилата се тенденция на промяна в социално-демографската среда на европейския континент, предизвикана от навлизането на население с чужди културни и етно-религиозни характеристики и възникналите проблеми, свързани с интегрирането му, водят до непредвидимост и несигурност при контролирането на кризисните процеси и проблемите, формиращи се на тази основа, което се отразява върху тенденциите за развитие в страната.

4. През първоначалния етап от развитието на миграционната вълна на територията на страната, изградената система за логистично осигуряване на лицата, търсещи международна закрила в териториалните поделения на ДАБ, действа тромаво и неефективно. Механизмите за логистична поддръжка се подобряват в края на 2014 г. и началото на 2015 г. с въвеждането по-ефективни планове за осигуряване на международна закрила, временна закрила и убежище, в които се координират усилията на отделните министерства и ведомства и се разпределят отговорностите между тях.

5. Предвид възникналите проблеми, свързани с приемането, настаняването и интегрирането на изселници, попадащи на територията на страната, е необходимо да бъдат анализирани възможностите за логистично им осигуряване в местата за настаняване, което е основен момент от процесите по управление на миграционните потоци и понижаване на рисковете за националната сигурност на страната.

ГЛАВА ВТОРА. АНАЛИЗ НА ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ ОТ СИСТЕМАТА ЗА ЛОГИСТИЧНО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЖАНЦИ И МИГРАНТИ В МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА.

2.1. Основна концептуална рамка при изграждане и оборудване на места за настаняване на бежанци и мигранти.

Настаняването на мигранти и бежанци се осъществява в стационарни и полеви условия. Обезпечаването на полевото настаняване се свързва с оборудването на полеви бежански лагери. Теоретичната им обосновка дава основание да се възприемат като “съвкупност от съоръжения, разположени на местността с цел настаняване и предоставяне на полеви услуги” за пострадало население в случай на възникване на кризисна обстановка.

При изграждане на места за настаняване на пострадали в полеви условия е необходимо да се отчетат реалните потребности от оборудване на обекти (сектори) за осигуряване в съответните направления. В зависимост от броя на лицата, определени за настаняване, се предвиждат и различни видове конструкции за настаняване, технически средства за приготвяне и раздаване на храна, съхранение на материални средства, административно-информационно и медицинско осигуряване. В зависимост от нуждите на пострадалото население и възрастовите характеристики на отделните социални групи, е възможно да възникне необходимост от предоставяне на социални и образователни услуги, поради което е препоръчително да се оборудват и съответните помещения.

Бежанските лагери следва да се изграждат и оборудват на места, където има съществуваща инфраструктура и съоръжения. Тяхното отремонтиране и приспособяване за настаняване на лица, търсещи закрила, се явява икономически по-целесъобразно, отколкото финансовата обосновка за планирането на цялостно изграждане на бежански лагер на територията на страната от неговите основи.

Практическите аспекти при участието в операции по оказване на хуманитарна поддръжка или извършването на осигуряващи дейности за пострадало население с помощта на въоръжени сили показва, че по-голяма тежест при изграждането, оборудването и осигуряването на местата за настаняване, поемат военни формирования от състава на сухопътните войски.

2.1.1. Методология при планиране и изграждане на места за настаняване на бежанци и мигранти.

Според продължителността на експлоатацията им, лагерите, в които се настаняват мигранти и бежанци могат да се разграничат на места от временен, полувременен и постоянен тип. Постоянните бежански лагери осигуряват възможност за настаняване за период от почти четвърт век (около 20-25 години). Местата за настаняване на търсещи закрила лица от полувременен тип са с период на експлоатация между 5 и 20-25 години. Заедно с центровете от временен тип, те са най-често изгражданите по време на хуманитарни операции под егидата на ООН. Временните центрове за настаняване са с период на експлоатация не по-дълъг от 5 години.

Според други класификационни характеристики, убежищата за настаняване могат да се подразделят на “приемни, транзитни лагери и обществени сгради”. Системата за изграждане на инфраструктурни обекти и съоръжения на територията на един миграционен център включва три основни компонента:

- Дейности, свързани с необходимата планировка относно изборът на място за разполагане на лагера и изграждането на отделните инфраструктурни обекти в него, заедно с прилежащите им съоръжения и оборудване;
- Приемане на обективни критерии и стандарти, отразяващи действителната необходимост от изграждане на съответните съоръжения и обекти, необходими за задоволяване на текущите потребности на мигрантите;
- Изграждане на ефективна система за управление на логистичните дейности и използваните в тях ресурси.

2.1.2. Стандарти и изисквания при избор на място за разполагане на център за настаняване на бежанци и мигранти.

Разполагането на миграционни лагери се определя в зависимост от изградените системи за хранене, осигуряване с вода и котлова храна, както и от разстоянието до най-близкото населено място. В повечето от експертните планировки се залага разширение на капацитета и територията на даден лагер с най-много 5 % в рамките на една година. Основен критерий при предприемането на мерки за увеличаване на капацитета се явява нивото на миграционен натиск, отчетено за определен времеви период (между 6 месеца и една година).

През първоначалния етап на изграждане на бежански лагер в полеви условия основно средство, чрез което се оборудват отделните му елементи, е квартирно-

експлоатационното имущество, заедно с различните видове палатки. Планировката разчита квартируването да продължи между 6 месеца и една година при среден период на експлоатация на палатъчните конструкции между две и три години, в зависимост от промените в климатичните условия. Освен този вариант, съществува и възможност за използване на контейнери за изграждане на битови помещения за настаняване или сглобяеми жилища с различни конструктивни особености, при условие, че има достатъчни финансови средства и е наличен достатъчно дълъг срок за придобиване.

Характеристиките на жилищното настаняване трябва да отчитат редица особености, като се има предвид броя на настаняваните лица в едно помещение. Задължителните елементи от оборудването, според критериите, заложили от ВКБООН, са легло, нощно шкафче и свободно пространство на човек в помещението. В проектираните стандарти са предвидени съответно 3,5 м²-5,5 м² свободно пространство на човек, около 0,5 м² за разполагане на шкафче за съхранение на лични вещи и принадлежности и приблизително 2 м² за поставяне на легло. При осигуряване на настаняването на чужденци, търсещи закрила трябва да се предвиди допълнителен капацитет за разширяване на изградените възможности с 10 %, с цел гарантиране на готовност за настаняване при възникване на извънредни ситуации.

2.1.3. Изграждане на основни съоръжения и компоненти в местата за настаняване.

Разполагането на отделните елементи от бежански лагер се основава на централизиран и децентрализиран принцип. По първия начин се изграждат и оборудват сградите на отделните служби (медицинско звено, административно-информационна служба/център, сектор за регистриране на пристигащи мигранти). Този тип сгради се разполагат по правило или в централната част на бежанския лагер, или на неговия вход.

Принципът на децентрализирано разполагане на сгради и обекти е характерен повече за местата, където ще се извършва банно-перално обслужване, хранене, водоснабдяване, битово настаняване, при изграждането на необходимата складова база, елементите за отдых и спортна дейност. От финансова гледна точка, най-голям разход представлява изграждането и оборудването на различни жилищни помещения, в които да се настаняват мигриралите семейства.

2.1.4. Оборудване и санитарно-хигиенни норми в местата за настаняване.

Един от основните критерии при настаняването на мигранти в полеви или стационарни условия е осигуряването и поддържането на необходимите санитарно-битови норми в жилищните, административните и складовите помещения.

Изграждането на необходимите отходни, канализационни и отпадъчни системи също подлежи на стандартизиране. В зависимост от разграничаването на отделните социални елементи от миграционните групи се планират и особеностите в изграждането на съответните санитарно-битови съоръжения. Според препоръките на ВКБООН е целесъобразно една тоалетна да обслужва около 20 души, като се има предвид условието, че, ако групата нарасне значително, е възможно да се обособи отделен участък от територията на лагера или околната местност, в която да се изгради отходната система.

При обособяването на системата за третиране на отпадъци се препоръчва използването на контейнери (казани) за изхвърляне на смет, които са подходящи за обслужване на мигрантски групи с численост до 500 души. В случай на нарастване на групата, съществува възможност за наемане на фирма за почистване чрез сключване на договор, която да организира регулярната поддръжка на санитарно-хигиенните условия на територията на лагера. Третирането на медицинските отпадъци също е съобразено с националните законови изисквания на страната, настаняваща лица, търсещи закрила, като параметрите се определят с отделни национални нормативни рамки.

Банното обслужване може да се организира чрез развърщане на полеви бани, монтирани в душ-ремаркета или контейнери, оборудвани с душ-кабини и мивки към тях. Допълнително към съоръженията за къпане могат да се монтират бойлери за съхранение

на топла вода (в случай, че няма централизирана или локална отоплителна система), санитарни принадлежности (гардероб, закачалки, стенни шкафове за поставяне на средства за къпане и подсушаване, съхранение на бельо и други принадлежности).

Пералното обслужване се осигурява централизирано чрез изграждане на система от перални комплекси, обслужвани от персонал, назначен от съответния миграционен център. Освен тази, съществува и система на децентрализирано осигуряване на пералното обслужване, която се реализира с поставянето на индивидуални перални машини с различен капацитет на отделните етажи от жилищните сгради, където битуват мигрантите, или на обособена зона от битовите помещения.

2.2. Изследване и анализ на елементи за логистична поддръжка в местата за настаняване на бежанци и мигранти на територията на страната.

Организацията на логистичното осигуряване в центровете на ДАБ се осигурява основно чрез процедурите по Закона за обществени поръчки (ЗОП). Организационната структура на изпълнителните звена включва дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ с подчинени към нея отдели за материално-техническо осигуряване (МТО) в РПЦ в гр. Харманли и в кв. Овча купел в гр. София.

Дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ е със седалище в гр. София и се намира в административната сграда на ДАБ. Състои се от два отдела: отдел „Обществени поръчки и маркетинг“ и отдел „Управление на собствеността и МТО“.

Логистичното осигуряване за транзитния център в с. Пъстрогор, община Свиленград, се координира от отдела за МТО в гр. Харманли, а отделът за МТО в кв. Овча купел координира логистичното осигуряване в останалите общекития на РПЦ в гр. София, намиращи се в кв. Враждебна и кв. Военна рампа. Логистичното осигуряване за РПЦ в с. Баня, община Нова Загора се ръководи централно от отдел „Управление на собствеността и МТО“ в гр. София. Дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ сключва всички договори за придобиване на ресурси, услуги или набиране на персонал по ЗОП, а подчинените отдели в кв. Овча купел и гр. Харманли координират и контролират изпълнението на поръчките.

2.2.1. Настаняване и битово устройване.

Според информация, предоставена от председателя на ДАБ при МС, придобита в интервю по метода „лице в лице“, процедурата обхваща приемане на лицата от служители на Главна дирекция “Гранична полиция” (ГДПП) в граничните пунктове на страната и транспортиране от приграничните райони до специалните домове за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) в гр. Любимец и гр. София, които са на пряко подчинение на дирекция “Миграция” към МВР. Там чужденците престояват 14 дни. Преди да бъдат приети в СДВНЧ, още на границата на страната им се провеждат медицински изследвания за наличие на заразни и инфекциозни заболявания.

Непридружените малолетни и непълнолетни чужденци се приемат и настаняват в отделни помещения на СДВНЧ и след изтичане на определения срок за временно пребиваване по Закона за чужденците в Република България, те се приемат от служители на ДАБ, съвместно със служители на Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД) и представители на неправителствени организации и се настаняват в центровете на ДАБ, където им се разкрива процедура за придобиване на международна закрила.

Настаняването в центровете на ДАБ се извършва от служители на ДАБ, като всеки директор на приемателен център поддържа непрекъсната връзка с единия от заместник-председателите на агенцията. С негово разрешение се пренасочват лица от един регистрационно-приемателен център към друг. Настаняването се извършва като се съобразяват етно-религиозните характеристики на лицата, семейното им положение, пол и говоримият от тях език. Този вид разпределение се извършва с цел ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на конфликт между отделните етно-религиозни социални групи.

Битовото устройване в центровете на ДАБ е организирано посредством заповеди на председателя на ДАБ и директорите на териториалните поделения на агенцията. При настаняването на всяко лице или семейство се предоставят санитарни пакети, съдържащи различни постелъчни материали и хигиенни принадлежности, посредством които се задоволяват първоначалните потребности на чужденците. В пакетите се включват средства за поддържане на лична и обществена хигиена и те имат различно съдържание в зависимост от пола и социалния статус на лицата, които подлежат на настаняване. Поради наложилото се настаняване в условията на пандемична обстановка в съдържанието им са включени и индивидуални предпазни средства (медицински маски и дезинфектант).

2.2.2. Организиране на храненето.

Според предоставена информация от служители на дирекция „Управление на собствеността и обществените поръчки“ на ДАБ, в териториалните поделения на агенцията храненето за настанените лица е организирано чрез кетъринг съгласно ЗОП и се осигурява три пъти на ден. Договорите с фирмите за хранене се сключват за период от две години или изпълнението им продължава до изчерпване на финансовия ресурс.

Към момента на провеждане на интервюто със служителите на агенцията (16.12.2021 г.), изпълнението на договорите за хранене в териториалните поделения на ДАБ е възложено на три различни фирми. Пригответените ястия са съобразени с културните и етно-религиозните особености на чужденците, търсещи закрила. В местата, където се раздава храната и е разрешено консумирането ѝ, са обособени и помещения с монтирано кухненско оборудване, в които настанените лица, могат да си приготвят и сами храна по избор, според техните предпочитания.

Всеки ден се изготвя заявка за броя на хранещите се от служител на всяко териториално поделение, определен от ръководството на агенцията в съответния център. Броят на чужденците се подава индивидуално за всеки център. Заявката за всяко териториално поделение се обобщава при служител от дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ и се изпраща към фирмата-изпълнител по договора през предходния ден за следващия, в рамките на работните дни от седмицата. Ако има предварителна информация за очаквано настаняване на лица, търсещи закрила, през почивни и празнични дни, тогава се изпраща заявка за броя на лицата в електронен формат по имейл-адрес. В този случай, от фирмата се осигуряват суха храна, вода в бутилиран вид и пакетирани десерти за пристигащите, а от следващите дни те се включват към общата заявка за приготвяне на котлова храна.

Седмичното меню за хранене на търсещите закрила се изготвя от фирмата, която осигурява храненето за съответния център. Менюто се изпраща от фирмата-изпълнител към ДАБ за справка в края на текущата седмица за следващата. След доставянето на хранителните пакети се попълват протоколи за приемане и предаване на готовата храна. Приемането и предаването на хранителните продукти и готовите порции се удостоверява с подписите на представители на фирмата-изпълнител по договора и ДАБ.

2.2.3. Водоснабдяване.

Осигуряването с вода за различни нужди на територията на центъра, в зависимост от броя на лицата, които ще битуват, се изчислява “на човек на ден”. В различните етапи от изграждането на лагера и отчитането на съответните климатични особености през отделните сезони, количеството вода за различни нужди варира между 75 л и 150 л, разпределени за питейни, банно-перални, хигиенни нужди, медицинско осигуряване и приготвяне на храна.

Необходимо условие за изграждане на ефективна система за водоснабдяване е разполагането с необходимите технически средства за добиване, пречистване и разпределение на вода за различни нужди. Освен това е препоръчително да бъде изградена складова система за съхранение на вода, състояща се от резервоари с различна вместимост, в които да се съдържа вода за покриване на различни нужди в продължение

на поне 72 часа, в случаи на авария в градската водопроводна мрежа или при наличие на неизправности в системите и инсталациите на лагера.

При добра икономическа обосновка и вече изградена инфраструктура, съществува възможност за сключване на договор за доставка на вода чрез фирмени услуги, като водата се доставя в полиетиленови бидони с различна вместимост или пластмасови бутилки за еднократна употреба периодично всяка седмица.

2.2.4. Комунално-битово осигуряване (КБО).

Комунално-битовото осигуряване (КБО) в териториалните поделения на ДАБ се осъществява съгласно вътрешноорганизационни заповеди и правилници за дейността на съответния миграционен център и се обособява в няколко направления банно-перално обслужване; сушене на бельо, постелъчно имущество и принадлежности на настанените в центровете лица; задоволяване на хигиенните нужди; изграждане на електрозахранваща система; осигуряване на отопление и охлаждане; поддържане на обществената хигиена; извозване на битови, медицински и хранителни отпадъци.

По отношение на поддържането на обществената хигиена в центровете на ДАБ, ръководството на агенцията има сключен договор с професионална фирма за извършване на регулярни дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация на всички помещения в приемателните центрове.

2.2.5. Медицинско обслужване.

На национално ниво, съгласно разпоредбите на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) “медицинския преглед се осъществява в здравни кабинети към териториалните поделения на ДАБ при МС”. Медицинският преглед се организира още при първоначалния етап на приемане и настаняване на мигрантите. По време на производството им по статут, те имат право да ползват медицински грижи и обслужване на нивото, определено и за българските граждани. Представителите на “уязвими групи от мигрантското население” имат право и на допълнителна медицинска грижа и психологическа помощ. Лицата имат право да се ползва от посочените видове медицинско обслужване и помощ от момента на стартиране на процедурата за производство по общия ред или ускорената процедура. Различните видове медицинско обслужване обхващат първоначални изследвания на лицето, извършване на наблюдение върху здравословното му състояние, контрол върху спазване на санитарно-хигиенните норми на поведение, оказване на първа медицинска помощ и откриване на здравно досие на всеки от мигрантите, намиращ се в процедура на производство по статут.

В организационно отношение, медицинското обслужване и социалната подкрепа на лицата, търсещи международна закрила на територията на страната, освен от ЗУБ, се регламентира и от “Закон за здравето”, “Закон за здравното осигуряване”, “Закон за социалното подпомагане”, “Кодекс за социалното осигуряване”, “Закон за закрила на детето” и допълнителни подзаконовни нормативни актове. На територията на центровете за настаняване на бежанци и мигранти, подчинени на ДАБ, организацията на медицинското осигуряване се определя от “Вътрешни правила на ДАБ при МС”, “Указание за предприемане на мерки при случаи на заразни инфекциозни болести”, “Указание за уеднаквяване на практиката в здравните кабинети” и допълнителни препоръки от националните и областни здравни власти, съобразно особеностите на здравната обстановка в страната.

2.2.6. Транспортно осигуряване.

Транспортното осигуряване в центровете на ДАБ се организира чрез собствен автопарк, посредством който агенцията изпълнява транспортни дейности за собствени нужди. Разполага се с леки автомобили и един медицински автомобил.

При организиране на приемането на лица, търсещи закрила в центровете на ДАБ, лицата се транспортират от органите на ГДГП към СДВНЧ на дирекция “Миграция”. След временен престой, според установените в Закона за убежището и бежанците и Закона за чужденците в Република България времеви срокове, лицата се транспортират с

автомобили на дирекция “Миграция”. Изключение се прави само по отношение на непридружените малолетни и непълнолетни лица, търсещи закрила, които се транспортират директно с автомобили на ГДГП от граничните пунктове към сигурните зони на ДАБ в общежитията на РПЦ София в кв. Овча купел.

2.2.7. Организиране на безопасността и сигурността на настанените лица, противопожарната защита (ППЗ) и поддръжката на инфраструктурните обекти.

Охраната на центровете, подчинени на ДАБ, се изпълнява от охранителни фирми, с които е сключен договор по Закона за частната охранителна дейност. Всички териториални поделения на агенцията са от „отворен тип“ (със свободен достъп). Физическата охрана се изпълнява от служители на фирмите, които работят на смени. Охранителните постове са постоянни и представляват оборудвани помещения, в които има монтирани средства за видеонаблюдение, което се осъществява посредством камери, разположени по външните и вътрешните части на сградите и обектите в центровете.

Във всяко териториално поделение на ДАБ има изградена противопожарна защита, състояща се от пожароизвестителна и пожарогасителна инсталация. Система за гласово уведомление не е инсталирана, а в случай на възникване на пожароопасна ситуация, персоналът и хората в центъра се уведомяват своевременно от охранителите на центровете. Те, съвместно с назначените лица, определени да контролират спазването на обществения ред в центровете (коменданти), следят и за изпълнението на планът за евакуация и спешна реакция при възникване на пожарна опасност или аварийна ситуация.

Поддържането на инфраструктурата в центровете за настаняване се изпълнява регулярно, в зависимост от бюджета на ДАБ и отпуснатите финансови средства. Текущите ремонти, свързани с поддръжка на битовите условия за настаняване и материалната база, се извършват със сили и средства на ДАБ. Подобряването на инфраструктурата и изпълнението на средни и основни ремонти на сгради и съоръжения и монтирането на нови инсталации, се организира от дирекция „Управление на собствеността и обществени поръчки“ и отделите за МТО в центровете в гр. Харманли и гр. София, чрез обявяване на конкурси за изпълнение на обществени поръчки по ЗОП.

2.2.8. Контрол на входящите и изходящи материални ресурси.

На територията на центровете се изграждат и оборудват складови помещения за съхранение на класове от материални ресурси, които се употребяват почти ежедневно, или се разходват в кратки срокове (хранителни продукти, вода, постелъчно бельо, принадлежности, строителни материали, лекарствени средства и други стоки). Съответните помещения се оборудват така, че в тях да бъдат създадени необходимите условия за съхранение на конкретни видове материали и имуществва.

Логистичното осигуряване на дейностите в миграционния лагер обхваща и разпределянето на отделните имуществва, оборудване, приготвената храна, заделените дневни количества вода, медикаменти и допълнителни принадлежности. Опитът в осигуряването на ежедневните процеси в бежански лагер показва, че ефективна практика при раздаването на необходимите средства, се явява участието на отделните мигранти или групи от мигранти в същинския процес.

2.3. Изследване на опита на българските въоръжени сили при организиране на логистичната поддръжка за бежанци и мигранти.

Понастоящем, българските въоръжени сили участват в различни операции, свързани с овладяването на последиците от миграционната вълна. Основни дейности, които изпълняват, се свързват с оказването на логистична поддръжка на формированията от главна дирекция “Гранична полиция” при охрана на българо-турската и българо-гръцката граница, приготвяне и раздаване на храна за настанените в миграционните центрове бежанци, съвместно с представители на ДАБ и извършване на патрулни дейности по границите на страната, засегнати от придвижването на миграционната вълна към вътрешността на Европа.

По отношение на изграждането на бежански лагер, българските въоръжени сили участват в операция по хуманитарно подпомагане, свързана с настаняването на мигранти. През пролетта на 1999 г. формирования от българската армия се включват в медицинското осигуряване и храненето на бежанци, попаднали на територията на Република Северна Македония, в следствие на гонения, извършвани от сръбски полицейски и военнополитейски части в Косово. В посочената операция по хуманитарно подпомагане е изграден бежански лагер в с. Радуша, в близост до северномакедонската столица Скопие (на 40 км в северозападна посока). В него се настаняват бежански семейства с голям брой деца (близо 900), от които голяма част бебета и новородени.

ИЗВОДИ ОТ ГЛАВА ВТОРА

Проследяването на особеностите в логистичната поддръжка на мигрантите и бежанците, теоретичните постановки, свързани с изграждането и оборудването на центрове за настаняване от стационарен и полеви тип и анализирането на елементи от системата за логистично осигуряване на мигранти и бежанци в териториалните поделения на ДАБ, решават **втората научноизследователска задача** на дисертационния труд и дават основание да се направят следните **заключения**:

1. Изследването на концептуалната рамка, свързана с изграждането и оборудването на центрове за настаняване на лица, търсещи международна закрила, дава основание да се счита, че при обособяването на отделните елементи, обекти и съоръжения за настаняване, битово устройване, хранене, водоснабдяване, комунално-битово осигуряване и медицинско обслужване, основните критерии в отделните осигуряващи направления се задават от препоръките на ВКБООН, Световната продоволствена програма и Световната здравна организация.

2. Изготвените към момента разчети за настаняване, битово устройване, хранене, осигуряване с вода и предоставяне на медицински грижи, включени в изграждения национален модел за предоставяне на временна закрила, обхващат осигуряване на бежанска група с численост до 1000 души. Съвременните измерения на миграционната вълна, насочена към европейския континент и прогнозите за развитието на бежанския натиск налагат заключението, че е необходимо актуализиране на съществуващите и изготвянето на допълнителни разчети, свързани с настаняването и битовото устройване, подобряването на организацията при хранене и предоставянето на медицински услуги за мигрантите.

3. Изследването на опита на страната ни при осигуряването на логистична поддръжка за мигранти и бежанци, разкрива, че в изпълнението на голяма част от дейностите, наред с представителите на националните власти, неправителствените организации и доброволческите отряди, се ангажират и военни формирования. В тази връзка, няма изграден конкретен модел за съвместна работа между отговорните институции и организации по отношение на логистичното осигуряване на лицата, търсещи международна закрила, в условията на увеличен миграционен натиск към територията на страната. Постигането на ефективност във взаимодействието е обвързано и с осигуряването на по-голям брой квалифицирани и обучени специалисти, работещи в отделните осигуряващи направления.

4. Анализирането на информацията, предоставена от председателя на ДАБ при МС, след проведено интервю по метода „лице в лице“, дава основание да се направи заключението, че агенцията среща затруднения по отношение на първоначалното логистично осигуряване, което се организира при приемане на лицата, търсещи международна закрила, в подчинените ѝ териториални поделения.

5. По време на процедурата по предоставяне на международна закрила и съпътстващата я логистична поддръжка, се откроява необходимостта от осигуряване на преводачи, говорещи диалектни форми на арабски и африкански езици, по-голямо съдействие от държавните болнични заведения на местно равнище, чрез предоставянето на повече общопрактикуващи лекари и медицински лица и обособяването на

допълнителни “сигурни зони” с постоянна грижа, в които да се настаняват непридружените малолетни и непълнолетни лица и чужденците от уязвими групи.

6. Цялостната организация на логистичното осигуряване в центровете за настаняване на ДАБ е базирана върху придобиването на ресурси и услуги чрез обявяване на обществени поръчки по ЗОП и ППЗОП. В тази връзка, е необходимо привличането на квалифицирани специалисти, работещи в сферата на логистичното осигуряване, които да участват в изпълнението на специализираните логистични дейности не само административно, но и “на терен”. Съществува и необходимост от увеличаване на административния капацитет на ДАБ, с което да се засилят способностите ѝ за по-бързо провеждане на процедурите по предоставяне на международна закрила и осигуряването на необходимите ресурси и услуги по ЗОП и ППЗОП за настаняваните в центровете чужденци по отделните направления.

ГЛАВА ТРЕТА. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЛОГИСТИЧНАТА ПОДДРЪЖКА ЗА ЛИЦА, ТЪРСЕЩИ МЕЖДУНАРОДНА ЗАКРИЛА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

3.1. Състояние и възможности на страната до началото на миграционната вълна.

Извършени наблюдения върху състоянието на центровете за настаняване, отразени в доклад на международната неправителствена организация Human Rights Watch, представят значителни пропуски в системата за организиране на настаняването на мигрантите, пристигащи на територията на страната както в центровете за настаняване на ДАБ, така и в СДВНЧ към дирекция “Миграция”. В отговор на критиките и официалните писма, отправени към българската страна, правителството приема в средата на 2013 г. “План за ограничаване на миграционния натиск към Република България”. В приетия документ се набелязват и мерки, свързани с повишаване на финансовите средства, необходими за гарантиране на условията за прием и издръжка на лицата, търсещи закрила.

През периода 2013 г. – 2014 г. усилията на българските власти са концентрирани в две основни посоки: съдържане на миграционния натиск към територията на страната и осигуряване на необходимите условия за прием и настаняване на мигранти и бежанци. За времето между 2015 г. и 2020 г. са набелязани за изпълнение 285 мерки и дейности, свързани със справяне с последиците, възникнали в следствие на миграционния натиск към българските граници и подготовка на институциите и органите за посрещане на нова миграционна вълна.

Финансовото осигуряване на страната за дейностите по линия на логистичната поддръжка през 2021 г. в центровете за настаняване и разпределението на средства между компетентните национални органи, работещи в областта на миграцията показва, че отговорните институции имат готовност за посрещане на миграционна вълна с кратка продължителност (между два и четири месеца). Справка с финансова обосновка за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет за 2021 г. разкрива, че са заделени като резерв малко над 60 милиона и 500 хиляди лева за осигуряване на дейността на водещи ведомства, при възникване на извънредна ситуация и повишен миграционен натиск към държавните граници. Освен разчетеното финансиране за действие при извънредна обстановка, държавни финансови средства се отпускат и по програма “Убежище и бежанци”, където основен реципиент е ДАБ при МС. Справката с дневните финансови средства, отпуснати на годишна база, показва поетапно увеличение с повече от 330 лв между 2019 г. (67,60 лв) и 2024 година (400,00 лв).

Настоящият облик на бежанската вълна се изразява не само с навлизане на мигранти от територията на Република Турция и Република Гърция. В следствие на възникналия въоръжен конфликт между Руската Федерация и Република Украйна от края на февруари 2022 г. множество украински граждани напускат собствената си държава, водени от страх за своето оцеляване. Според официално изявление на Върховния комисар на ООН за бежанците към края на март 2022 г., числото на лицата, потърсили убежище в

други по-безопасни райони на Украйна или в съседни на нея страни, доближава 10 милиона души. От тях, приблизително 3 милиона и 400 хиляди са потвърдените случаи на потърсили МЗ в страни от ЕС, сред които и Република България.

3.1.1. Анализ на резултатите от проведено изследване сред представители на национални компетентни органи, работещи в областта на миграцията, формирания от въоръжените сили и неправителствени организации, изпълняващи логистични задачи за чужденци, търсещи международна закрила в страната.

Във връзка с анализиране на текущата информация, свързана с актуални проблеми в областта на миграционната политика и съпътстващата логистична поддръжка за лицата, търсещи МЗ на територията на страната, между 02.11.2021 г. и 16.12.2021 г., беше проведено анкетно проучване. Участие взеха представители от военни формирания и неправителствени организации, изпълняващи логистични дейности в интерес на чужденците, настанявани в териториалните поделения (ТП) на ДАБ при МС. Бяха анкетирани общо 38 души, сред които 25 военнослужещи и 13 служители от следните неправителствени организации: Бежанско-мигрантска служба (БМС) на БЧК; Миграционна служба на “Каритас” в България; Правна програма за защита на бежанци и мигранти (ППЗБМ) към Български хелзински комитет (БХК).

Наред с анкетното проучване, бяха проведени и интервюта по метода “лице в лице” с председателя на ДАБ, единия от заместник-председателите на агенцията и служители от Дирекции “Управление на собствеността и обществени поръчки” (УС и ОП) и “Качество на процедурата за международна закрила” (КПМЗ) към администрацията на ДАБ.

Поради широкия обхват на разглежданата тема, беше отправено и запитване към мисията на Международната организация по миграция (МОМ) в България и представителството на Върховния комисариат за бежанците към ООН (ВКБООН). Посочените междуправителствени организации отказаха участие в проучването, но предоставиха източници на информация относно дейностите по линия на логистичната поддръжка, които изпълняват в интерес на лицата, търсещи международна закрила. Бяха проведени и разговори с директора на Програмата за правна защита на бежанци и мигранти към БХК, при които се обсъдиха дейностите, с които БХК се включва в рамките на процедурата по предоставяне на МЗ. При провеждане на проучването беше установен контакт и с програмния мениджър по програмата “Бежанско-мигрантска служба”, разкрита към организацията на БЧК. По линия на контакта с НПО, беше проведен разговор с ръководителя на отдел “Миграция и интеграция” към миграционната служба на “Каритас” в България.

Във връзка със събирането на актуални статистически данни за търсещите закрила чужденци в страната, анализирането на текущия миграционен натиск и процедурите, които се изпълняват по граничните пунктове, бяха отправени запитвания към ГДГП и дирекция “Миграция” към МВР. В отговор беше предоставена статистика, отразяваща миграцията към и от страната, броя на настанените лица в СДВНЧ, числото на получилите МЗ и изведените от страната лица през 2020 г. и 2021 година.

По отношение на изследването на текущия опит на въоръжените сили при участие в дейности по оказване на логистична поддръжка за лица, търсещи МЗ, бяха проведени интервюта по метода “лице в лице” с командири на военни формирания, чиито подчинени военнослужещи са участвали и продължават да взимат участие в организирането и предоставянето на логистично осигуряване за бежанците и мигрантите в пограничните райони на страната.

С оглед на гореизложените пояснения, свързани със събирането и обработването на емпирични данни, анкетното проучване се проведе с цел да се събере информация относно мнението на военнослужещи и служители от неправителствения сектор, които са изпълнявали или към момента на изследването изпълняват задачи, свързани с логистичното осигуряване на лица, търсещи МЗ в страната.

3.1.2. Анализ на резултатите от проведено анкетно проучване сред военнослужещи от формирования за логистично осигуряване от състава на Сухопътни войски в БА.

Анкетирането на военнослужещите се проведе от 02.11.2021 г. до 05.11.2021 г., като анкетните карти бяха попълнени от лица на възраст между 25 и 50 години. Анализът на резултатите от проведеното анкетно проучване показва, че структури от въоръжените сили са привлечени за участие в съвместни операции по логистична поддръжка при условия на повишен миграционен натиск. В хода на тяхното изпълнение, изпратените формирования за логистично осигуряване организират логистичната поддръжка както на мигранти и бежанци, така и на оперативните групи от състава на МВР и ГДГП, работещи на терен. В допълнение към придобитата информация, в състава на анкетираната група има военнослужещи, които са изпълнявали и двата типа задачи, което осигурява възможност за по-обективно оценяване на предоставяните логистични услуги.

3.1.3. Анализ на резултатите от проведено анкетно проучване сред представители от неправителствени организации, изпълняващи логистични услуги за бежанци и мигранти.

Формулираните в анкетните карти въпроси бяха насочени към придобиването на данни относно половите, възрастовите, образователните и професионални характеристики на участниците в анкетното проучване.

При изследването на професионалното мнение на лицата въпросите бяха насочени към синтезиране на тяхната оценка за качеството на предоставяните услуги от организациите, в които работят. Тематиката на въпросите беше съобразена с видовете логистични дейности, които изследваните НПО предоставят.

Анкетното проучване се проведе между 25.11.2021 г. и 05.12.2021 г. Участие в него взеха петима служители от Бежанско-мигрантската служба на БЧК, петима служители от миграционната служба на "Каритас" в България и трима представители от Програмата за правна защита на бежанци и мигранти към БХК. Средната възраст на анкетираните е 38 г. и 2 месеца. Средната продължителност на работа в системата на НПО е 15 г. и 6 месеца. Съотношението между мъжете и жените, изследвани в проучването, показва, че приблизително 62% от тях са жени. От всички служители, участвали в изследването, едно лице е с иракски и едно с пакистански произход.

Сравнителният анализ на резултатите от проведеното анкетно проучване на военнослужещи и служители от НПО дава основание да се направят следните заключения:

1. Участвалите в изследването военнослужещи и служители от неправителствения сектор притежават професионален опит, който е достатъчен за формирането на обективна оценка по изследваните въпроси.

2. В по-голямата си част, отговорите на военнослужещите са ориентирани към повишаване на специализираната подготовка, докато при служителите от неправителствения сектор, при по-големия процент изследвани, не се наблюдава такава необходимост. Причина за това е по-малкият опит на военни формирования при изпълнението на осигуряващи дейности за чужденци, търсещи закрила. В по-голямата част от случаите, когато са използвани възможностите на въоръжените сили, формированията са ангажирани при възникване на извънредна ситуация или при изчерпване на ресурсите на други държавни органи и институции, работещи в сферата на миграцията. При служителите от НПО предметът на дейност включва предоставянето на помощ и закрила за пострадали лица, което се явява и част от ежедневната дейност.

3. Най-чести затруднения при изпълнение на задачи, свързани с предоставяне на логистична поддръжка и услуги за лица, търсещи МЗ, изследваните военнослужещи изпитват при участие в дейности по организиране на храненето, транспортното осигуряване, подпомагането на органите на ГДГП чрез изпълнението на ремонтно-евакуационни дейности. Оценката на изследваните представители от неправителствения

сектор показва трудности при участие в организиране на настаняването и осигуряването на необходимите условия за чужденците в СДВНЧ към дирекция “Миграция” и ТП на ДАБ. Затруднения се изпитват и при предоставянето на културно и езиково обучение, разпределението на хуманитарни помощи и дарения. Според резултатите от изследването, се наблюдават усложнения и при подпомагането на медицинското обслужване, транспортирането до медицинските центрове, социалното осигуряване и съдействието при предоставяне на определени услуги за чужденците от държавни институции.

4. Разпределението на оценката, която разкрива степента на взаимодействие между отделните организации и институции, е отражение на тази, която олицетворява качеството на изпълняваните задачи по ЛО и предоставяните на тази база услуги. Най-висока оценка сред организациите, с които работят военни формирования, получават ДАБ (оценка “Добър”-48%), ГДГП (оценка “Добър”-52%), РДГП (оценка “Добър”-36%), РПУ в местата за прием, настаняване и разпределение на мигранти (оценка “Добър”-44%), МОМ (оценка “Добър”-40%) и БХК (оценка “Добър”-36%). Количествения израз на становището на неправителствените експерти, оценяващи сътрудничеството с други свои колеги от сектора, в основната си част, варира в границите на оценки от “Добър” до “Отличен”, като процентното разпределение е между 8% и 84%. Анализирани по изследвани категории лица, дава основание да се направи заключението, че е необходимо подобряване на взаимодействието между отделните правителствени и неправителствени структури, работещи в областта на МЗ и миграцията.

5. Формирането на изводи относно ефективността на изградените практики по предоставяне на ЛП в ситуации на повишен миграционен натиск към държавните граници, разкрива, че като основна теза се оформя необходимостта от подобряване на отделни направления от изградената система за ЛО и повишаване на междуинституционалното взаимодействие при предоставянето на помощ и закрила за чужденците.

6. Като основни заплахи за националната сигурност, при създаване на условия за навлизане на нова миграционна вълна към територията на страната, анкетираните от НПО служители посочват здравните опасности и рисковете от промяна на социалните, културните и образователни характеристики на населението. Като втора група дестабилизиращи фактори се оформят изчерпването на националните ресурси в случаи на голям и продължителен миграционен наплив, както и проблеми от логистично и междуинституционално естество. Изследването на групата военнослужещи по този въпрос разкрива, че, здравните заплахи също имат водещ характер. Наред с тях се нареждат и опасностите от тероризъм, както и икономическите последици, които може да предизвика нова бежанска вълна към страната. Рисковете от изчерпване на държавни ресурси, социалните и културни ефекти, следствие от евентуален нов миграционен наплив, се разглеждат от малък процент анкетирани.

3.2. Модел за съвместна логистична поддръжка на чужденци, търсещи международна закрила, при условия на повишени нива на миграционен натиск по границите на страната и обявена извънредна ситуация.

За целите на разработването на модела е необходимо да бъдат разгледани вероятностите за поява на високи миграционни нива към територията на страната, които да дадат основание на държавните власти да обявят извънредна ситуация. Вземайки предвид разработените хипотези в плана за осигуряване на временна закрила на територията на страната, съществуват два основни варианта.

В първия планирането предвижда вероятност към границите на страната да настъпи миграционна вълна, без да има предварителна (изпреварваща) информация за формирането на големи миграционни потоци, които да причинят дестабилизация в обществен и икономическия живот на страната. В този случай, за организиране на ЛО за чужденците, търсещи МЗ, ще бъде необходимо време за изпълнение на основните

осигуряващи дейности (настаняване, организиране на храненето и водоснабдяването, транспортното и медицинско обслужване) в много кратки срокове.

Реализирането на втората хипотеза предвижда отговорните органи и институции, работещи в областта на миграцията и МЗ, да разполагат с необходимите предварителни данни за наличието на вече формирана миграционна вълна. Планирането на основните логистични услуги, контролът и разпределението на материалните ресурси при възникнала необходимост от действия по втория вариант, ще бъдат значително улеснени, поради по-големия период от време за непосредствена подготовка, с който ще се разполага.

Отчитайки параметрите, заложили в националните планове за действие при извънредна ситуация по сухопътните граници на страната с Република Гърция и Република Турция, за извънредна ситуация на територията на страната се приема обстановка, при която са констатирани повече от 300 нелегални преминавания през границите на България в рамките на 24 часа или при запълване на капацитета за настаняване на СДВНЧ към ДМ на повече от 70%.

Според статистически данни, предоставени от администрациите на ДАБ и ДМ след отправено запитване към тях, към края на месец декември 2021 г., нито в ТП на ДАБ, нито в СДВНЧ на ДМ се наблюдава превишаване на планирания капацитет. Към момента на провеждане на изследването, който съвпада с края на календарната 2021 г., процентът на запълване на капацитета в местата за настаняване на лица, търсещи МЗ на територията на страната, възлиза съответно на 48% за структурите на ДАБ и 56% за домовете на ДМ. Предвид динамично променящата се миграционна обстановка и множеството дестабилизиращи средата за сигурност фактори в световен мащаб, съществува голяма неопределеност, която не позволява да се направи реална прогноза за очаквания миграционен натиск към територията на страната.

Придобитата информация от проведено интервю по метода “лице в лице” с председателя на ДАБ към края на 2021 г. показва, че агенцията има капацитет за настаняване 5160 места, които, при извънредна ситуация, свързана с повишени нива на миграционен натиск, могат да бъдат увеличени до 6000. Според запитване, отправено към ДМ, стандартният капацитет за настаняване на чужденци, търсещи МЗ, към края на 2021 г., е 1300 души, като, при необходимост, може да бъде разширен и да осигури настаняване на до 3000 души.

При запълване на капацитета за настаняване в стационарните центрове процедурите в страната предвиждат да бъдат изградени временни центрове с капацитет за настаняване до 1000 души на всеки център или да се организира настаняването на лица, търсещи МЗ, на външни адреси, с които ДАБ е сключила предварително договор. В тези случаи, възможностите на страната за настаняване на търсещи закрила чужденци, при осигуряване на нужното финансиране, могат да надхвърлят 10000 хиляди души.

По отношение на втората предпоставка, свързана с възникването на извънредна ситуация на територията на страната, броят на нелегалните мигранти, заловени на границите на страната за цялата 2021 г. е приблизително 1200 души. Месечното им разпределение през годината не надхвърля 150 чужденци, което не дава основание да се твърди, че има предпоставки за обявяване на извънредна обстановка, свързана с повишени нива на миграционен натиск към територията на страната.

Според изградената на национално ниво организация, при обявяване на извънредно положение на територията на страната, се формира Национален оперативен щаб (НОЩ). Той има основната отговорност по координирането и контрола на дейностите, свързани с придобиването и анализирането на информацията за текущия миграционен натиск, както и с предприеманите мерки за ограничаване и недопускане на миграционна вълна към вътрешността на страната.

Настоящият модел предлага, наред с НОЩ, да се формира и център за координиране на ЛО/ЛП (ЦКЛО/ЛП), в който да бъдат включени представители на

институции и организации, имащи отношение към осигуряването на необходимите ресурси за нуждите на лицата, търсещи закрила и за справянето с последиците от логистично естество, които може да предизвика нова миграционна вълна. В зависимост от нивото на миграционен натиск, могат да бъдат сформирани два или повече координационни центъра, които да организират логистичното осигуряване в засегнатите области от бежанската вълна и в местата за настаняване на бежанци и мигранти при вземане на решение от НОЩ за развърщане на временни центрове за настаняване на чужденци (ВЦНЧ). С цел съвременна обработка на информацията, в сформирания център могат да бъдат включени експерти от различни области. В рамките на предложения модел, част от центъра могат да бъдат:

- Заместник-областни управители на засегнатите от миграционния поток области;
- Заместник-кметове на общини;
- Директори на областни дирекции на МВР (ОД на МВР);
- Представители на РДГП;
- Командири (Заместник-командири по логистиката) на военни формирования от състава на Сухопътните войски (СВ) или Съвместното командване за специално операции (СКСО);
- Специалисти от ДАБ при МС и ДМ при МВР;
- Експерти от международни и неправителствени организации;
- Заместник-директори на областни и общински болнични заведения, предвидени да оказват медицинска подкрепа;
- Заместник-директори на районните здравни инспекции (РЗИ) в засегнатите от натиска райони на страната;
- Представители от регионални дирекции на служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (РДПБЗН) в областите и общините, засегнати от миграционната вълна;
- Социални служители от регионалните дирекции за социално подпомагане в засегнатите от натиска области.

Отчитайки обособените зони на риск, посочени в националния план за осигуряване на временна закрила, очакванията за навлизане на миграционни потоци на територията на страната, които да предизвикат извънредна ситуация, се свързват със засягане на втора и трета рискова зона. Втора зона на риск обхваща области Благоевград, Кюстендил и Перник. При възникване на кризисна обстановка в тях могат да бъдат развърнати ВЦНЧ, които да поемат миграционния поток от българо-гръцката граница. В третата обособена рискова зона попадат Бургаска, Ямболска и Хасковска област, в които могат да бъдат обособени центрове за временно настаняване на чужденци, навлизащи през българо-турската граница.

Изграждането на ВЦНЧ се извършва със силите и средствата на оперативните групи от ОД на МВР, изпратени на терен и военни формирования от състава на СВ, чиито пунктове за постоянна дислокация (ППД) се намират в обхвата на областите, попадащи във втора и трета зона на риск.

Ефективното приложение на представения модел за съвместна ЛП налага той да бъде обвързан с отделните етапи от процедурата по предоставяне на МЗ за търсещите я лица, в условията на възникнала извънредна ситуация. За увеличен миграционен натиск може да се говори не само при наличие на една от двете хипотези, заложили в националните планове за действие на компетентните органи в условия на извънредна обстановка. Теоретичните предположения може да не бъдат изпълнени, но на практика, ако е налична ситуация, в която през границите на страната по законен и незаконен начин преминават повече лица, търсещи МЗ, отколкото напускат централните за настаняване, също има основание да се говори за миграционен натиск. В тази връзка, върху планирането на ЛО, необходимо за централните за настаняване и пристигащите в тях лица,

влияние ще оказва и броят на чужденците, разпределени условно на три основни категории: имигранти, преминаващи легално и нелегално границите на страната, с цел търсене на МЗ; имигранти, получили някоя от формите на МЗ; имигранти, към които са приложени ПАМ, поради липса на нормативно определени обстоятелства, които дават основание за стартиране на процедура по предоставяне на МЗ.

В условия на извънредна ситуация, динамиката на общия миграционен поток, може да бъде анализирана и изчислена, като се следи броят на лицата от съответната категория, преминаващи на вход и изход през граничните пунктове на страната или през “зелена граница” за определен период от време (24 или 48 часа).

При възникване на извънредна обстановка, подготовката и управлението на ЛО трябва да бъдат съобразени с основните фази, характеризиращи наличието на високи миграционни стойности. С оглед на наложените специфики при организирането на ЛП, изпълнението на логистичните дейности може да бъде разгледано в следните етапи:

- Оценяване на риска от възникване на миграционен натиск по границите на страната, който да превиши капацитетът за настаняване в разкритите ТП и СДВНЧ;
- Водене на непрекъснато наблюдение върху държавните граници и прилагане на ПАМ;
- Предварителна подготовка за предоставяне на ЛП;
- Приемане и регистрация на чужденците, търсещи МЗ;
- Настаняване и престой (пребиваване) на лицата при провеждане на процедурата по предоставяне на МЗ;
- Осигуряване на адаптация и интеграция на получилите бежански или хуманитарен статут;
- Контрол върху изпълняваните логистични дейности при прием и настаняване на лица, търсещи МЗ, в условията на повишен миграционен натиск.

3.2.1. Оценка на риска от възникване на миграционен натиск по границите на страната.

През този етап се събира необходимото количество предварителна информация, свързана с възможната опасност от възникване на масов миграционен наплив към територията на страната, неговият източник и посока на движение. Освен това, се анализира и вероятността от наличие на рискове и заплахи за националната сигурност. Оценката включва и прогнозна граница на евентуалното число незаконни мигранти, които се очаква да пресекат държавните граници. Изходни данни за събирането на посочената информация може да предостави анализирането на миграционната обстановка в съседните на България държави и тенденциите на генериране на миграционни потоци в страни, където съществуват въоръжени конфликти, обществено напрежение или има кризи от хуманитарно естество. Моделът предвижда, дейностите по придобиване, анализ и предаване на оперативната информация до компетентните национални органи и институции, работещи в областта на миграцията, през този етап да се изпълняват от съвместни работни групи на ДАНС, ДАР, служители от агенциите на МВнР и служба “Военна информация.

Тъй като изпълняваните от посочените ведомства функции са от специфично естество, логистичната поддръжка изисква придобиването на необходимата допълнителна специализирана апаратура и електронни системи за обработка на информацията и проследяване на посоките на движение на миграционния поток. В тази връзка е възможно да се постигне напредък чрез доразвиването на интегрираната електронна информационна система за идентифициране на граждани на трети страни (ГТС), в която да се въвеждат данните на всички незаконно преминали границите лица. Това би улеснило филтрирането на отделните групи от мигранти и разграничаването на онези от тях, за които, според предварително придобитите данни, има основание да се счита, че представляват заплаха за националната сигурност.

Представеният модел за съвместна логистична поддръжка доразвива информационния обмен между създадените оперативни звена. Придобитите от НОЩ данни, свързани с количествените и социално-демографските характеристики на очаквания миграционен наплив, се предават към ЦКЛО/ЛП, където започва анализирането на цялата текуща информация, въз основа на която да се извърши планиране на ЛО за чужденците и местата, в които ще се настаняват.

3.2.2. Водене на непрекъснато наблюдение върху държавните граници и прилагане на принудителни административни мерки (ПАМ).

През този етап обработената информация от работните групи на службите за сигурност, НОЩ и ЦКЛО/ЛП се предава на граничните власти. При очакване на високи нива на миграционен натиск граничното наблюдение върху държавните граници се засилва чрез повишаване на оперативния капацитет на патрулите от ГДГП. За усиление на охраната и наблюдението върху уязвимите участъци от държавните граници и главните ГКПП-а, в състава на гранично-полицейските наряди се привличат оперативни групи от ОД на МВР и формирования от състава на сухопътните войски или силите за специални операции.

Засилването на граничното наблюдение и охраната на държавната граница се свързва с прилагането на ПАМ към нелегалните имигранти, които не изявяват желание да кандидатстват за придобиването на МЗ в страната след залавянето им. Тези мерки се състоят в доброволното или принудително връщане на лицата в страните им на произход или организиране на приемането им в държави, където не съществува опасност за тяхното оцеляване.

През този етап ЛП на компетентните органи, изпълняващи задачи в пограничните зони на страната, е необходимо да осигурява ефективност в действията на оперативните групи и да гарантира способности за навременна намеса по протежение на границите на страната. Това включва осигуряването на леки, товарни и специални автомобили с повишена проходимост, средства за комуникация, палатъчни конструкции и битови контейнери за изграждане на допълнителни постове за проверка, специализирана екипировка, въоръжение, бойни припаси, готова храна (хранителни продукти за готова консумация) и вода в бутилиран вид. Предложеният модел предвижда формирането на запаси от резервни части и консумативи, както и привличането на полеви технически средства за зареждане с гориво-смазочни материали (ГСМ) и специални течности (СТ). Препоръчва се да се сформират работни групи за ремонт и евакуация, като предварително се определят зони за тяхното действие в пограничните райони на страната. Допълнение към ремонтно-евакуационните групи е формирането на екипи за поддръжка на специализираните средства за гранично наблюдение и комуникация.

При възникване на необходимост, ЦКЛО/ЛП организира своевременно ремонт, евакуация или извличане на затънала или повредена техника, чрез изпращане на специализирани екипи от състава на военни формирования, в които участват и служители от фирми, с които е сключен договор за сервизно обслужване и ремонт на съответната техника. Към запасите се включват още и конструкции за битово настаняване (палатки или контейнери), медикаменти и медицински материали, хранителни пакети с готова за консумация храна и питейна вода, както и допълнителни средства за съхранение, транспортиране и раздаване на вода в полеви условия, с които да се покриват нуждите от вода за битови цели. Като резерв е целесъобразно да се планират и допълнителни финансови средства, с които да се осигурява необходимостта от закупуване на резервни части и консумативи.

При организирането на осигуряващите дейности за съвместните оперативни групи, настоящият модел за работа предвижда планирането да се изпълнява от ЦКЛО/ЛП, който да поддържа непрекъснатата връзка с граничните полицейски участъци в районите на ГКПП-та, където се събира актуалната информация от патрулиращите групи. При възникване на извънредна ситуация, предвид динамиката на миграционния наплив, е

препоръчително ЛП на охранителните формирования да бъде планирана така, че да осигурява безпроблемното изпълнение на дейностите в рамките на 12 до 24 часа, в зависимост от времето за действие на една смяна. Допопълването на запасите от материални ресурси се извършва преди началото на всяка следваща смяна, за да бъде осигурена нейната функционална готовност.

На участващите формирования от въоръжените сили се възлага изпълнението на основната част от логистичното осигуряване за оперативните групи. В това число, предоставяне на личен състав и високопроходими машини, палатъчни конструкции, средства за зареждане с ГСМ и СТ и средства за съхранение, транспортиране и раздаване на вода в полеви условия.

3.2.3. Предварителна подготовка за предоставяне на логистична поддръжка.

При наличие на данни от службите за сигурност за евентуално повишаване на броя незаконни мигранти в областите, където се очаква миграционен натиск по границите на страната, предварителната подготовка за ЛО на чужденците и местата, където се настаняват, преминава през четири основни фази: проследяване на входящите и изходящи бежански потоци и анализиране на посоката им на движение в реално време; анализ на текущите възможности за ресурсно осигуряване на областите и общините, намиращи се в близост до рисковите райони, където се очаква засилено миграционно присъствие; планиране на ресурсите за осигуряване на дейностите в ТП и СДВНЧ; оценка на необходимостта от разкриване на ВЦНЧ, определяне на място за развърщането му и планиране на основните ресурси и технически средства за осигуряване на дейностите по настаняване, хранене, медицинско, хигиенно и транспортно обслужване за чужденците, както и за стартирането на процедури по предоставяне на МЗ.

В предложения модел за съвместна ЛП посочените анализи и оценки на възможностите за ЛО се извършват от експертите в ЦКЛО/ЛП, който се сформира в областите, където се очаква засилен миграционен наплив. Анализирането на възможностите за ресурсно осигуряване изисква събирането на информация от членовете на центъра за способностите на съответните организации и институции, които те представляват, като се отчита и потенциалът на местно ниво, с който разполагат съответните области и общини.

Улесняване в този процес би било създаването на електронна информационна система, която да се поддържа от всички институции и организации, работещи в областта на миграцията. По този начин се създават условия своевременно да се проследява наличността от материални, технически, битови, медицински, електронни и други видове ресурси, които биха могли да влязат в употреба при предоставяне на помощ и закрила за търсещите ги лица и за осигуряване на необходимото ниво на ЛП за ТП, СДВНЧ и ВЦНЧ.

В случай на недостиг на ресурси, началникът на съответния ЦКЛО/ЛП, организира своевременно изпращането на оперативна информация в НОЩ, откъдето се взема решение за осигуряване на необходимите ресурси чрез преразпределяне или отпускане на финансови средства за закупуването им.

3.2.4. Приемане и регистрация на чужденците, търсещи международна закрила.

В случай на масово навлизане на имигранти през границите на страната, основните структури, които моделът предвижда да си сътрудничат през този етап, са оперативните групи от състава на РДГП, ОД на МВР, военни формирования от състава на СВ, експерти от ДМ и представители на МОМ, БХК и ВКБООН.

Приемането на лицата, търсещи МЗ на територията на страната се извършва основно през установените гранични пунктове, разположени по протежение на сухопътната граница. Важно условие за облекчаване на миграционния трафик при констатиране на повишен брой преминавания е разпределението на лицата в четири основни групи: непридружени малолетни, непълнолетни чужденци и лица от уязвими групи; чужденци в трудоспособна възраст, включително и самостоятелни ГТС, търсещи МЗ; чужденци, заловени на “зелена граница” или на ГКПП, за които се установи, че преминават

транзитно през територията на страната и нямат желание за придобиване на МЗ; чужденци, които вече са придобили право на някоя от формите на МЗ и при тях не съществува необходимост от разкриване на нова процедура.

При установяването на първоначален контакт с лицата и при провеждането на интервюта преди да бъдат подложени на регистриране, преводаческата дейност се осигурява от специализиран състав на ДМ, МОМ и ВКБООН. Транспортното осигуряване на търсещи закрила лица се изпълнява в две основни направления: с високопроходими автомобили от оперативните групи на РДГП към СДВНЧ на ДМ и с автомобили на РДГП към ТП на ДАБ и обособените в тях сигурни зони за настаняване на малолетни и непълнолетни чужденци и лицата от уязвими групи. При развърщане на ВЦНЧ се включват и транспортни средства от състава на военните формирования от СВ или ОД на МВР, които да придвижват чужденците от граничните пунктове на страната към местата за временно настаняване.

В рамките на процедурите по приемане и регистрация, предоставянето на юридическата помощ се изпълнява от екипите на БХК, работещи на терен към ТП на ДАБ и СДВНЧ към ДМ. Организацията на ВКБООН води наблюдение върху изпълнението на процедурните действия и условията, при които лицата престояват в граничните полицейски участъци и разпределителни центрове, преди да бъдат придвижени към местата за настаняване във вътрешността на страната. При необходимост, подпомага граничните власти с екипи от преводачи и специалисти, които да сътрудничат в предоставянето на административно-информационни услуги.

Логистичната поддръжка в местата за проверка на мигрантите обхваща осигуряването на технически средства за първоначална регистрация, вземане на пръстови отпечатъци, с което да бъдат спазени изискванията на регламенти “Дъблин” и “Евродак”. С оглед на спазването на противоепидемичните мерки, на граничните пунктове се обособяват места за вземане на първоначални проби за установяване на здравословното състояние на чужденците и наличието на заразни и инфекциозни заболявания. Местата се оборудват с необходимата медицинска апаратура, инструменти, материали, медикаменти и тестове. Наред с това, се определят и помещения с оборудвани към тях санитарни възли, за изолиране на лица с потвърдени случаи на заразни болести. Посочените дейности по първоначалния преглед и спазването на необходимите противоепидемични мерки се организират от медицински екипи на РЗИ, ДМ и директорите/заместник-директорите на общински и областни здравни заведения, предвидени за осигуряване на медицинското обслужване за бежанците и мигрантите в засегнатите от миграционния натиск райони. За да бъде избегнат повторен процес на регистрация на лицата, е препоръчително създаването на електронна система за регистрация на чужденци, търсещи МЗ, в която да се съдържат данните на всички лица, които са регистрирани веднъж на територията на други държави и при тях е стартирала процедура за предоставяне на МЗ.

Тъй като времевият престой на лицата в граничните пунктове обхваща период между 24 и 48 часа, организирането на храненето през този етап за чужденците е целесъобразно да се извършва чрез индивидуални хранителни пакети и питейна вода в бутилиран вид до настаняването им в СДВНЧ или до вземане на решение за експулсиране, в случай че мигрантите не отговорят на изискванията за предоставяне на МЗ.

3.2.5. Настаняване и престой (пребиваване) на лицата при провеждане на процедурата по предоставяне на международна закрила.

Настаняването в условията на засилен миграционен натиск се извършва в изградените ТП на ДАБ и СДВНЧ към ДМ. В случаи на препълване на техния капацитет, НОЩ взема решение за развърщане на ВЦНЧ. Определянето на мястото за разполагане, планирането на цялостното осигуряване на дейностите в центъра и последващата му логистична поддръжка, се изпълняват от ЦКЛО/ЛП, развърнат/и в областта/ите, където се наблюдава засилена миграция.

Освен администрацията на ДАБ и ДМ, в създаването на първоначални и последващи условия за престой се включват и специализирани екипи на МОМ, БМС на БЧК, миграционната служба на “Каритас” и представители на агенциите за социално подпомагане, областни и общински болнични заведения. Предвид спецификата на изпълняваните от НПО дейности, посочените екипи се ангажират не само в предоставянето на логистични услуги за мигрантите в ТП и СДВНЧ, но и при настаняване на чужденци във временни центрове. При изграждането на места за настаняване от временен тип основната част от ЛП се поема от формирования на въоръжените сили. На тях се възлагат задачи по устройване на битовата част за настаняване на чужденците, организиране на храненето, водоснабдяването и хигиенното обслужване.

Медицинското осигуряване на лицата в ТП и СДВНЧ се извършва от щатния персонал на ДАБ и ДМ, като към него се привличат медицински специалисти от областните и общински държавни и частни здравни заведения, със съдействието на РЗИ по места. При развърщане на ВЦНЧ медицинското обслужване се подпомага и от специализирани медицински екипи от военни лекари. Моделът предвижда в цялостния процес да се включат и БМС на БЧК, която да осигурява потребността от лекарствени средства и медикаменти, за търсещите закрила. Психологическата помощ се осигурява своевременно от екипи на НПО като “Каритас”, МОМ и специализиран състав от структурите на ДАБ и ДМ.

При организиране на храненето, в дейността на военните формирования за ЛО се включват и хуманитарни помощи и дарения, които се предоставят основно от БМС на БЧК и миграционната служба на “Каритас”. При ниски миграционни нива и слаба динамика на миграционния поток, храненето в ТП на ДАБ и СДВНЧ към ДМ се организира чрез кетъринг. При развърщане на ВЦНЧ в условия на извънредна ситуация, през първата 2-3 дни храненето извършва чрез индивидуални хранителни пакети, след което се преминава към приготвяне и раздаване на котлова храна с щатни технически средства, с които разполагат военните формирования. При необходимост от допълнителни материални активи, те се предоставят от ОД на МВР, ДАБ или ДМ, които, в условия на засилен миграционен натиск, планират и поддържат резерв от материални ресурси за подпомагане на дейността при развърщане на ВЦНЧ.

Битовото устройване на лицата в ТП и СДВНЧ се извършва чрез предоставяне на помещения за настаняване в стационарни сгради, където чужденците се разполагат според особеностите на тяхната етно-религиозна, културна принадлежност, социален статус и възрастови характеристики. При разполагане на обекти за настаняване във ВЦНЧ битовите помещения се устройват чрез контейнери за битово настаняване, палатъчни конструкции или сглобяеми жилища. Изборът на конкретен битов модел за настаняване се определя в зависимост от финансовата осигуреност на дейностите по изграждане на ВЦНЧ.

Снабдяването с вода за различни нужди в ТП и СДВНЧ се осигурява чрез изградената водоснабдителна и канализационна система в стационарните помещения за настаняване. При вземане на решение за развърщане на ВЦНЧ, в първоначалните периоди, питейна вода се осигурява чрез снабдяване с вода в полиетиленови бутилки за еднократна употреба, които се закупуват от търговската мрежа.

Водата за санитарно-битови цели се осигурява чрез щатните технически средства, намиращи се на въоръжение във военните формирования за логистично осигуряване от състава на СВ, както и чрез техническия ресурс, с който разполагат ОД на МВР и регионалните служби за ПБЗН. Бежанско-мигрантската служба на БЧК, миграционната служба на “Каритас” и МОМ участват в осигуряването на допълнителни количества вода в бутилиран вид, в рамките на предоставяната от тях хуманитарна подкрепа. Осигуряването на вода за питейно-битови цели във ВЦНЧ е свързано с нейното добиване от изследвани водоизточници. В тази връзка, основна роля при определянето на качеството на водата, необходима за питейни нужди, приготвяне на храна, санитарно-

битово и медицинско осигуряване, моделът отрежда на представители от районните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) и РЗИ.

Хигиенното осигуряване в ТП на ДАБ и СДВНЧ към ДМ, в условия на повишен миграционен натиск, се извършва на база създадената организация за банно-перално обслужване и задоволяване на физиологичните потребности при ниски миграционни нива. Използват се оборудваните санитарни възли в стационарните обекти към съответния център за настаняване.

При организиране на хигиенното обслужване във ВЦНЧ осигуряването на средства за задоволяване на хигиенните потребности на настаняваните лица, се използват основно полеви бани и перално-сушилни комплекси, с които разполагат военните формирования за ЛО. Индивидуалните физиологични нужди се осигуряват чрез доставяне на химически тоалетни или чрез изграждане на такива на по-късен етап от развитието на инфраструктурата в центъра.

Изхвърлянето на битовите, медицински и хранителни отпадъци от територията на ТП, СДВНЧ и ВЦНЧ се организира чрез системата за сметоизвозване на съответните общини или области, на чиято територия е развърнат центъра, при спазване на законовите норми, утвърдени на територията на страната. Съдействие в това направление, директорите на местата за настаняване получават от кмета на съответната община и нейния областен управител.

Транспортното осигуряване в условия на извънредна ситуация се организира от ЦКЛО/ЛП. Тъй като процедурата обхваща първоначален прием на чужденците в СДВНЧ, в началния етап от придвижването им до домовете на ДМ се използват транспортни средства на военните формирования, ангажирани в съвместната операция и автомобили на РДГП. При приемането на лицата в ТП на ДАБ или при развърщане на ВЦНЧ, моделът предвижда да се използва транспорт с по-голяма вместимост (автобуси или пътнически влакове), с цел по-ефективен превоз на по-големи разстояния. В тези случаи е необходимо ЦКЛО/ЛП да организира проучване относно наличните фирми-превозвачи в засегнатите области, които притежават лиценз за предоставяне на транспортни услуги срещу заплащане.

Противопожарната безопасност (ППБ) в ТП и СДВНЧ се организира чрез изграждането на пожароизвестителна система (ПИС) и пожарогасителна система (ПГС) с монтирани към тях допълнителни средства за пожарогасене. Поддържането в изправност на съответните противопожарни инсталации (ППИ) се организира от директорите на центровете за настаняване и се извършва от служители на РСПБЗН. Във ВЦНЧ противопожарната система се организира и изгражда изцяло от служители на регионалните дирекции ПБЗН. Директорът на ВЦНЧ, със съдействието на ЦКЛО/ЛП, организират постоянното присъствие на противопожарни специалисти, които следят за спазването на противопожарните изисквания, всекидневно на територията на центъра.

3.2.6. Осигуряване на адаптация и интеграция на получилите бежански или хуманитарен статут.

При изграждането на моделите за адаптация и интеграция трябва да се отчитат препоръките на Европейската комисия, предвидени в плана за интеграция на лица, получили МЗ, за периода 2021-2027 година. В тези случаи логистичната поддръжка обхваща: осигуряване на възможности за обучение на български език; съдействие пред районните здравни власти; предоставяне на допълнителни ученически пособия; посредничество пред национални институции за предоставяне на административни и информационни услуги; социални консултации, юридическо съдействие и психологическа помощ; осигуряване на възможности за придобиване на висше образование в български висши учебни заведения (ВУЗ); записване на деца за училище и детска градина; посредничество на пазара на труда.

В рамките на тези дейности водеща организация е ДАБ, чиито експерти се подпомагат постоянно от междуправителствени и неправителствени организации, сред

които ВКБООН, МОМ, БМС на БЧК, миграционна служба на “Каритас”, програмата за правна защита на бежанци и мигранти към БХК, служители от регионалните дирекции за социално подпомагане и медицински специалисти от областните и общински здравни заведения.

3.2.7. Контрол върху изпълняваните логистични дейности при прием и настаняване на лица, търсещи МЗ, в условията на повишен миграционен натиск.

Моделът предвижда контрол върху качеството на предоставяното логистично осигуряване и необходимостта от допопълване на изразходените ресурси през отделните етапи да се извършва на три основни нива.

Първо ниво – контрол, осъществяван от директорите на центровете за настаняване на лица, търсещи МЗ, включително и директорите на ВЦНЧ, чрез извършване на проверки и получаване на отчети по отделните направления за осигуряване в края на всеки ден.

Второ ниво – контрол, извършван от специалистите, работещи в ЦКЛО/ЛП по съответните осигуряващи направления, чрез приемане на доклади за състоянието на ЛО, изготвяни ежедневно от директорите на центровете за настаняване от стационарен и полеви тип.

Трето ниво – контрол, извършван от председателя на НОЩ в края на всеки ден, чрез приемане на доклади от началника на ЦКЛО/ЛП за състоянието на ЛО в местата за настаняване на чужденци, търсещи МЗ.

ИЗВОДИ ОТ ГЛАВА ТРЕТА

В следствие на събирането, обработката и анализирането на емпиричните данни от проведените анкетни проучвания и интервюта с представители от компетентните национални власти и неправителствени организации се решава **третата научноизследователска задача** на дисертационния труд, резултат от която са следните изводи:

1. До началото на миграционната криза, възникнала след края на 2013 г., местата за настаняване на бежанци и мигранти в страната не са напълно финансово и ресурсно обезпечени, за да бъдат осигурени максимално подходящи условия за настаняване на чужденците, търсещи МЗ. Последващото разрастване на бежанската вълна през 2015 г. и 2016 г. води до актуализиране на финансовите средства от държавния бюджет и създаването на механизми за усвояване на средства по оперативни програми на ЕС, с което значително се подобряват материалната и техническа база в ТП на ДАБ и СДВНЧ на ДМ. Посочената тенденция се наблюдава и през периода 2017 – 2021 година.

2. Резултатите от проучването дават основание да се счита, че съществува необходимост от подобряване на взаимодействието между компетентните органи от правителствения сектор и НПО, работещи в сферата на предоставянето на МЗ и осигуряването на логистична помощ за лицата, кандидатстващи за придобиването на бежански или хуманитарен статут.

3. Нужно е разработването на методическо ръководство, модел или указания за разпределяне на функционалните задължения между компетентните държавни органи в областта на миграцията и МЗ и поддържащите ги неправителствени институции по отношение на ЛО за мигрантите и бежанците, в условия на повишен миграционен натиск. Тъй като опитът от справянето с последиците от изминалата миграционна криза показва, че в рамките на съвместните операции са привличани и формирования от въоръжените сили, е препоръчително създаденият документ ясно да регламентира и техните задължения, свързани с предоставянето на ЛП.

4. Разработеният модел за съвместна ЛП в извънредни ситуации, свързани с повишени нива на миграционен натиск по границите на страната, е в отговор на резултатите от проведеното емпирично изследване. Основните данни сочат, че е необходимо подобряване на междуинституционалното сътрудничество по линия на предоставянето на различни логистични услуги, помощ и закрила за чужденците при висок миграционен наплив.

ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. ОБЩИ ИЗВОДИ.

1. Възникването на миграцията като явление е характерна особеност в социално-демографското развитие на европейския континент още от дълбока древност. В исторически аспект, масовите бежански вълни са следствие от възникнали политико-икономически сблъсъци, световни войни, въоръжени конфликти в отделни региони и хуманитарни кризи. Изследването на особеностите, характерни за миграционната криза от 2015 г. и 2016 г., дава основание да се счита, че страната ни е разглеждана повече като обект на транзитно преминаване.

2. Европейската нормативна уредба в областта на миграционната политика претърпява значително изменение между 2011 г. и 2022 г. Повод за това са породилите се въоръжени конфликти в Сирия и Република Украйна, в следствие на които възниква последната масова миграционна вълна, чиито върхове стойности се наблюдават през 2015 г., 2016 г. и началото на 2022 г. До края на 2011 г. директивите и регламентите на Европейския парламент и на Съвета на Европа са разработени така, че да осигуряват прием и настаняване на чужденци, които да придобиват право на гражданство или съответния статут на МЗ, единствено според националното законодателство на приемащата ги страна. От средата на 2013 г., с въвеждането на единна промяна в нормативната рамка на ЕС, се уеднаквява практиката по прилагане на процедурите за предоставяне на МЗ на територията на всички страни-членки.

3. При анализиране на разработените теоретични постановки, свързани със създаването на условия за настаняване на лица, търсещи МЗ, както и последващото им осигуряване в различни направления от социално-битов, психологически и административен характер, се налага изводът, че осигуряването на различни видове помощ и съдействие за мигрантите и бежанците е специфична логистична дейност, която обхваща наличието на специализирана процедура, свързана с предоставянето на МЗ, което налага различен процес при организиране на логистичните дейности.

4. Изхождайки от опита на България в справянето с последиците от миграционната вълна, се възприема схващането, че, за да бъде ефективен логистичният процес, трябва да се използват възможностите не само на компетентните органи, предоставящи МЗ. В цялостните осигуряващи дейности е препоръчително да се включват и ресурси от силовите министерства, НПО, службите за сигурност, службите за социална закрила и здравните заведения в страната.

5. В хода на разработването на предложения модел за съвместна ЛП са предвидени хипотези за възникване на миграционен натиск с повишени стойности основно по гръцко-българската и турско-българската граници, предвид голямата концентрация на бежанска и мигрантска маса в техните погранични територии. С оглед на възникналата нова миграционна вълна, съставена основно от украински бежанци, е необходимо да бъдат разработени нови разчети, чрез които да се създаде организация за прием и регистрация на чужденци, навлизащи през румънско-българските гранични пунктове. Предвид етническият състав, социално-демографските характеристики на настоящата вълна и големия брой приети и настанени към началото на месец март 2022 г., е нужно да бъде преосмислена цялостната концепция за прием, регистрация, настаняване, адаптация и интеграция на лица, търсещи МЗ.

2. ПРЕДЛОЖЕНИЯ.

1. Да се създаде отдел за преводаческа дейност към структурите на ДАБ, в който да се назначат щатни специалисти, владеещи специфични езици и техни диалектни форми, говорими в страните на произход, от които пристигат чужденците. Предвид работата с уязвими групи от мигранти, да се привлечат щатни психолози (по един за всяко ТП на

ДАБ и СДВНЧ към дирекция “Миграция”), които да провеждат първоначалните интервюта с настанените лица, за да се установява по-лесно тяхното морално-психологическо състояние и да се определят чужденците, нуждаещи се от по-задълбочени изследвания и помощ. При осигуряването на медицинското обслужване през първоначалните етапи от процедурата по предоставяне на МЗ в ТП на ДАБ и СДВНЧ към дирекция “Миграция”, със съдействието на РЗИ да се осигурява по-активното участие на държавните и частни болнични заведения, които да подпомогнат щатните медицински специалисти при оказването на медицинска помощ или болнично лечение при нужда. В териториалните поделения на ДАБ, където има разкрит здравен кабинет с щатен медицински персонал, да се осигури допълнително финансиране за придобиване на специализиран медицински транспортен ресурс, което би осигурило известна автономност на агенцията за реакция при спешни случаи, в условия на увеличен миграционен натиск. Финансирането на назначените допълнителни специалисти към щата на ДАБ да се осигурява със средства от бюджета на агенцията, който, при необходимост, да бъде увеличен с постановление на МС така, че да бъдат покрити нуждите от специализиран административен състав. Освен със средства от държавния бюджет, направените предложения за разширяване на административния капацитет на ДАБ и придобиване на съответните ресурси по ЗОП, да бъдат финансирани и чрез следните фондове и програми на ЕС: “Фонд за убежище, миграция и интеграция (ФУМИ) 2014-2020” и “Фонд за убежище, миграция и интеграция (ФУМИ) 2021-2027”; Фонд “Вътрешна сигурност 2014-2020” и фонд “Интегрирано гранично управление (ИГУ) 2021-2027”; Програма “Вътрешни работи” на “Норвежки финансов механизъм 2014-2021” Програма “Развитие на човешките ресурси 2021-2027”; Програма “Образование 2021-2027”.

2. Да се актуализира нормативната база по отношение на социалната закрила за непридружените малолетни и непълнолетни чужденци, чрез осигуряване на възможност за присъствие на представител от отдел “Закрила на детето” към съответната регионална дирекция “Социално подпомагане” при провеждане на първоначалните интервюта и медицински прегледи, с цел установяване на първоначалните потребности на лицата, включително и средства от първа необходимост. За недопускане на пълнолетни лица и препълване на капацитета за настаняване на малолетни и непълнолетни чужденци в изградените сигурни зони към ДАБ, да се състави алгоритъм (методика) или да се определи ред за работа, при който да се извършва специализирана експертиза, въз основа на която да се определя реалната възраст на лицата, в случай че възникнат съмнения за това.

3. Да се разработи отделен модел, по който да се извършва оценка на състоянието на изградените сигурни зони към ДАБ. Моделът да служи като отправен механизъм, по който да се планира необходимостта от годишни финансови средства за поддържането на съществуващите и изграждането на допълнителни битови, медицински и материални условия за настаняване и престой.

4. При наличие на необходимата финансова обезпеченост и ресурсно осигуряване, да се направят постъпки за изграждането на допълнителни сигурни зони за настаняване на непридружени малолетни и непълнолетни лица в едно от ТП на ДАБ, намиращи се в близост до граничните райони на страната (РПЦ в гр. Харманли или ТЦ в с. Пъстрогор), с цел намаляване на натиска към обособените зони в РПЦ гр. София, в случаи на повишени нива на миграционен натиск. Единната електронна система за автоматизирано проследяване на чужденците при преминаване през територията на страната и разграничаване на мигрантите от бежанците да се доразвие чрез въвеждане на електронен регистър, посредством който да се проследяват наличностите от материални ресурси в местата за настаняване на чужденци, търсещи закрила. Това би улеснило пренасочването на специализиран състав, битов, медицински ресурс и друга материална подкрепа в случаи на масово навлизане на търсещи закрила чужденци. В електронната система да бъдат включени и ресурсите за осигуряване на различни видове помощ, с които

разполагат НПО, ОД на МВР и служба ПБЗН, областни и общински агенции за социално подпомагане, работещи с бежанци и мигранти на територията на страната.

5. Да се актуализират организационни документи, свързани с адаптацията и интеграцията на чужденците, търсещи закрила, след придобиване на бежански или хуманитарен статут. В съдържанието им да бъдат отразени спецификите на правната и социална уредба в съществуващите институции, имащи отношение към административното обслужване, социалната закрила и осигуряването на различни видове материална подкрепа и достъп до пазара на труда за чужденците, придобили право на свободно пребиваване в страната.

6. Да се създаде резерв от логистични специалисти, преминали съответната специализирана подготовка, които да съставят, специализирани звена за координация на предоставяните ресурси и услуги от ДАБ, ДМ, ОД на МВР, служба ПБЗН, РДГП, НПО, военни формирования, регионални дирекции за социално подпомагане (РДСП) и осигуряване на съдействие от засегнатите области и общини за нуждите на чужденците, търсещи закрила. Звената да бъдат формирани в случаи на повишени нива на миграционен натиск към територията на страната.

7. Да се разработи електронен регистър на лицата, търсещи МЗ, в който да бъдат въведени и поддържани данните, свързани със завършената от тях степен на образование и придобитата им професионална квалификация. Системата да се доразвие, чрез въвеждане на незаетите работни места в отделните професионални области от пазара на труда в сферата на частния бизнес, със съдействието на “Агенция по заетостта” към Министерство на труда и социалната политика (МТСП).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В изпълнение на поставената цел при разработването на дисертационния труд и базираните на нея научно-изследователски задачи, е направен теоретичен анализ на възникването и развитието на миграционните вълни след Втората световна война (ВСВ) до края на 2021 г. и е изследвано тяхното проявление върху възможностите на страната за предоставяне на ЛП за търсещите МЗ лица.

Проследено е развитието на нормативната уредба в областта на миграционната политика на европейско и национално равнище. Разгледан е общият концептуален модел за изграждане на места за настаняване на чужденци, търсещи закрила, от стационарен и полеви тип, като са отчетени изискванията на ВКБООН, СЗО, СПП и ЕСПОУ.

Анализирано е състоянието на ЛП в местата за настаняване на бежанци и мигранти, с което са проследени текущите практики по предоставяне на логистични услуги в ТП на ДАБ и СДВНЧ на ДМ. Съпоставянето на теоретичните положения, свързани с оборудването и изграждането на места за настаняване на лица, търсещи МЗ и реалните практически аспекти при осигуряване на логистичната им поддръжка, решава втората научно-изследователска задача на дисертационния труд.

За решаването на третата научно-изследователска задача е извършено изследване, включващо събиране на емпирични данни чрез анкетно проучване и провеждане на интервюта по метода “лице в лице” с представители от компетентните държавни органи и НПО, работещи в областта на миграцията, предоставянето на МЗ и съпътстващите ги логистични дейности.

Разработването на представения модел за съвместна ЛП е резултат от обработката и анализирането на събраните емпирични данни. Според един от основните оформили се акценти, системата за предоставяне на ЛО има нужда от подобряване на взаимодействието и координацията между представителите на правителствените и неправителствени структури, осъществяващи и подпомагащи дейностите по прием, регистрация, настаняване, адаптация и последваща интеграция на лица, търсещи МЗ.

В този смисъл, представеният модел за съвместна логистична дейност обхваща аспектите от ЛО на лица, пристигащи основно от територията на Република Гърция и

Република Турция, в условия на извънредна ситуация. При разработването на модела са отчетени спецификите на функциониращата към момента на разработване на дисертационния труд нормативна уредба и за база са взети националните планове за предоставяне на временна закрила и действие на компетентните национални органи при повишени стойности на миграционен наплив към територията на страната.

Поради динамично променящата се миграционна обстановка, дължаща се на въоръжения конфликт между Руската Федерация и Република Украйна, включително и към момента на завършване на дисертационния труд, в разработения модел не са включени аспектите, характеризиращи навлизането на украински бежанци през румънско-българската граница и създадената от националните власти за тях организация по прием, регистрация, настаняване, адаптация и интеграция.

НАУЧНО - ПРИЛОЖНИ И ПРАКТИКО - ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

С НАУЧНО-ПРИЛОЖЕН ХАРАКТЕР

1. Доразвити са теоретичните положения, свързани с концептуалната рамка при изграждане и оборудване на места за настаняване на бежанци и мигранти от полеви и стационарен тип.

2. Обогатена е теорията за ЛП на лица, търсещи МЗ, в частта ѝ, свързана с организиране на настаняването, комунално-битовото осигуряване, храненето и медицинското обслужване.

3. Разширени са теоретичните постановки за участие на въоръжените сили на страната в логистичното осигуряване на пострадали лица, чрез изследване на опита на военни формирования от БА, организиращи храненето, медицинското и транспортното осигуряване за бежанци и мигранти в рамките на съвместни операции по предоставяне на ЛП в страната и в чужбина.

С ПРАКТИКО-ПРИЛОЖЕН ХАРАКТЕР

1. Предложен е модел за съвместна ЛП на чужденци, търсещи МЗ на територията на страната, при условия на повишен миграционен натиск и обявяване на извънредна ситуация. В модела е разработен вариант за подобряване на междуинституционалното сътрудничество по линия на ЛО за чужденците, търсещи МЗ, в условия на повишен миграционен натиск, чрез създаване на ЦКЛО/ЛП, в който да бъдат включени представители от компетентните национални власти и ангажираните правителствени, междуправителствени и неправителствени организации в областите от страната, към които се генерират високи стойности на миграционен наплив.

2. Разграничена е процедурата по предоставяне на МЗ за чужденците на отделни етапи и към всеки от тях е разработен вариант за осигуряване на ЛП в условия на извънредна ситуация и повишен миграционен натиск.

3. Диференцирани са отделни компоненти от системата за ЛО на лицата, търсещи закрила, чрез разпределяне на логистичните дейности и услуги между компетентните национални органи и представители на правителствения и неправителствения сектор, според предмета им на дейност, съобразно разработените етапи от процедурата по предоставяне на МЗ, в условия на повишен миграционен натиск.

ПУБЛИКАЦИИ, СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. Данев, И. Основна концептуална рамка при изграждане и оборудване на места за настаняване на бежанци и мигранти. // Във: Сборник доклади от годишна научна конференция на НБУ "Васил Левски". Издателски комплекс на НБУ "Васил Левски" В. Търново, 2021, с. 218-224 , ISSN 1314-1937.

2. Данев, И. Методология при планиране и изграждане на места за настаняване на бежанци и мигранти. // Във: Сборник доклади от годишна научна конференция на НБУ "Васил Левски". Издателски комплекс на НБУ "Васил Левски" В. Търново, 2021, с. 225-230 , ISSN 1314-1937.

3. Филипов, С, Данев, И. Изследване на опита на българските въоръжени сили при организиране на логистична поддръжка за бежанци и мигранти. // Във: Сборник доклади от научна конференция на НБУ "Васил Левски" "Логистиката и обществените системи", Издателски комплекс на НБУ "Васил Левски" В. Търново, 2021, с. 582-593 , ISSN 2738-8042

4. Danev, I. The legislative framework and cuurent trends in the European Eunion's migration policy. // In: International scientific conference "High technologies. Business. Society". Year III, issue 3 (6), Volume III "Society". Scientific technical union of mechanical engineering industry-4.0. Borovets, Bulgaria 2019, p.245-247, ISSN 2535-0005

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

LAND FORCES FACULTY

DEPARTMENT LOGISTICS OF SECURITY

Captain Ivan Yordanov Danev

**IMPROVING LOGISTICS PROVISION IN THE CONDITIONS OF REFUGEE CRISIS
ON THE TERRITORY OF THE REPUBLIC OF BULGARIA**

ABSTRACT

**of a dissertation for obtaining the educational and scientific degree
DOCTOR**

Area of higher education 9. Security and Defence

Professional field 9.1. National Security

**Doctoral Programme ‘Organisation and Management Outside the Sphere of Material
Production (National Security)’**

Scientific supervisor:	Lieutenant Colonel Stefan Gochev Filipov, PhD
Reviewers:	

**Veliko Tarnovo
2022**

The dissertation work contains 299 pages

Main text – 201 pages

Annexes – 34 annexes on 67 pages

Reference sources – 24 pages

Number of reference sources – 345

Number of figures – 19

Number of tables – 19

Number of appendices – 34

Number of publications – 4

The defence of the dissertation will take place on 20 September 2022 at 11.00 o'clock in room 3226, second floor, third academic building of the Land Forces Faculty of the Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo.

The materials on the defence are available to those interested at the Institute for Scientific, Research and Innovation Activity of Vasil Levski National Military University.

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

LAND FORCES FACULTY

DEPARTMENT LOGISTICS OF SECURITY

Captain Ivan Yordanov Danev

**IMPROVING LOGISTICS PROVISION IN THE CONDITIONS OF A REFUGEE
CRISIS ON THE TERRITORY OF THE REPUBLIC OF BULGARIA**

ABSTRACT

**of a dissertation for obtaining the educational and scientific degree
DOCTOR**

Area of higher education 9. Security and Defence

Professional field 9.1. National Security

**Doctoral Programme ‘Organisation and Management Outside the Sphere of Material
Production (National Security)’**

Scientific supervisor:	Lieutenant Colonel Stefan Gochev Filipov, PhD
Reviewers:	

**Veliko Tarnovo
2022**

The dissertation work was discussed, and the date for its defence was set on 31 May 2022 at a meeting of the Department of Logistics of Security, Land Forces Faculty of Vasil Levski National Military University, under the doctoral programme 'Organisation and Management Outside the Sphere of Material Production (National Security)', minutes № 20 from 31 May 2022.

The author of the dissertation is a doctoral student through self-study at the Department of Logistics of Security at the Land Forces Faculty of Vasil Levski National Military University.

The doctoral student works as an assistant professor at the Department of Logistics of Security of Vasil Levski National Military University.

Author: Captain Ivan Yordanov Danev

Title: Improving Logistics Provision in the Conditions of Refugee Crisis on the Territory of the Republic of Bulgaria

Copies: 12

Printed on 09 June 2022

Publishing Complex of Vasil Levski NMU, Veliko Tarnovo

I. GENERAL CHARACTERISTICS OF THE DISSERTATION

RELEVANCE OF THE TOPIC

The relevance of the topic is determined by the migration crisis that arose after 2011, as a result of which the countries of the European Union, including the Republic of Bulgaria, have been directly affected. In recent years, accommodation of large groups of persons seeking international protection and asylum, a significant part of whom are also economic migrants, has been observed on the territory of the country, and this is related to the expenditure of significant financial and material state resources.

In view of the events that occurred in Ukraine on 24 February 2022, leading to the emergence of a new migration wave, the movement of which towards the interior of Europe crosses the Bulgarian-Romanian border and the previous migration waves passing through the Bulgarian-Turkish and Bulgarian-Greek borders, there is a need to analyse the main elements of the logistics system in the accommodation centres of the State Agency for Refugees (SAR) with the Council of Ministers and the special facilities for temporary accommodation of foreigners (SFTAF) at the Migration Directorate of the Ministry of the Interior. The application of the established practices in the provision of logistic services for accommodated foreigners also requires the study of the possibilities of interaction between the responsible state bodies, institutions and non-governmental organisations working in the field of providing international protection, temporary protection and asylum on the territory of the country.

The emerging migration pressure puts to the test the functioning systems for logistics provision of persons seeking international protection in the accommodation centres. As a consequence of the large number of persons admitted and accommodated in the refugee camps, there is a difficulty in the interaction between the responsible institutions in the implementation of the individual supporting activities and administrative services provided for the accommodated foreigners.

From a theoretical point of view, the basing of military national strategic documents defining logistics support gives reason to consider it as a 'set of activities' that combines within itself activities of household arrangement, satisfaction of the primary needs of those in need, delivery of material resources, provision of transport, repair, evacuation and medical services.

NATO's Allied doctrine on logistics defines logistics provision as a set of procedures related to the design, construction and equipment of infrastructure facilities, the maintenance of their adjacent devices and facilities, as well as the delivery of material assets of different classes, according to the specifics of individual operations and necessities of those in need.

The considered theoretical positions, presenting the characterisation of logistics provision as an element of the science of logistics, lead to the conclusion that it is a purposeful, complex process consisting of numerous activities related to planning, organisation, implementation, control and reporting during the delivery of material resources, accommodation, feeding, water supply, medical care, the provision of transport, evacuation, repair, administrative-information and support services, with the aim of timely meeting the necessities of those in need, in the performance of various coordination and provisioning tasks.

RESEARCH THESIS

The considered **research thesis** concludes that the logistics provision of persons seeking international protection and asylum in the country, in conditions of a refugee crisis, in the sense of the accepted limitations, must be adequate to:

- The challenges to national security arising as a result of the risks and threats to the European continent and the uncertainty of the migration situation;
- The economic crisis and health risks in the country, resulting from socio-political events in Europe and the consequences of the spread of the COVID-19 pandemic;
- The difficulties in the functioning of public life in the Republic of Bulgaria, which arose as a result of the financial, economic and social measures imposed by the national authorities;

➤ The dynamically changing legal and regulatory framework in the field of migration policy.

PURPOSE OF THE DISSERTATION

On the basis of a theoretical analysis of elements for logistics provision of foreigners seeking international protection in the accommodation facilities on the territory of the country and a study of the experience and lessons learned from the practice of the responsible bodies, institutions and organisations, to propose and develop directions for their improvement.

MAIN TASKS

1. Theoretical analysis of the emergence and development of migration movements and their impact on logistic support in the conditions of a refugee crisis.
2. Analysis of the main characteristics of the system for logistic support of foreigners seeking international protection in the accommodation facilities on the territory of the country.
3. Development of norms and models for logistics provision of persons seeking international protection in accommodation facilities on the territory of the country.

OBJECT OF THE RESEARCH

The **object of the scientific research** is with elements of the system for logistic support of persons seeking international protection in the accommodation facilities on the territory of the country and the interaction between the responsible bodies and institutions in the implementation of the provided logistic services.

SUBJECT OF THE RESEARCH

The **subject of the research** are the norms and models for logistics provision of persons seeking international protection and the interaction between the responsible bodies and institutions in their integration into the established practices.

MAIN APPROACHES AND METHODS IN THE RESEARCH

The following **groups of methods** were used to achieve the goal and fulfil the research tasks of the dissertation work:

- theoretical methods: systematic, logical, analytical and historical method;
- empirical methods: observation, measurement, forecasting and data processing through mathematical-statistical methods, survey and face-to-face interview.

LIMITATIONS

Since the issue under consideration affects the political and socio-economic systems of countries around the world, the possibility of studying it in all its manifestations is limited. For this reason, the research has to be carried out under the **following limitations**:

- The study analyses the origin, development and manifestation of migration movements on the socio-political life of countries on the European continent;
- The analysis of elements of the system for the logistics provision of persons seeking international protection includes a study of their current condition in the territorial divisions of SAR and SFTAF under the Migration Directorate;
- The dissertation covers the analysis of elements of the system for providing logistic support for persons seeking international protection (granting refugee and humanitarian status), without considering the provision of logistic activities for foreigners seeking asylum or temporary protection in the country.
- The analysis of the system for logistic support of persons seeking international protection in the country, within the established model for its provision, covers the period after the mass manifestation of the wave of migration to the territory of the Republic of Bulgaria after 2013;
- When considering elements of the logistics provision in the accommodation facilities on the territory of the country, only separate directions for the provision to foreigners are covered, without preparing a comprehensive analysis of the logistics provision system.
- For the purposes of developing the dissertation, the terms ‘refugee’, ‘migrant’, and ‘person/foreigner granted refugee/humanitarian status’ will be used interchangeably in order to avoid repetition in the statement. The official wording that unites all the above categories is ‘persons/foreigners seeking international protection’.

➤ When analysing the collected empirical data related to the development of the dissertation and the proposals and options for joint work formed on their basis in the field of logistic support (LS) for persons seeking international protection (IP) on the territory of the country, the characteristics of the armed conflict that arose between the Russian Federation and the Republic of Ukraine at the end of February 2022 were not taken into account due to the fact that the completion of the dissertation work coincided with the time of the outbreak of hostilities and the emergence of a new wave of migration.

II. STRUCTURE AND CONTENT OF THE DISSERTATION

1. Structure of the dissertation.

The development of the dissertation work is aimed at fulfilling the set research objective and the research tasks arising from it. The analysis is focused on the object and subject of research in accordance with the formulated research thesis and the set limitations. In this regard, the dissertation consists of an introduction, three chapters with corresponding conclusions to them, general conclusions, a conclusion, a glossary of abbreviations used, a list of references, and a list of appendices.

CONTENT:

INTRODUCTION.....	8
CHAPTER ONE. ORIGIN AND DEVELOPMENT OF MIGRATION MOVEMENTS AND THEIR EFFECT ON LOGISTICS PROVISION IN THE CONDITIONS OF A REFUGEE CRISIS	18
1.1. Nature, evolution and contemporary trends of refugee waves	18
1.1.1. Origin and development of the migrant masses.....	18
1.1.2. Legal and political situations characterising the refugee crisis.....	20
1.1.3. General regulatory framework in the field of migration policy.....	28
1.2. Characteristics of logistic support in the accommodation facilities for refugees and migrants in the conditions of a refugee crisis.....	30
1.2.1. Basic concepts in the field of logistic support for migrants and refugees.....	37
1.2.2. Basic principles and methods in the implementation of logistic support in the accommodation facilities.....	45
1.3. Procedure for acceptance and accommodation of migrants and refugees on the territory of the country.....	52
CONCLUSIONS FROM CHAPTER ONE.....	60
CHAPTER TWO. ANALYSIS OF THE MAIN ELEMENTS OF THE SYSTEM FOR LOGISTIC SUPPORT TO REFUGEES AND MIGRANTS IN THE ACCOMMODATION FACILITIES ON THE TERRITORY OF THE COUNTRY	62
2.1. Basic conceptual framework for the construction and equipment of accommodation facilities for refugees and migrants.....	62
2.1.1. Methodology for planning and building accommodation facilities for refugees and migrants.....	67
2.1.2. Standards and requirements when choosing a place to locate a centre for accommodation of refugees and migrants.....	70
2.1.3. Construction of basic facilities and components in the centres for accommodation.....	73
2.1.4. Equipment and sanitary-hygienic norms in the facilities for accommodation.....	75
2.2. Research and analysis of elements for logistic support in the facilities for accommodation of refugees and migrants on the territory of the country.....	80
2.2.1. Accommodation and household arrangement.....	82
2.2.2. Organisation of meals.....	87
2.2.3. Water supply.....	94
2.2.4. Communal household provision.....	96

2.2.5. Medical care.....	99
2.2.6. Transport provision.....	106
2.2.7. Organisation of the safety and security of the accommodated persons, fire protection (FP) and the maintenance of infrastructure facilities.....	107
2.2.8. Control of incoming and outgoing material resources.....	111
2.3. Study of the experience of the Bulgarian Armed Forces in organising logistic support for refugees and migrants.....	114
CONCLUSIONS FROM CHAPTER TWO.....	124
CHAPTER THREE. OPPORTUNITIES FOR IMPROVING LOGISTIC SUPPORT FOR PERSONS SEEKING INTERNATIONAL PROTECTION IN THE REPUBLIC OF BULGARIA.....	126
3.1. State and capabilities of the country until the beginning of the migration wave.....	126
3.1.1. Analysis of the results from a study conducted among representatives of national competent authorities working in the field of migration, armed forces units and non-governmental organisations performing logistics tasks for foreigners seeking international protection in the country.....	138
3.1.2. Analysis of the results from a survey conducted among military personnel working in logistic support units in the Bulgarian Army.....	141
3.1.3. Analysis of the results from a survey conducted among representatives of non-governmental organisations performing logistic services to refugees and migrants.....	155
3.2. A model for joint logistic support for foreigners seeking international protection in conditions of increased levels of migration along the country's borders and a declared state of emergency.....	169
3.2.1. Assessment of the risk from emerging migration pressure along the country's borders.....	175
3.2.2. Continuous monitoring of state borders and implementation of coercive administrative measures (CAM).....	177
3.2.3. Preliminary training for providing LS.....	179
3.2.4. Reception and registration of foreigners seeking international protection.....	181
3.2.5. Accommodation and stay (residence) of the persons during the procedure for granting international protection.....	185
3.2.6. Ensuring adaptation and integration to persons with granted refugee or humanitarian status.....	190
3.2.7. Control over the logistic activities performed during the reception and accommodation of persons seeking IP in the conditions of increased migration pressure.....	191
CONCLUSIONS FROM CHAPTER THREE.....	192
GENERAL CONCLUSIONS.....	193
PROPOSALS.....	195
CONCLUSION.....	198
SCIENTIFIC-APPLIED AND PRACTICALLY APPLIED CONTRIBUTIONS.....	201
WITH A SCIENTIFIC-APPLIED CHARACTER.....	201
WITH A PRACTICALLY APPLIED CHARACTER.....	201
GLOSSARY OF ABBREVIATIONS.....	202
SOURCES USED.....	209
SOURCES IN BULGARIAN.....	209
SOURCES IN ENGLISH.....	221
INTERNET SOURCES.....	225
LIST OF APPENDICES.....	233
Appendix 1. Characteristics of migration waves to the European continent after the end of World War II.....	233

Appendix 2. Regulations and directives of the European Union related to the provision of IP.....	241
Appendix 3. Number of the foreigners in categories reflecting the level of migration pressure to the territory of the Republic of Bulgaria between 2018 and 2021 according to statistical data provided by Border Police General Directorate (BPGD).....	247
Appendix 4. Number of foreigners who submitted documents for receiving international protection in the Republic of Bulgaria in 2021 and their age distribution according to data from SAR with the Council of Ministers.....	248
Appendix 5. Number of foreigners with granted and denied international protection in 2020 and 2021 according to data from SAR with the Council of Ministers	250
Appendix 6. List of basic consumables and accessories for maintaining personal hygiene and sanitary living conditions in the accommodation facilities for migrants and refugees in the territorial divisions of SAR with the Council of Ministers.....	251
Appendix 7. Composition and capabilities of SAR for providing medical assistance in the territorial divisions through full-time medical personnel as of December 2021.....	252
Appendix 8. Distinguishing aspects in the protection of a field refugee camp with the participation of units from the armed forces.....	253
Appendix 9. Norms for ensuring the average daily energy requirement when organising meals for persons seeking international protection, according to WHO, WFP and UNHCR standards.....	254
Appendix 10. Value norms for ensuring an average daily nutritional intake when organising meals for persons seeking international protection on the territory of the Republic of Bulgaria, according to national standards.....	255
Appendix 11. List of the types of medical specialists and transport-evacuation vehicles included in the composition of the military field clinic deployed in the refugee camp in the village of Radusha (Republic of North Macedonia) for the period April-June 1999.....	256
Appendix 12. Value of the approved additional financial resources, provided for the implementation of activities under the plan to control the crisis situation which arose as a result of the increased migration pressure to the territory of the Republic of Bulgaria.....	256
Appendix 13. Value of the additional funds redistributed from the budget of the Ministry of the Interior, transferred to the budget of SAR with the Council of Ministers for the implementation of maintenance activities of the centres for accommodation of refugees and migrants and the improvement of the necessary domestic and medical conditions in them.....	257
Appendix 14. Value of the state financial resources intended for the implementation of activities related to ‘increasing the readiness’ for the reaction of state structures and NGOs in the implementation of the plan for taking additional measures in cases of increased levels of migration pressure to the territory of the Republic of Bulgaria.....	258
Appendix 15. Value of the planned state financial reserve to ensure the activities of the Ministry of the Interior, the Ministry of Defence, the State Agency ‘National Security’, the Ministry of Foreign Affairs, the State Agency for Refugees in the event of an emergency situation related to increased levels of migration pressure along the country’s borders for 2021	259
Appendix 16. Source documents for the development of a model for joint logistic support of persons seeking international protection on the territory of the country in conditions of a declared emergency situation related to increased levels of migration pressure.....	260
Appendix 17. Tasks of a centre for the coordination of logistics provision/logistic support (CCLP/LS).....	262
Appendix 18. Tasks of military units for logistic support from the Land Forces when deploying and organising support in a temporary accommodation centre for foreigners (TACF) seeking international protection.	263

Appendix 19. Tasks of the operational groups from the regional directorate of the Ministry of Interior in the deployment and organisation of provision in a temporary accommodation centre for foreigners (TACF) seeking international protection.....	263
Appendix 20. Classification of facilities built on the territory of a refugee camp according to UNHCR standards.....	264
Appendix 21. Weekly menu for meals of foreigners seeking international protection, accommodated in the TD of SAR with the CM.....	265
Appendix 22. Request №..... for the delivery of ready-made food for __.__.2021 by RRC-Sofia for the accommodated citizens of third countries in the TD of SAR with the CM.....	267
Appendix 23. Book for registering infectious diseases.....	268
Appendix 24. Rules for keeping the Book for registering infectious diseases.....	268
Appendix 25. Quick notification of a case of a sick (possible, probable, confirmed) infectious carrier, or deceased from an infectious disease.....	269
Appendix 26. Health talks held with the accommodated foreigners seeking IP at a TD of SAR for the period January-March 2020.....	271
Appendix 27.1. Stationary register for recording all the information regarding the stationary examination of each patient with a reflection of the dispensed and administered medicinal products.....	271
Appendix 27.2. Notebook for manipulations.....	271
Appendix 27.3. Notebook for positive results.....	272
Appendix 27.4. Medical card.....	272
Appendix 28. List of the main drugs, medicines, household and medical equipment for health offices opened at SAR with the CM.....	272
Appendix 29. Survey with Caritas migration service employees in Bulgaria.....	274
Appendix 30. Survey with employees of the Bulgarian Red Cross (BRC)/ Refugee and Migrant Service (RMS).....	278
Appendix 31. Survey with employees from the Bulgarian Helsinki Committee (BHC)....	282
Appendix 32. Survey with military personnel from military unit 46690-Plovdiv.....	287
Appendix 33. Sample composition of Centre for coordination of logistics provision/logistic support (CCLP/LS).....	292
Appendix 34. Scheme of the interaction and information provision between the competent national authorities and representatives of the governmental and non-governmental sectors in the deployment of CCLP/LS and the organisation of logistic support for the reception, registration and accommodation of foreigners seeking IP in emergency situations and increased migration pressure.....	299

2. Synthesised presentation of the dissertation work.

CHAPTER ONE. ORIGIN AND DEVELOPMENT OF MIGRATION MOVEMENTS AND THEIR EFFECT ON LOGISTICS PROVISION IN THE CONDITIONS OF A REFUGEE CRISIS.

1.1. Nature, evolution and contemporary trends of refugee waves.

1.1.1. Origin and development of the migrant masses.

The history of human development knows many cases in which large masses of people have moved from one inhabited place to another in order to search for more favourable living conditions, peace and security. Wars, the lack of sufficient resources necessary to maintain a minimum standard of living, the bad climatic conditions that must be overcome become the main reason for migration.

The comparison of the dimensions of the current mass displacements with those of the dawn of the creation of tribal unions does not give grounds to claim that the refugee wave surpasses the 'Great Migration of Nations' in terms of dimensions, but it has no less consequences for the socio-political, economic and socio-cultural life of Europe. The current migration movements are oriented more towards the economically strong countries of the Schengen area in the European

Union than towards leading world powers, which is why, in many analytical assessments, the refugee crisis can also be found with the general name 'European Migrant Crisis'.

The impact of the migration wave reveals that the governments of the European Union countries are facing enormous difficulties in terms of reception, distribution, registration and accommodation of the continuously arriving migrants in the reception centres. This leads not only to a number of disagreements in opinion, but also to the destabilisation of security systems within the European Union. The civil war in Syria and the deterioration of the humanitarian situation in this region can be pointed as the main reason for the massive manifestation of migration pressure after 2011.

1.1.2. Legal and political situations characterising the refugee crisis.

The characterisation of the conceptual apparatus in the field of migration requires different categories of foreigners arriving on the continent to be distinguished. After analysing the available sources, differences are distinguished in the determination of the types of status, which is due to the differentiated interpretation of the norms in some countries of the European Union.

According to the adopted legal framework, the designation of a person as a 'refugee' can be granted in the event that there is a real danger to the life and health of the individual or their family, and they are the object of persecution, violation of human rights through the manifestation of various methods of violence or degrading and discriminatory treatment. The specified status can be acquired not only by an individual foreigner, but also by their family members in case they have not committed acts that contradict the norms established by international legal acts in the field of migration.

According to the theoretical positions set out in the Manual of Procedures and Criteria for Determining Refugee Status in accordance with the 1951 Convention Relating to the Status of Refugees, foreigners who leave their country of origin for reasons 'of a personal nature' or 'purely economic reasons', can be considered as economic migrants. Publications by the United Nations High Commissioner for Refugees state that economic refugees voluntarily pursue foreign territories for the sole purpose of improving their well-being, while refugees are defined as persons 'fleeing hostilities or persecution'.

It should be noted that the refugee and the person seeking asylum should not be identified as the same. An asylum seeker is a foreigner who applies for international protection. It can be expressed in the granting of refugee status and subsidiary protection (humanitarian status).

Humanitarian status is granted to persons who are forced to leave their country of origin as a result of events of a political nature (change of political regime) or other reasons which are: leaving their places of birth in situations of armed conflicts or destruction by the manifestation of natural forces; victims of disasters or victims of the violation of basic human rights; in the presence of a deterioration of the humanitarian situation in the country of origin.

1.1.3. General regulatory framework in the field of migration policy.

The development of legal regulations in the field of refugee policy underwent a change after the end of the Second World War. The resulting large migration flows provoked public reactions and led to the expression of opinions on creating political-legal mechanisms to protect the 'rights of refugees' and to regulate their obligations during the various stages of the procedures for issuing individual types of status.

The considered regulatory framework reveals the main conceptual requirements developed as a result of the growth of the migration wave to the European continent. Reaching its peak in 2015 and 2016 led to a change in the established legal framework and amendment of some of the current regulations and directives of the European Union. The considered changes aim to improve and unify the mechanisms and standards related to the granting of asylum and the creation of more effective principles in the field of granting international protection.

1.2. Characteristics of logistic support in the accommodation facilities for refugees and migrants in the conditions of a refugee crisis.

In view of the emerging trend, the country's authorities are starting to build a model for providing assistance and protection to migrants falling within state borders. Studies of the strategic documents prepared by the national authorities aimed at creating an organisation and coordinating activities in the event of a refugee crisis during this period show that no effective results have been achieved. Specific measures to deal with the situation were not identified and duties and responsibilities were not effectively distributed between the competent authorities and institutions. Effective mechanisms for interaction with responsible international organisations such as the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) and the European Asylum Support Office (EASO) were not established.

As a result, planning processes and activities to secure and prepare accommodation for migrants and refugees, until mid-2013, were carried out clumsily and inefficiently. As a result of the broken interaction at the institutional level between national representatives on migration issues and international organisations protecting the rights of migrants around the world, it was impossible to absorb 'Euro funds for Bulgaria under the EU Asylum and Migration Fund'.

The approved national plan for granting temporary protection was not particularly effective in practical terms. According to the established national requirements, the plan for providing temporary protection had to be activated in the event that more than 500 legal and illegal crossings had been detected across the state border within 24 hours. Given the anticipated capacity of an emergency camp of 1,000 people and approximate estimates of approximately 15,000 migrants entering the country per month, it was necessary to conclude that the parameters laid down in the national plan needed adjustment. In addition, in order for the crisis plan to be implemented, it was necessary for the remaining migration centres in the country to be approximately 70% full. A circumstance that was already present in the period 2012-2013.

An additional aggravating condition for the ineffective implementation of the plan was the unsuitable terrain and the insufficient funding for the construction of the necessary power supply, sewage, water supply and security systems. The shortcomings in terms of resource provision in the implementation of the plan for providing temporary protection in the country led to the conclusion that the Republic of Bulgaria was not fully prepared in terms of logistics.

As a result of the identified weaknesses, after the height of the refugee crisis in 2013, the country took a number of measures at the national level, which contributed to improving the conditions for the implementation of the plans in the event of an increase in the migration situation.

1.2.1. Basic concepts in the field of logistic support for migrants and refugees.

The reception and accommodation of persons seeking international protection and asylum is carried out under the supervision of SAR, which has RRCs and a TC.

In view of the growing wave of migration affecting the territory of the country, there is a need to maintain continuous readiness to react in case of increased migration pressure. For this purpose, a national system has been established to publicize and coordinate the actions of the individual ministries and agencies operating within the process of granting temporary protection to foreigners applying for the granting of status. The organisational and coordination activities are combined in a national action plan for granting temporary protection in the Republic of Bulgaria. The plan indicates the organisation in creating separate coordination plans of all ministries and departments related to preventing the consequences of migration pressure.

In the event of a crisis situation occurring on the territory of the country, the main regulatory documents, according to which all organisational, coordination and logistic activities will be planned and carried out, will be the national action plan for providing temporary protection on the territory of the country, the action plans in the case of an emergency situation on the borders with the Republic of Turkey and the Republic of Greece, as well as the plans of the individual ministries, together with the local authorities (municipalities and regional governments).

1.2.2. Basic principles and methods in the implementation of logistic support in the accommodation facilities.

The organisation and implementation of logistic support within the system for logistic provision of persons seeking international protection is based on various features contained in

various principled positions, on the basis of which separate logistic activities are planned, organised and carried out.

The principles of ‘impartiality’, ‘neutrality’, ‘humanity’, and ‘independence’ stand out among the main postulates used as a basis for building the organisational and logistic activities in humanitarian support. Their formation and development originate from organisational documents prepared by the structures of the non-governmental organisation Red Cross, which define the basic framework ‘of behaviour and action of humanitarian organisations in cases of natural disasters or man-made disasters and catastrophes’.

1.3. Procedure for acceptance and accommodation of migrants and refugees on the territory of the country.

According to information provided by the chairman of SAR with the Council of Ministers in a face-to-face interview, there is a difference in the status of foreigners arriving on the territory of the country. The correct terminology by which they should be called is ‘persons (foreigners) seeking international protection and asylum’.

Currently, there is a procedure developed by SAR only in relation to persons who apply for international protection, which results in receiving refugee status or humanitarian status, also called subsidiary protection. The Chairperson of SAR with the CM grants international protection status, but does not have the authority to grant temporary protection and asylum status.

According to an inquiry made to the chairman of SAR under the Law on Access to Public Information (LAPI) and a response received from the administration of SAR, according to the provision of Art. 4, para. 1 of the Asylum and Refugees Act (ARA), any foreigner can request protection in the country. According to the current legislation, on the territory of the Republic of Bulgaria, obtaining refugee status by a foreigner meeting the conditions of the 1951 Convention goes through the following phases: entering the territory of the country; registering the foreigner at the nearest reception centre; carrying out a medical examination; determining groups of foreigners in a situation requiring accelerated proceedings, and determining groups of persons to whom a procedure for granting status will be opened under the general order.

After submitting documents for granting international protection, the foreigner is registered within three days of their submission. Immediately before registration, the person is provided with a copy of instructions on their rights and obligations during the procedure for granting international protection in a language understandable to them, after which the foreigner’s identity is certified.

Accommodation is carried out by express order of the director of the relevant territorial division. Upon express request, by means of a previously submitted application, the person may settle at an external address at their own expense. Based on the submitted application requesting accommodation at an external address, a decision is issued by the director, with which the foreigner is allowed or refused to settle at the address indicated by him/her.

After completing the registration, the foreigner is directed to be photographed and fingerprinted. Within a period of up to 4 months from the opening of the proceedings, the body conducting the interview with the applicant prepares a position paper proposing that the foreigner be denied or granted the relevant status. The position paper is presented to the chairman of SAR with the Council of Ministers. Within a period of up to 6 months from the initiation of the proceedings for granting international protection, the chairman of SAR makes a decision granting or denying the granting of refugee or humanitarian status. The 6-month period for issuing the decision indicated in the general case is indicative, and the maximum period for ruling on the submitted applications for granting international protection is 21 months, counted from the date of registration of the submitted documents.

CONCLUSIONS FROM CHAPTER ONE

The presented analysis of the emergence and development of migration movements, the tracking of their manifestation on the built system for logistic provision of migrants and refugees in the country and the theoretical justification of basic legal and political concepts related to

migration justify the solution of the **first research task**, as a result of which the following **conclusions** are summarized:

1. Migration has been a phenomenon accompanying the European continent since ancient times. The refugee pressure that has arisen since the end of 2013 is significantly larger than the migration waves that preceded it. Its impact makes it possible to argue that, together with the emerging health and economic risks to the security of countries, dealing with the consequences of the current wave of refugees has become one of the most difficult socio-political events to control since the end of the Second World War until the present moment. Political-military, economic, socio-cultural and humanitarian factors stand out as the main generators of the current migration influx.

2. The reviewed general regulatory framework and analysed concepts in the field of migration policy show that it is necessary to correctly apply the established criteria related to the determination of immigrated persons as migrants or refugees. The initial differences found in the interpretation of migration legislation in the EU countries during the stages of mass entry of foreigners across the borders have been overcome in the course of the crisis through the introduction of uniform regulations according to which the type of protection provided is also regulated.

3. The emerging trend of change in the socio-demographic environment of the European continent, caused by the entry of a population with foreign cultural and ethno-religious characteristics and the problems associated with its integration, lead to unpredictability and uncertainty in controlling crisis processes and problems formed on this basis, which affects the development trends in the country.

4. During the initial stage of the development of the migration wave on the territory of the country, the established system for logistic provision of the persons seeking international protection in the territorial divisions of SAR acted clumsily and ineffectively. Mechanisms for logistic support were improved in late 2014 and early 2015 with the introduction of more effective international protection, temporary protection and asylum plans that coordinate the efforts of individual ministries and departments and allocate responsibilities between them.

5. Given the problems that have arisen related to the reception, accommodation and integration of emigrants arriving on the territory of the country, it is necessary to analyse the possibilities for their logistic provision in the places of accommodation, which is a key point in the processes of managing migration flows and lowering of the risks to the national security of the country.

CHAPTER TWO. ANALYSIS OF THE MAIN ELEMENTS OF THE SYSTEM FOR LOGISTIC SUPPORT TO REFUGEES AND MIGRANTS IN THE ACCOMMODATION FACILITIES ON THE TERRITORY OF THE COUNTRY

2.1. Basic conceptual framework for the construction and equipment of accommodation facilities for refugees and migrants

Migrants and refugees are accommodated in stationary and field conditions. The provision of field accommodation is linked to the equipment of field refugee camps. Their theoretical justification gives reason to perceive them as 'a set of facilities located in the area for the purpose of accommodation and provision of field services' for suffering population in the event of a crisis situation.

When building places to accommodate victims in field conditions, it is necessary to take into account the real needs for equipment of objects (sectors) for provision in the relevant directions. Depending on the number of persons designated for accommodation, various types of accommodation structures, technical means for preparing and distributing food, storage of material resources, administrative-informational and medical provision are foreseen. Depending on the needs of the affected population and the age characteristics of individual social groups, it is possible that a need may arise for the provision of social and educational services, which is why it is advisable to equip the relevant premises.

Refugee camps should be built and equipped in places where there is existing infrastructure and facilities. Their renovation and adaptation to accommodate persons seeking protection appears to be economically more expedient than the financial justification for planning a complete construction of a refugee camp on the territory of the country starting from its foundations.

The practical aspects of participating in humanitarian support operations or providing support activities for the affected population with the help of the armed forces show that a greater burden in the construction, equipment and provision of accommodation is assumed by military units from the land forces.

2.1.1. Methodology for planning and building accommodation facilities for refugees and migrants.

According to the duration of their operation, the camps in which migrants and refugees are accommodated can be distinguished into places of temporary, semi-permanent and permanent type. Permanent refugee camps provide accommodation for a period of almost a quarter of a century (about 20-25 years). Places of accommodation for asylum seekers of the semi-temporary type have a period of operation between 5 and 20-25 years. Along with temporary centres, they are most often built during humanitarian operations under the auspices of the United Nations. The temporary accommodation centres have a period of operation no longer than 5 years.

According to other classification characteristics, accommodation shelters can be subdivided into 'reception, transit camps and public buildings'. The system for building infrastructural objects and facilities on the territory of a migration centre includes three main components:

- Activities related to the necessary planning regarding the choice of a location for the camp and the construction of the individual infrastructure objects in it, together with their adjacent facilities and equipment;
- Adoption of objective criteria and standards reflecting the actual need to build the relevant facilities and objects necessary to meet the current needs of migrants;
- Building an effective system for managing logistics activities and the resources used in them.

2.1.2. Standards and requirements when choosing a place to locate a centre for accommodation of refugees and migrants.

The location of migration camps is determined depending on the established power supply systems, provision of water and cooked food, as well as the distance to the nearest populated place. Most of the expert plans envisage an expansion of the capacity and territory of a given camp by no more than 5% within one year. The main criterion for taking measures to increase capacity is the level of migration pressure recorded for a certain period of time (between 6 months and one year).

During the initial stage of construction of a refugee camp in field conditions, the main means by which its individual elements are equipped is the accommodation and operational property, together with the various types of tents. According to the planning, the accommodation is expected to last between 6 months and one year, with an average period of operation of the tent structures between two and three years, depending on changes in climatic conditions. In addition to this option, there is also the possibility of using containers for the construction of domestic accommodation or prefabricated housing with different structural features, provided that there are sufficient financial resources and a sufficiently long acquisition period is available.

The characteristics of housing must be related to a number of features, taking into account the number of persons accommodated in one room. Mandatory items of equipment, according to the criteria set by UNHCR, are a bed, a bedside table and free space per person in the room. The designed standards provide respectively 3.5 m²-5.5 m² of free space per person, about 0.5 m² for placing a locker for storing personal belongings and accessories and approximately 2 m² for placing a bed. When ensuring the accommodation of foreigners seeking protection, additional capacity should be provided to expand the built opportunities by 10%, in order to guarantee readiness for accommodation in case of emergency situations.

2.1.3. Construction of basic facilities and components in the centres for accommodation.

The arrangement of the individual elements of a refugee camp is based on a centralised and decentralised principle. In the first way, the buildings of the individual services are built and equipped (medical unit, administrative-information service/centre, sector for registering arriving migrants). This type of buildings is usually located either in the central part of the refugee camp or at its entrance.

The principle of decentralised location of buildings and sites is more characteristic of the places where bathroom and laundry services, meals, water supply, domestic accommodation will be carried out, during the construction of the necessary storage base, the elements for recreation and sports activities. From a financial point of view, the biggest expense is the construction and equipping of various residential premises to accommodate the migrated families.

2.1.4. Equipment and sanitary-hygienic norms in the facilities for accommodation.

One of the main criteria for the accommodation of migrants in field or stationary conditions is the provision and maintenance of the necessary sanitary and household standards in the residential, administrative and storage premises.

The construction of the necessary sewers, sewage and waste systems is also subject to standardisation. Depending on the differentiation of the individual social elements of the migration groups, the particularities in the construction of the relevant sanitary and household facilities are also planned. According to the recommendations of the UNHCR, it is advisable for one toilet to serve about 20 people, taking into account the condition that, if the group grows significantly, it is possible to set aside a separate section of the camp territory or the surrounding area in which to build the waste system.

When setting up the waste treatment system, it is recommended to use containers (cauldrons) for garbage disposal, which are suitable for serving migrant groups of up to 500 people. In case of group growth, there is a possibility to sign a contract with a cleaning company which will organise the regular maintenance of the sanitary and hygienic conditions on the territory of the camp. The treatment of medical waste is also in accordance with the national legal requirements of the country hosting persons seeking protection, the parameters being determined by national regulatory frameworks.

Bathroom service can be organised by deploying field bathrooms, installed in shower trailers or containers, equipped with shower cabins and sinks to them. In addition to the bathing facilities, boilers can be installed for storing hot water (in case there is no centralised or local heating system) as well as sanitary accessories (wardrobe, hangers, wall cabinets for bathing and drying products, storage of linen and other accessories).

The laundry service is provided centrally by building a system of laundry complexes served by personnel appointed by the relevant migration centre. In addition to this, there is also a system of decentralised provision of laundry services, which is implemented by placing individual washing machines with different capacities on the individual floors of the residential buildings where the migrants live, or in a separate area of the household premises.

2.2. Research and analysis of elements for logistic support in the facilities for accommodation of refugees and migrants on the territory of the country.

The organisation for logistic provision in SAR centres is mainly done through the procedures under the Public Procurement Act (PPA). The organisational structure of the executive units includes the Property Management and Public Procurement Directorate with subordinated to it Departments for Material and Technical Support (MTS) in the RRCs in Harmanli and in the district of Ovcha Kupel in Sofia.

The headquarters of the Property Management and Public Procurement Directorate is in the city of Sofia and is located in the administrative building of SAR. It consists of two departments: Public Procurement and Marketing Department and Property Management and MTS Department.

Logistics provision for the transit centre in the village of Pastrogor, municipality of Svilengrad, is coordinated by the MTS department in the town of Harmanli, and the MTS department in the Ovcha Kupel district coordinates the logistic provision in the rest of the RRC dormitories in the city of Sofia, located in the districts of Vrazhdebna and Voenna rampa. Logistics provision for the RRC in the village of Banya, municipality of Nova Zagora, is managed centrally by the Property Management and MTS Department in the city of Sofia. The Property Management and Public Procurement Directorate signs all contracts for the acquisition of resources, services or recruitment of personnel under the PPA, and the subordinate departments in the Ovcha Kupel district and the town of Harmanli coordinate and control the execution of the orders.

2.2.1. Accommodation and household arrangement.

According to information provided by the chairman of SAR with the CM, obtained in a face-to-face interview, the procedure covers reception of the persons by employees of the Border Police General Directorate (BPGD) at the country's border points and transportation from the border areas to the special facilities for temporary accommodation of foreigners (SFTAF) in the city of Lyubimets and the city of Sofia, which are directly subordinated to the Migration Directorate of the Ministry of Interior. Foreigners stay there for 14 days. Before they are admitted to the SFTAF, at the border of the country, medical tests are conducted for the presence of contagious and infectious diseases.

Unaccompanied foreign minors are accepted and accommodated in separate premises of SFTAF, and after the expiration of the period specified for temporary residence under the Law on Foreigners in the Republic of Bulgaria, they are accepted by SAR employees, together with employees of the State Agency for Child Protection (SACP) and representatives of non-governmental organisations and are accommodated in SAR centres, where the procedure for acquiring international protection is started for them.

Accommodation at SAR centres is carried out by SAR employees, with each reception centre director maintaining continuous contact with one of the agency's vice-presidents. With his permission, persons are redirected from one registration and reception centre to another. Accommodation is carried out taking into account the ethno-religious characteristics of the persons, their marital status, gender and the language they speak. This type of distribution is performed in order to limit the prerequisites leading to the emergence of conflict between individual ethno-religious social groups.

The living arrangement in SAR centres is organised by means of orders of the chairman of SAR and the directors of the territorial divisions of the agency. Upon check-in, each person or family is provided with sanitary packages containing various bedding materials and hygiene items, through which the initial needs of foreigners are met. The packages include means for maintaining personal and public hygiene, and they have different contents depending on the gender and social status of the persons subject to accommodation. Due to the accommodation in the conditions of a pandemic situation, their contents also include individual protective equipment (medical masks and disinfectant).

2.2.2. Organisation of meals.

According to information provided by employees of the Management of Property and Public Procurement Directorate of SAR, in the territorial divisions of the agency, meals for the accommodated persons are organised by catering according to the Public Procurement Act and are provided three times a day. Contracts with catering companies are signed for a period of two years or their implementation continues until the financial resource is exhausted.

At the time of the interview with the agency employees (16.12.2021), the execution of catering contracts in the territorial divisions of SAR was assigned to three different companies. The prepared meals are tailored to the cultural and ethno-religious characteristics of foreigners seeking protection. In the places where the food is distributed and its consumption is allowed, there are separate rooms with installed kitchen equipment, in which the accommodated persons can prepare their own food of choice, according to their preferences.

Every day, a request for the number of diners is prepared by an employee of each territorial division, determined by the management of the agency in the relevant centre. The number of foreigners is submitted individually for each centre. The request for each territorial division is summarised with an employee from the Property Management and Public Procurement Directorate and sent to the contractor one day ahead, within the working days of the week. If there is information in advance on expected accommodation of persons seeking protection during weekends and holidays, then a request for the number of persons is sent in electronic format to an email address. In this case, the company provides packaged food, bottled water and packaged dessert for the arrivals, and from the following days on, they are included in the general request for cooked food.

The weekly menu for meals for asylum seekers is prepared by the company that provides meals for the respective centre. The menu is sent by the contractor to SAR for reference at the end of the week one week ahead. After the delivery of the food packages, protocols for receiving and handing over the ready-made food are filled out. The acceptance and delivery of the food products and ready-made portions is certified by the signatures of representatives of the contractor and SAR.

2.2.3. Water supply.

The provision of water for various needs on the territory of the centre, depending on the number of persons who will live there, is calculated 'per person per day'. In the different stages of the construction of the camp and taking into account the relevant climatic features in the individual seasons, the amount of water for different needs varies between 75 l and 150 l, distributed for drinking, bathing and laundry, hygiene needs, medical provision, and food preparation.

A necessary condition for building an effective water supply system is the availability of the necessary technical means for extracting, purifying and distributing water for various needs. In addition, it is recommended to build a storage system for water storage, consisting of tanks of different capacities, which contain water to cover different needs for at least 72 hours, in case of an emergency in the urban water network or in case of presence of malfunctions in the systems and installations of the camp.

With a good economic justification and an already built infrastructure, there is a possibility of concluding a contract for the supply of water through company services, with the water being delivered in polyethylene cans of different capacities or disposable plastic bottles periodically every week.

2.2.4. Communal household provision (CHP).

The communal household provision (CHP) in the territorial divisions of SAR is carried out according to internal organisational orders and regulations for the activity of the relevant migration centre and is divided into several areas of bathroom and laundry service; drying linen, bedding and belongings of the persons accommodated in the centres; meeting hygiene needs; construction of a power supply system; provision of heating and cooling; maintenance of public hygiene; removal of household, medical and food waste.

Regarding the maintenance of public hygiene in SAR centres, the management of the agency has concluded a contract with a professional company for carrying out regular activities on disinfection, disinsection and deratisation of all premises in the reception centres.

2.2.5. Medical care.

At the national level, according to the provisions of the Asylum and Refugees Act, 'the medical examination is carried out in health offices at the territorial divisions of SAR with the Council of Ministers'. The medical examination is organised at the initial stage of reception and accommodation of the migrants. During their status proceedings, they have the right to use medical care and service at the level specified for Bulgarian citizens as well. The representatives of 'vulnerable groups of the migrant population' have the right to additional medical care and psychological assistance. Persons have the right to use the specified types of medical care and assistance from the moment the proceedings have started under the general procedure or the expedited procedure. The various types of medical care cover initial examinations of the person, monitoring of his health condition, control over compliance with sanitary and hygienic norms of

behaviour, giving first medical aid, and opening a health file of each of the migrants in the process of proceedings for status.

In organisational terms, the medical care and social support of persons seeking international protection on the territory of the country, in addition to the Law on Asylum and Refugees, is also regulated by the Health Law, Health Insurance Law, Social Assistance Law, Code on Social Security, Child Protection Act and additional by-laws. On the territory of the refugee and migrant accommodation centres subordinate to SAR, the organisation of medical care is determined by the Internal Rules of SAR with the CM, Instructions for Taking Measures in Cases of Contagious Infectious Diseases, Instructions for Unification of the Practice in Health Offices, as well as additional recommendations from the national and regional health authorities according to the peculiarities of the health situation in the country.

2.2.6. Transport provision.

Transport provision at SAR centres is organised through an agency fleet through which the agency carries out transport activities for its needs. It has passenger cars and one medical vehicle.

When organising the reception of persons seeking protection in SAR centres, the persons are transported by the authorities of BPGD and SFTAF with the Migration Directorate. After a temporary stay, according to the time limits established in the Law on Asylum and Refugees and the Law on Foreigners in the Republic of Bulgaria, the persons are transported by vehicles of the Migration Directorate. An exception is made only in relation to unaccompanied minors seeking protection, who are transported directly by BPGD vehicles from the border points to the secure areas of SAR in the dormitories of the RRC Sofia in the district of Ovcha Kupel.

2.2.7. Organisation of the safety and security of the accommodated persons, fire protection (FP) and the maintenance of infrastructure facilities.

The security of the centres subordinated to SAR is taken care of by security companies with whom a contract has been concluded under the Law on Private Security Activities. All territorial divisions of the agency are of the 'open type' (with free access). Physical security is performed by company employees who work in shifts. The security posts are permanent; they are equipped premises in which there are installed means for video surveillance, which is carried out by means of cameras located on the external and internal parts of the buildings and objects in the centres.

Fire protection, consisting of a fire alarm and fire extinguishing installation, has been built in each territorial division of SAR. There is no voice notification system installed, and in the event of a fire-threatening situation, the staff and people in the centre are promptly notified by the security guards of the centres. They, together with the appointed persons designated to control the observance of public order in the centres (commandants), also monitor the implementation of the evacuation and emergency response plan in the event of a fire hazard or an emergency situation.

The maintenance of the infrastructure in the accommodation centres is performed regularly, depending on the budget of SAR and the allocated financial resources. Current repairs related to the maintenance of the living conditions for accommodation and the material base are carried out with the forces and means of SAR. The improvement of the infrastructure and the implementation of medium and basic repairs of buildings and facilities and the mounting of new installations are organised by the Property Management and Public Procurement Directorate and the MTS departments in the centres in the town of Harmanli and the city of Sofia, by announcing tenders for the execution of public contracts under the Public Procurement Act.

2.2.8. Control of incoming and outgoing material resources.

On the territory of the centres, warehouses are built and equipped for the storage of classes of material resources that are used almost daily or are consumed in a short period of time (food products, water, bed linen, accessories, building materials, medicines and other goods). The relevant premises are equipped in such a way that the necessary conditions for the storage of specific types of materials and property are created in them.

The logistic provision of the activities in the migration camp also covers the distribution of individual property, equipment, prepared food, the allocated daily amounts of water, medicines

and additional accessories. The experience in ensuring the daily processes in a refugee camp shows that an effective practice in distributing the necessary funds is the participation of individual migrants or groups of migrants in the actual process.

2.3. Study of the experience of the Bulgarian Armed Forces in organising logistic support for refugees and migrants.

Currently, the Bulgarian Armed Forces are involved in various operations related to controlling the consequences of the migration wave. The main activities they carry out are related to the provision of logistic support to the units of the Main Directorate Border Police in guarding the Bulgarian-Turkish and Bulgarian-Greek border, preparing and distributing food for the refugees accommodated in the migration centres, together with representatives of SAR, and carrying out patrol activities on the country's borders, affected by the movement of the migration wave towards the interior of Europe.

Regarding the construction of a refugee camp, the Bulgarian Armed Forces have participated in a humanitarian assistance operation related to the accommodation of migrants. In the spring of 1999, Bulgarian military units were involved in the medical care and feeding of refugees who ended up on the territory of the Republic of North Macedonia, as a result of the persecutions by Serbian police and military police units in Kosovo. In the indicated humanitarian aid operation, a refugee camp was built in the village of Radusha, near the North Macedonian capital of Skopje (40 km to the northwest). It accommodated refugee families with a large number of children (nearly 900), most of whom were infants and newborns.

CONCLUSIONS FROM CHAPTER TWO

The tracking of the peculiarities in the logistic support of migrants and refugees, the theoretical statements related to the construction and equipment of accommodation centres of the stationary and field type, and the analysis of elements of the system for the logistic provision of migrants and refugees in the territorial divisions of SAR solve the **second research task** of the dissertation work and give reason to draw the following **conclusions**:

1. The study of the conceptual framework related to the construction and equipment of centres for accommodation of persons seeking international protection gives reason to consider that in the identification of the individual elements, objects and facilities for accommodation, living arrangements, food, water supply, communal-household provision and medical care, the main criteria in the individual provision areas are set by the recommendations of the UNHCR, the World Food Program and the World Health Organisation.

2. The currently prepared estimates for accommodation, living arrangements, food and water supply, and medical care, included in the established national model for the provision of temporary protection, cover the provision of a refugee group of up to 1,000 people. The modern dimensions of the migration wave directed to the European continent and the forecasts for the development of the refugee pressure force the conclusion that it is necessary to update the existing estimates and prepare additional ones related to accommodation and household arrangements, improving the organisation of meals and the provision of medical services for migrants.

3. The study of our country's experience in providing logistic support for migrants and refugees reveals that in the implementation of a large part of the activities, along with the representatives of the national authorities, non-governmental organisations and volunteer units, military units are also involved. In this regard, there is no concrete model for joint work between the responsible institutions and organisations regarding the logistic provision of persons seeking international protection in the conditions of increased migration pressure to the territory of the country. Achieving efficiency in the interaction is also tied to the provision of a greater number of qualified and trained specialists working in the individual providing areas.

4. The analysis of the information provided by the chairman of SAR with the Council of Ministers, after an interview conducted using the 'face-to-face' method, gives reason to conclude that the agency is experiencing difficulties with regard to the initial logistic provision that is organised when receiving the persons seeking international protection in its subordinate territorial divisions.

5. During the procedure for granting international protection and the accompanying logistic support, the need arises to provide interpreters speaking dialectal forms of Arabic and African languages, the necessity for greater assistance from local public hospitals by providing more general practitioners and medical personnel and the allocation of additional 'safe zones' with permanent care in which to accommodate unaccompanied minors and foreigners from vulnerable groups.

6. The overall organisation of logistic support in SAR accommodation centres is based on the acquisition of resources and services through the announcement of public procurement under the PPA and RRPPA. In this regard, it is necessary to attract qualified specialists working in the field of logistic provision who will participate in the implementation of specialised logistic activities not only administratively, but also 'on the ground'. There is also a need to increase the administrative capacity of SAR, which would strengthen its capabilities for faster implementation of the procedures for granting international protection and the provision of the necessary resources and services under the PPA and RRPPA for the foreigners accommodated in the centres in the individual directions.

CHAPTER THREE. OPPORTUNITIES FOR IMPROVING LOGISTIC SUPPORT FOR PERSONS SEEKING INTERNATIONAL PROTECTION IN THE REPUBLIC OF BULGARIA.

3.1. State and capabilities of the country until the beginning of the migration wave.

Observations made on the state of the accommodation centres, reflected in a report by the international non-governmental organisation Human Rights Watch, present significant gaps in the system for organising the accommodation of migrants arriving on the territory of the country both in SAR accommodation centres and in the SFTAF with the Migration Directorate. In response to the criticisms and official letters addressed to the Bulgarian country, in mid-2013, the government adopted the Plan for Limiting Migration Pressure to the Republic of Bulgaria. The adopted document also identifies measures related to increasing the financial means necessary to guarantee the conditions for reception and maintenance of persons seeking protection.

During the period 2013-2014, the efforts of the Bulgarian authorities were concentrated in two main directions: restraining the migration pressure towards the territory of the country and ensuring the necessary conditions for the reception and accommodation of migrants and refugees. For the period between 2015 and 2020, 285 measures and activities were identified for implementation in relation to dealing with the consequences arising from the migration pressure towards the Bulgarian borders and preparing the institutions and bodies to welcome a new wave of migration.

The financial provision of the country for the logistic support activities in 2021 in the accommodation centres and the distribution of funds between the competent national authorities working in the field of migration shows that the responsible institutions are ready to meet a migration wave of short duration (from two to four months). A reference to the financial justification for the amendment of the Law on the State Budget for 2021 reveals that just over 60 million and 500 thousand BGN have been set aside as a reserve to ensure the activities of leading departments in the event of an emergency situation and increased migration pressure towards state borders. In addition to the calculated funding for action in an emergency situation, state funds are also allocated under the Asylum and Refugees Programme, where the main recipient is SAR with the CM. The reference to the daily funds allocated on an annual basis shows a step-by-step increase of more than BGN 330 between 2019 (BGN 67.60) and 2024 (BGN 400.00).

The current refugee wave is composed not only of migrants entering the Republic of Bulgaria from the territory of the Republic of Turkey and the Republic of Greece. As a result of the armed conflict between the Russian Federation and the Republic of Ukraine since the end of February 2022, many Ukrainian citizens have left their own country, driven by fear for their survival. According to an official statement by the United Nations High Commissioner for Refugees, as of the end of March 2022, the number of people who have sought refuge in other safer areas of Ukraine or in neighbouring countries is close to 10 million people. Of these,

approximately 3 million and 400 thousand are the confirmed cases of seeking IP in EU countries, including the Republic of Bulgaria.

3.1.1. Analysis of the results from a study conducted among representatives of national competent authorities working in the field of migration, armed forces units and non-governmental organisations performing logistics tasks for foreigners seeking international protection in the country.

In connection with analysing the current information related to the present problems in the field of migration policy and the accompanying logistic support for persons seeking IP on the territory of the country, between 02.11.2021 and 16.12.2021, a survey was conducted. The participants were representatives from military units and non-governmental organisations performing logistic activities in the interest of foreigners accommodated in the territorial divisions (TD) of SAR with CM. A total of 38 people were surveyed, including 25 military personnel and 13 employees from the following non-governmental organisations: Refugee and Migrant Service (RMS) of the BRC; Migration service of Caritas in Bulgaria; Legal Programme for the Protection of Refugees and Migrants (LPPRM) at the Bulgarian Helsinki Committee (BHC).

Along with the survey, face-to-face interviews were also conducted with the chairman of SAR, one of the vice-chairmen of the agency, and employees from the Directorates Property Management and Public Procurement (PM and PP) and Quality of the Procedure for International Protection (QPIP) with the SAR administration.

Due to the wide scope of the subject under consideration, an inquiry was also made to the mission of the International Organisation for Migration (IOM) in Bulgaria and the representation of the High Commissioner for Refugees to the United Nations (UNHCR). The mentioned intergovernmental organisations declined to participate in the survey but provided sources of information regarding the logistic support activities they carry out in the interest of persons seeking international protection. Talks were also held with the director of the Programme for the Legal Protection of Refugees and Migrants at BHC, during which the activities with which BHC is involved in the procedure for granting IP were discussed. During the survey, contact was also established with the programme manager of the Refugee-Migrant Service Programme, which was opened with the BRC organisation. As part of the contact with NGO, a conversation was held with the head of the Migration and Integration Department at the migration service of Caritas in Bulgaria.

In connection with the collection of up-to-date statistical data on foreigners seeking protection in the country, the analysis of the current migration pressure and the procedures that are carried out at the border crossing points, inquiries were made to the BPGD and the Migration Directorate of the Ministry of Interior. In response, statistics were provided reflecting migration to and from the country, the number of persons accommodated in SFTAF, the number of persons who received IP and persons removed from the country in 2020 and 2021.

In relation to the study of the current experience of the armed forces in participating in logistic support activities for persons seeking IP, face-to-face interviews were conducted with commanders of military units whose subordinate service members have participated and continue to take participation in the organisation and provision of logistic support for refugees and migrants in the border regions of the country.

In view of the above clarifications related to the collection and processing of empirical data, the survey was conducted in order to gather information about the opinion of military personnel and non-governmental sector employees who have performed or at the time of the study are performing tasks related to logistic provision of persons seeking IP in the country.

3.1.2. Analysis of the results from a survey conducted among military personnel working in logistic support units in the Bulgarian Army.

The survey of military personnel was conducted from 02.11.2021 to 05.11.2021, and the survey cards were filled in by persons aged between 25 and 50. The analysis of the results of the conducted survey shows that structures of the armed forces have been attracted to participate in joint logistic support operations under conditions of increased migration pressure. In the course of

their implementation, the dispatched units for logistic support organised the logistic support of both migrants and refugees on one hand and the operational groups of the Ministry of Interior and BPGD doing the field work on the other. In addition to the acquired information, the surveyed group includes military personnel who have performed both types of tasks, which provides an opportunity for a more objective assessment of the provided logistic services.

3.1.3. Analysis of the results from a survey conducted among representatives of non-governmental organisations performing logistic services for refugees and migrants.

The questions formulated in the survey cards were aimed at obtaining data on the gender, age, educational and professional characteristics of the participants in the survey.

In the study of the professional opinion of the individuals, the questions were aimed at synthesizing their assessment of the quality of the services provided by the organisations in which they work. The subject matter of the questions was tailored to the types of logistic activities that the surveyed NGOs provide.

The survey was conducted between 25.11.2021 and 05.12.2021. Five employees from the Refugee and Migrant Service of the BRC, five employees from the migration service of Caritas in Bulgaria, and three representatives from the Programme for Legal Protection of Refugees and Migrants to BHK took part. The average age of the respondents is 38 years and 2 months. The average duration of work in the NGO system is 15 years and 6 months. The ratio of men to women surveyed in the study shows that approximately 62% of them are women. Of all the employees who participated in the study, one person was of Iraqi and one of Pakistani origin.

The comparative analysis of the results of the conducted survey of military personnel and NGO employees gives reason to draw the following conclusions:

1. The military and non-governmental sector employees participating in the research have professional experience that is sufficient for the formation of an objective assessment of the researched issues.

2. For the most part, the answers of the military personnel are oriented towards increasing the specialised training, while among the employees from the non-governmental sector, with the larger percentage of respondents, no such need is observed. The reason for this is the lesser experience of military units in the implementation of provision activities for foreigners seeking protection. In the majority of cases, when the capabilities of the armed forces were used, the units were engaged when an emergency situation arose or when the resources of other state bodies and institutions working in the field of migration were exhausted. In the case of NGO employees, the subject of activity includes the provision of assistance and protection for injured persons, which is also part of the daily activity.

3. The most frequent difficulties in the performance of tasks related to the provision of logistic support and services for persons seeking IP have been experienced by the studied service members when participating in activities related to the organisation of meals, transport provision, and assistance to the bodies of the BPGD through the implementation of repair-evacuation activities. The assessment of the surveyed representatives from the non-governmental sector shows difficulties in participating in organising the accommodation and the provision of the necessary conditions for foreigners in SFTAF of the Migration Directorate and TD of SAR. Difficulties are also experienced in the provision of cultural and language training, the distribution of humanitarian aid and donations. According to the results of the research, complications are also observed in the support of medical care, transportation to medical centres, social security and assistance in the provision of certain services for foreigners by state institutions.

4. The distribution of the assessment which reveals the degree of interaction between the individual organisations and institutions is a reflection of the one that embodies the quality of the tasks performed in the LS and the services provided on this basis. Among the organisations with which military units have worked, the highest rating is given to SAR ('Good' rating – 48%), BPGD ('Good' rating – 52%), Border Police Regional Directorate (BPRD) ('Good' rating – 36%), the Regional Police Departments (RPD) in the locations for reception, accommodation and distribution of migrants ('Good' rating – 44%), IOM ('Good' rating – 40%), and BHC ('Good'

rating – 36%). The quantitative expression of the opinion of the non-governmental experts evaluating the cooperation with other colleagues from the sector, in its main part, varies in the range of evaluations from ‘Good’ to ‘Excellent’, with the percentage distribution being between 8% and 84%. The analysis of the evaluation, distinguished by categories of persons studied, gives reason to conclude that it is necessary to improve the interaction between the individual governmental and non-governmental structures working in the field of IP and migration.

5. The formation of the conclusions regarding the effectiveness of the established practices for providing LS in situations of increased migration pressure towards the state borders reveals that the main thesis is the need to improve individual areas of the established system for LS and increase inter-institutional interaction in the provision of help and protection for foreigners.

6. As the main threats to national security` when conditions are created for the entry of a new wave of migration to the territory of the country the NGO employees surveyed indicate the health hazards and the risks of changing the social, cultural and educational characteristics of the population. The second group of destabilising factors is the exhaustion of national resources in cases of a large and prolonged migration flow as well as problems of a logistic and inter-institutional nature. The study of the group of military personnel on this issue reveals that health threats also have a leading character. Alongside them are the dangers of terrorism as well as the economic consequences that a new wave of refugees may cause to the country. The risks of depletion of state resources, social and cultural effects as a consequence of a possible new migration influx are considered by a small percentage of respondents.

3.2. A model for joint logistic support for foreigners seeking international protection in conditions of increased levels of migration along the country's borders and a declared state of emergency.

For the purposes of developing the model, it is necessary to consider the probabilities of the occurrence of high migration levels to the territory of the country, which would give the state authorities a reason to declare a state of emergency. Taking into account the hypotheses developed in the plan for providing temporary protection on the territory of the country, there are two main options.

In the first, the planning foresees the possibility of a wave of migration coming to the borders of the country without having prior (anticipatory) information about the formation of large migration flows that would cause destabilisation in the social and economic life of the country. In this case, for the organisation of LS for the foreigners seeking IP, time will be necessary to perform the main provision activities (accommodation, organisation of food and water supply, transport and medical care) in a very short time.

The implementation of the second hypothesis foresees that the responsible bodies and institutions working in the field of migration and IP have the necessary preliminary data on the presence of an already formed migration wave. The planning of basic logistic services, the control and distribution of material resources should the need arise for action under the second option, will be greatly facilitated, due to the greater period of time for immediate preparation that will be available.

Taking into account the parameters laid down in the national action plans in an emergency situation along the land borders of the country with the Republic of Greece and the Republic of Turkey, a situation in which more than 300 illegal crossings through the borders of Bulgaria within 24 hours is considered an emergency situation on the territory of the country as well as when the capacity for accommodation of SFTAF at the MD is filled to more than 70%.

According to statistical data provided by the administrations of SAR and MD after an inquiry was sent to them, by the end of December 2021, neither the TD of SAR nor the SFTAF of MD was observed to exceed the planned capacity. At the time of conducting the research, which coincided with the end of the calendar year 2021, the percentage of capacity filling in the places of accommodation for persons seeking IP on the territory of the country amounted to 48% for SAR structures and 56% for the MD facilities. Given the dynamically changing migration situation and the many destabilising factors for the security environment on a global scale, there is great

uncertainty which does not allow making a realistic forecast of the expected migration pressure to the territory of the country.

The information obtained from a face-to-face interview with the chairman of SAR at the end of 2021 shows that the agency has the capacity to accommodate 5,160 persons, which, in an emergency situation related to increased levels of migration pressure, can be increased to 6,000. According to an inquiry addressed to the MD, the standard accommodation capacity for foreigners seeking IP at the end of 2021 is 1,300 people, which, if necessary, can be expanded to accommodate up to 3,000 people.

When the accommodation capacity in the stationary centres is filled, the procedures in the country provide for the construction of temporary centres with the capacity to accommodate up to 1,000 people at each centre or to organise the accommodation of persons seeking IP at external addresses with which SAR has previously concluded a contract. In these cases, the country's capacity to accommodate foreigners seeking protection, if the necessary funding is provided, can exceed 10,000 people.

Regarding the second premise, related to an emergency situation on the territory of the country, the number of illegal migrants caught at the borders of the country for the whole of 2021 is approximately 1,200 people. Their monthly distribution during the year does not exceed 150 foreigners, which does not give grounds to claim that there are prerequisites for declaring an emergency situation related to increased levels of migration pressure to the territory of the country.

According to the organisation established at the national level, when a state of emergency is declared on the territory of the country, a National Operational Headquarters (NOH) is formed. It has the main responsibility for the coordination and control of activities related to the acquisition and analysis of information on the current migration pressure as well as the measures taken to limit and prevent a wave of migration to the interior of the country.

The current model proposes to establish, along with NOH, a centre for coordination of LP/LS (CCLP/LS), which will include representatives of institutions and organisations related to the provision of the necessary resources for the needs of persons seeking protection and deal with the logistic implications that a new wave of migration may cause. Depending on the level of migratory pressure, two or more coordination centres may be formed to organise logistic provision in areas affected by the refugee wave and in refugee and migrant accommodation areas upon a decision by NOH to deploy temporary facilities for accommodation of foreigners (TFAF). In order to process the information in a timely manner, experts from various fields can be included in the formed centre. Within the proposed model, part of the centre can be:

- Deputy regional governors of the regions affected by the migration flow;
- Deputy mayors of municipalities;
- Directors of regional directorates of the Ministry of the Interior (RD of the Ministry of the Interior);
- Representatives of BPRD;
- Commanders (Deputy Commanders for Logistics) of military units from the Land Forces (LF) or the Joint Special Operations Command (JSOC);
- Specialists from SAR with CM and MD at the Ministry of Interior;
- Experts from international and non-governmental organisations;
- Deputy directors of regional and municipal hospitals intended to provide medical support;
- Deputy directors of the regional health inspectorates (RHI) in the pressure-affected regions of the country;
- Representatives from regional directorates of the Fire Safety and Protection of the Population service (RDFSPP) in the regions and municipalities affected by the wave of migration;
- Social workers from the regional directorates for social assistance in the areas affected by the pressure.

Taking into account the designated risk zones indicated in the national plan for providing temporary protection, the expectations of migration flows entering the territory of the country that

would cause an emergency situation are associated with affecting the second and third risk zones. The second risk zone covers the districts of Blagoevgrad, Kyustendil and Pernik. In the event of a crisis situation, TFAs can be deployed in them to take over the migration flow from the Bulgarian-Greek border. Burgas, Yambol and Haskovo regions fall into the third designated risk zone, where centres for temporary accommodation of foreigners entering through the Bulgarian-Turkish border can be established.

The construction of TFAs is carried out with the forces and means of the operational groups from the OD of the Ministry of Interior, sent to the field, and military units from the composition of the LF, whose points of permanent deployment (PPD) are located within the scope of the areas falling into the second and third zones of risk.

The effective application of the presented model for joint LP requires that it be tied to the individual stages of the procedure for providing IP to persons seeking it, in the conditions of an emergency situation. We can talk about increased migratory pressure not only in the presence of one of the two hypotheses laid down in the national action plans of the competent authorities in emergency situations. The theoretical assumptions may not be fulfilled, but in practice, if there is a situation in which more persons seeking IP are crossing the country's borders legally and illegally than are leaving the accommodation centres, there is also reason to talk about migration pressure. In this regard, the planning of LP necessary for the accommodation facilities and the persons arriving in them will also be influenced by the number of foreigners conditionally divided into three main categories: immigrants legally and illegally crossing the borders of the country in order to seek IP; immigrants who received any form of IP; immigrants with coercive administrative measures (CAM) due to the lack of legally defined circumstances that give grounds for starting a procedure for granting IP.

In an emergency situation, the dynamics of the general migration flow can be analysed and calculated by monitoring the number of persons of the relevant category entering and exiting through the country's border points or through the 'green border' for a certain period of time (24 or 48 hours).

In the event of an emergency situation, the preparation and management of the LP must be consistent with the main phases characterising the presence of high migration values. In view of the imposed specifics in the organisation of the LP, the implementation of logistic activities can be considered in the following stages:

- Assessing the risk of migration pressure occurring at the country's borders, which would exceed the accommodation capacity in the revealed TDs and SFTAF;
- Continuous monitoring of state borders and implementation of CAM;
- Preliminary preparation for providing LP;
- Reception and registration of foreigners seeking IP;
- Accommodation and stay (residence) of persons during the procedure for granting IP;
- Ensuring adaptation and integration of those granted refugee or humanitarian status;
- Control over the logistic activities performed during the reception and accommodation of persons seeking IP in the conditions of increased migration pressure.

3.2.1. Assessment of the risk from emerging migration pressure along the country's borders.

During this stage, the necessary amount of preliminary information is collected in relation to the possible danger of a mass migration influx to the territory of the country, its source and direction of movement. In addition, the probability of the presence of risks and threats to national security is also analysed. The assessment also includes an estimated limit on the possible number of illegal migrants expected to cross state borders. The analysis of the migration situation in Bulgaria's neighbouring countries and the trends in the generation of migration flows in countries where there are armed conflicts, public tension or humanitarian crises can provide initial data for the collection of the mentioned information. The model envisages that the activities of acquisition, analysis and transmission of operational information to the competent national bodies and

institutions working in the field of migration, during this stage, will be carried out by joint working groups of SANS, SIA, employees from the agencies of the Ministry of Foreign Affairs and the Military Information Service.

Since the functions performed by the mentioned departments are of a specific nature, logistic support requires the acquisition of the necessary additional specialised equipment and electronic systems for processing information and tracking the migration flow. In this regard, it is possible to achieve progress through the further development of the integrated electronic information system for the identification of citizens of third countries (CTC), in which the data of all persons who have illegally crossed the borders can be entered. This would facilitate the filtering of individual groups of migrants and the differentiation of those among them for whom, according to previously acquired data, it is reasonable to believe that they pose a threat to national security.

The presented model for joint logistic support further develops the information exchange between the established operational units. The data acquired by NOH, related to the quantitative and socio-demographic characteristics of the expected migration flow, are transmitted to the CCLP/LS, where the analysis of all the current information begins, on the basis of which LS planning is to be carried out for the foreigners and the places where they will settle.

3.2.2. Continuous monitoring of state borders and implementation of coercive administrative measures (CAM).

During this stage, the information processed by the working groups of the security services, NOH and CCLP/LS is transmitted to the border authorities. When high levels of migration pressure are anticipated, border surveillance on state borders is strengthened by increasing the operational capacity of patrols from the BPGD. To strengthen the security and surveillance of vulnerable sections of the state borders and the main border checkpoints, operational groups from the OD of the Ministry of the Interior and units from the ground troops or special operations forces are recruited into the composition of the border police units.

The strengthening of border surveillance and the protection of the state border is associated with the application of CAM to illegal immigrants who do not express a desire to apply for the acquisition of IP in the country after their capture. These measures consist in the voluntary or forced return of persons to their countries of origin or the organisation of their reception in countries where there is no danger to their survival.

During this stage, the LS of the competent authorities performing tasks in the border areas of the country should ensure efficiency in the actions of the operational groups and guarantee capabilities for timely intervention along the borders of the country. This includes the provision of cars, trucks and special off-road vehicles, means of communication, tent structures and domestic containers for the construction of additional checkpoints, specialised equipment, weapons, ammunition, prepared food (food products for ready consumption) and bottled water. The proposed model foresees the formation of stocks of spare parts and consumables, as well as the attraction of field technical means for refuelling with fuel-lubricants (FL) and special fluids (SF). It is recommended to form working groups for repair and evacuation, by predetermining zones for their action in the border regions of the country. An addition to the repair and evacuation groups is the formation of teams to support the specialised means of border surveillance and communication.

In the event of a need, CCLP/LS organises timely repair, evacuation or extraction of stalled or damaged equipment by sending specialised teams from military units, in which employees from companies with which a service and repair contract has been concluded also participate with the relevant equipment. The stocks also include structures for domestic accommodation (tents or containers), medicines and medical materials, food packages with ready-to-eat food and drinking water, as well as additional means of storing, transporting and distributing water in field conditions, with which to cover water needs for domestic purposes. As a reserve, it is advisable to plan additional financial means to cover the need to purchase spare parts and consumables.

In the organisation of the provision activities for the joint operational groups, the current work model envisages that the planning will be carried out by the CCLP/LS, which will maintain

a continuous connection with the border police stations in the border crossing areas, where the current information is collected by the patrolling groups. In the event of an emergency situation, given the dynamics of the migration influx, it is recommended that the security units' schedule be planned in such a way as to ensure the smooth execution of activities within 12 to 24 hours, depending on the time of operation of one shift. Restocking of material resources is carried out before the start of each subsequent shift to ensure its functional readiness.

Participating units of the armed forces are entrusted with the implementation of the main part of the logistic support for the operational groups. This includes provision of personnel and off-road machines, tent structures, means of refuelling with FL and ST and means of storage, transportation and distribution of water in field conditions.

3.2.3. Preliminary training for providing logistic support.

In the presence of data from the security services about a possible increase in the number of illegal migrants in the areas where migration pressure is expected at the country's borders, the preliminary preparation for the LP of foreigners and the places where they settle goes through four main phases: tracking of incoming and outgoing refugee flows and analysing their direction of movement in real time; analysis of the current capabilities for resource provision of the district and municipality authorities located near the risk areas where an increased migration presence is expected; planning of resources to ensure the activities in TD and SFTAF; assessment of the need to open the TFAF, determining a place for its deployment and planning the main resources and technical means to ensure the activities of accommodation, food, medical, hygienic and transport services for foreigners, as well as for the launch of procedures for providing IP.

In the proposed model for joint LP, the specified analyses and evaluations of the capabilities for LS are carried out by the experts in the CCLP/LS which is formed in the areas where an increased migration flow is expected. Analysing the possibilities for resource provision requires the collection of information from the members of the centre about the capabilities of the relevant organisations and institutions they represent, taking into account the potential at the local level available to the relevant districts and municipalities.

The creation of an electronic information system, supported by all institutions and organisations working in the field of migration, would facilitate this process. In this way, conditions are created to promptly track the availability of material, technical, household, medical, electronic and other types of resources that could come into use in providing assistance and protection to persons seeking them and to ensure the necessary level of LS for TD, SFTAF and TFAF.

In the event of a shortage of resources, the head of the relevant CCLP/LS organises the timely sending of operational information to NOH, from where a decision is made to secure the necessary resources by redistributing or allocating financial means for their purchase.

3.2.4. Reception and registration of foreigners seeking international protection.

In the event of a mass influx of immigrants across the country's borders, the main structures that the model envisages cooperating during this stage are the operational groups from the BPRD, OD of the Ministry of Interior, military units from the Ministry of Defence, experts from the Ministry of Defence and representatives of IOM, BHC and UNHCR.

The reception of persons seeking IP on the territory of the country is mainly carried out through the established border points located along the land border. An important condition for easing migration traffic when an increased number of crossings is detected is the distribution of persons into four main groups: unaccompanied minors, minor foreigners and persons from vulnerable groups; foreigners of working age, including independent CTC, seeking IP; foreigners caught at the 'green border' or at the border crossing who are found to be transiting through the territory of the country and do not wish to acquire IP; foreigners who have already acquired the right to one of the forms of IP and there is no need to open a new procedure.

When establishing initial contact with the persons and conducting interviews before they are subject to registration, the interpreting is provided by a specialised staff of DM, IOM and UNHCR. The transport provision of persons seeking protection is carried out in two main directions: with

high-terrain vehicles from the operational groups of the BPRD with the SFTAF of the MD and with vehicles of the BPRD with the TD of SAR and the secure areas designated in them for the accommodation of minors and minor foreigners and the persons from vulnerable groups. When deploying the TFAF, means of transport from the composition of the military units of the Land Forces or OD with the Ministry of Interior are also included to move the foreigners from the border points of the country to the places of temporary accommodation.

Within the framework of the admission and registration procedures, the provision of legal assistance is carried out by the BHK teams working in the field at the TD of SAR and the SFTAF at the MD. UNHCR monitors the implementation of procedural actions and the conditions under which persons stay in border police stations and distribution centres before being moved to the places of accommodation in the interior of the country. If necessary, it supports the border authorities with teams of interpreters and specialists to cooperate in the provision of administrative and information services.

Logistic support at migrant screening points covers the provision of technical means for initial registration, fingerprinting, in order to comply with the requirements of the Dublin and Eurodac regulations. With a view to complying with anti-epidemic measures, places for taking initial samples to establish the health status of foreigners and the presence of contagious and infectious diseases are set aside at the border points. The places are equipped with the necessary medical equipment, tools, materials, medicines and tests. In addition, rooms equipped with sanitary units are also designated for the isolation of persons with confirmed cases of infectious diseases. The indicated activities on the initial examination and the observance of the necessary anti-epidemic measures are organised by medical teams of RHI, MD and the directors/deputy-directors of municipal and regional health facilities, intended to provide medical care for refugees and migrants in the areas affected by migration pressure. In order to avoid a repeated process of registration of persons, it is recommended to create an electronic system for the registration of foreigners seeking IP which contains the data of all persons who have been registered once on the territory of other countries and for whom a procedure has been started for the provision of IP.

As the time stay of the persons at the border crossings covers a period between 24 and 48 hours, it is appropriate to organise meals during this stage for foreigners through individual food packages and drinking water in bottled form until they are accommodated in the SFTAF or until a decision is made for expulsion in the event that migrants do not meet the requirements for the provision of IP.

3.2.5. Accommodation and stay (residence) of the persons during the procedure for granting international protection.

Accommodation in the conditions of increased migration pressure is carried out in the built TDs of SAR and SFTAF with the MD. In cases of overfilling of their capacity, NOH decides to deploy the TFAF. The determination of the place of deployment, the planning of the overall provision of the activities in the centre and its subsequent logistic support are carried out by the CCLP/LS deployed in the area(s) where increased migration is observed.

In addition to the administration of SAR and MD, specialised teams of IOM, PMS with the BRC, the migration service of Caritas and representatives of social assistance agencies, regional and municipal hospitals are involved in the creation of initial and subsequent conditions for stay. Given the specifics of the activities carried out by NGOs, the above-mentioned teams are engaged not only in providing logistic services for migrants in TD and SFTAF but also in accommodating foreigners in temporary centres. In the construction of temporary accommodation, the main part of the LP is taken over by units of the armed forces. They are assigned the tasks of setting up the domestic part for the accommodation of foreigners, organising meals, water supply and hygiene services.

The medical care of the persons in TD and SFTAF is carried out by the full-time staff of SAR and MD, and medical specialists from the regional and municipal state and private health institutions are attracted to it with the assistance of the RHI for each area. When deployed, the medical service is also supported by specialised medical teams of military doctors. The model

envisages that the BRS with the BRC be included in the overall process, which will cover the need for drugs and medication for those seeking protection. Psychological help is provided in a timely manner by NGO teams such as Caritas, IOM and specialised staff from SAR and MD structures.

When organising the meals, humanitarian aid and donations are also included in the activities of the military units for the LF, which are mainly provided by the BRS with the BRC and the migration service of Caritas. With low migration levels and weak dynamics of the migration flow, meals in the TD of SAR and SFTAF with the MD are organised through catering. When deploying the TFAF in an emergency situation, during the first 2-3 days, feeding is done through individual food packages, after which it is switched to preparing and distributing cooked food with full-time technical means available to the military units. If additional material assets are needed, they are provided by the OD of the Ministry of the Interior, SAR or MD, which, in conditions of increased migration pressure, plan and maintain a reserve of material resources to support the activity during the deployment of the TFAF.

The living arrangement of persons in TD and SFTAF is carried out by providing accommodation in stationary buildings, where foreigners are accommodated according to the peculiarities of their ethno-religious, cultural affiliation, social status and age characteristics. When housing facilities are located in the TFAF, the domestic premises are arranged using containers for domestic accommodation, tent structures or prefabricated housing. The choice of a specific household model for accommodation is determined depending on the financial security of the construction activities of the TFAF.

The supply of water for various needs in TD and SFTAF is provided through the constructed water supply and sewage system in the stationary accommodation premises. When a decision is made to deploy TFAFs, in the initial periods, drinking water is provided by supplying water in single-use polyethylene bottles, which are purchased from the commercial network.

Water for sanitary and domestic purposes is provided through the staff technical means which are in service in the military units for logistic provision from the composition of the Land Forces, as well as through the technical resources available to the OD of the Ministry of Interior and the regional services for FSPP. The refugee and migrant service of the BRC, the migration service of Caritas and IOM participate in the provision of additional quantities of bottled water within the framework of the humanitarian support they provide. The provision of water for drinking-domestic purposes in TFAF is related to its extraction from examined water sources. In this regard, the main role in determining the quality of water for drinking needs, food preparation, sanitary-domestic and medical provision, the model assigns to representatives of the regional environmental and water inspections (REWI) and RHI.

Hygienic provision in the TD of SAR and SFTAF with the MD, in conditions of increased migration pressure, is carried out on the basis of the established organisation for bathing and laundry services and satisfying physiological needs at low migration levels. The equipped sanitary units in the stationary facilities at the respective accommodation centre are used.

When organising the hygiene service in the TFAF and the provision of means to meet the hygiene needs of the accommodated persons, field bathrooms and washer-dryer complexes, which are available to the military units for LF, are mainly used. Individual physiological needs are met by supplying chemical toilets or by building them at a later stage of the centre's infrastructure development.

The disposal of household, medical and food waste from the territory of TD, SFTAF and TFAF is organised through the garbage disposal system of the respective municipalities or regions, in whose territory the centre is deployed, in compliance with the legal norms established on the territory of the country. The directors of the accommodation facilities receive assistance in this direction from the mayor of the respective municipality and its regional governor.

Transport provision in emergency situations is organised by CCLP/LS. Since the procedure covers the initial reception of the foreigners in the SFTAF, in the initial stage of their movement to the homes of the MD, transport means of the military units involved in the joint operation and vehicles of the BPRD are used. When accepting the persons in the TD of SAR or when deploying

the TFAF, the model provides for the use of transport with a larger capacity (buses or passenger trains) with the aim of more efficient transport over larger distances. In these cases, it is necessary for the CCLP/LS to organise a survey regarding the available transport companies in the affected areas that hold a license to provide transport services for a fee.

Fire safety (FS) in TD and SFTAF is organised through the construction of a fire alarm system (FAS) and a fire extinguishing system (FES) with additional fire extinguishing equipment installed to them. The maintenance of the relevant fire protection installations (FPI) is organised by the directors of the accommodation centres and carried out by employees of RDFSPP. In TFAF, the fire protection system is organised and built entirely by employees of the regional directorates PBZN. The director of TFAF, with the assistance of CCLP/LS, organises the constant presence of fire-fighting specialists who monitor compliance with fire-fighting requirements every day on the territory of the centre.

3.2.6. Ensuring adaptation and integration to persons with granted refugee or humanitarian status.

When building the models for adaptation and integration, the recommendations of the European Commission, provided for in the plan for the integration of persons who received IP for the period 2021-2027, must be taken into account. In these cases, logistic support covers: provision of opportunities for training in the Bulgarian language; assistance to regional health authorities; provision of additional school supplies; mediation before national institutions for the provision of administrative and information services; social consultations, legal assistance and psychological assistance; providing opportunities for acquiring higher education in Bulgarian higher education institutions (HEI); registering children for school and kindergarten; labour market intermediation.

Within these activities, the leading organisation is SAR, whose experts are constantly supported by intergovernmental and non-governmental organisations, including UNHCR, IOM, RMS of the BRC, the migration service of Caritas, the programme for legal protection of refugees and migrants at the BHC, employees from the regional directorates for social assistance and medical specialists from the regional and municipal health facilities.

3.2.7. Control over the logistic activities performed during the reception and accommodation of persons seeking IP in the conditions of increased migration pressure.

The model envisages control over the quality of the logistics provision and the need to supplement the spent resources during the individual stages to be carried out at three main levels.

First level – control carried out by the directors of the centres for accommodation of persons seeking IP, including the directors of the TFAF, by carrying out checks and receiving reports on the individual lines of insurance at the end of each day.

Second level – control carried out by the specialists working in the CCLP/LS in the relevant providing directions by accepting reports on the state of the LS, prepared daily by the directors of the stationary and field-type accommodation centres.

Third level – control carried out by the chairman of the NOH at the end of each day by accepting reports from the head of the CCLP/LS on the state of the LS in the places of accommodation of foreigners seeking IP.

CONCLUSIONS FROM CHAPTER THREE

As a result of the collection, processing and analysis of the empirical data from the conducted surveys and interviews with representatives from the competent national authorities and non-governmental organisations, the **third research task** of the dissertation is solved, the result of which are the following **conclusions**:

1. Until the beginning of the migration crisis, which arose after the end of 2013, the places of accommodation for refugees and migrants in the country were not fully financially and resourcefully secured in order to ensure the most suitable conditions for the accommodation of foreigners seeking IP. The subsequent growth of the refugee wave in 2015 and 2016 led to the updating of financial resources from the state budget and the creation of mechanisms for the absorption of funds under EU operational programmes, which significantly improved the material

and technical base in the TD of SAR and SFTAF of MD. The indicated trend was also observed during the period 2017-2021.

2. The results of the study give reason to consider that there is a need to improve the interaction between the competent authorities from the government sector and NGOs working in the field of providing IP and the provision of logistic assistance to persons applying for the acquisition of refugee or humanitarian status.

3. It is necessary to develop a methodical guide, model or instructions for the distribution of functional duties between the competent state authorities in the field of migration and IP and the non-governmental institutions supporting them in relation to the LP for migrants and refugees, in conditions of increased migration pressure. Since the experience of dealing with the consequences of the past migration crisis shows that within the framework of joint operations units from the armed forces are also attracted, it is recommended that the created document clearly regulates their obligations related to the provision of LS.

4. The developed model for joint LS in emergency situations related to increased levels of migration pressure at the country's borders is in response to the results of the conducted empirical research. The main data indicate that it is necessary to improve the inter-institutional cooperation in the line of providing various logistic services, assistance and protection for foreigners in case of a high migration flow.

GENERAL CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS

1. GENERAL CONCLUSIONS.

1. The emergence of migration as a phenomenon has been a characteristic feature of the socio-demographic development of the European continent since ancient times. Historically, mass refugee waves are the result of emerging political-economic conflicts, world wars, armed conflicts in individual regions and humanitarian crises. The study of the features characteristic of the migration crisis of 2015 and 2016 gives reason to consider that our country was considered more as an object of transit.

2. The European regulatory framework in the field of migration policy underwent a significant change between 2011 and 2022. The reason for this were the armed conflicts that arose in Syria and the Republic of Ukraine, as a result of which the last mass migration wave arose, the peak values of which were observed in 2015, 2016 and the beginning of 2022. By the end of 2011, directives and regulations of the European Parliament and the Council of Europe were developed to ensure the reception and accommodation of foreigners who would acquire the right to citizenship or the relevant IP status solely according to the national legislation of the host country. Since the middle of 2013, with the introduction of a single change in the regulatory framework of the EU, the practice of applying the procedures for granting IP on the territory of all member states has been standardised.

3. When analysing the developed theoretical formulations related to the creation of conditions for accommodation of persons seeking IP, as well as their subsequent provision in various directions of a social, domestic, psychological and administrative nature, comes the conclusion that the provision of various types of assistance and cooperation to migrants and refugees is a specific logistics activity that involves the existence of a specialised procedure related to the provision of IP which requires a different process in organising logistics activities.

4. Based on Bulgaria's experience in dealing with the consequences of the migration wave, the understanding is adopted that, in order for the logistics process to be effective, the capabilities of not only the competent authorities providing IP should be used. It is advisable to include resources from the power ministries, NGOs, security services, social protection services and health facilities in the country in the overall provisioning activities.

5. In the course of the development of the proposed model for joint LS, hypotheses for the occurrence of migration pressure with increased values are foreseen mainly along the Greek-Bulgarian and Turkish-Bulgarian borders, given the large concentration of refugee and migrant

mass in their border territories. In view of the emerging new wave of migration, mainly composed of Ukrainian refugees, it is necessary to develop new estimates, through which to create an organisation for the reception and registration of foreigners entering through the Romanian-Bulgarian border points. Given the ethnic composition, the socio-demographic characteristics of the current wave and the large number of people admitted and accommodated at the beginning of March 2022, it is necessary to rethink the entire concept of reception, registration, accommodation, adaptation and integration of persons seeking IP.

2. RECOMMENDATIONS.

1. To create a department for translation activities at the structures of SAR, in which to appoint full-time specialists who know specific languages and their dialectal forms, spoken in the countries of origin from which the foreigners arrive. Considering the work with vulnerable groups of migrants, to involve full-time psychologists (one for each TD of SAR and SFTAF with the Migration Directorate) to conduct the initial interviews with the accommodated persons in order to more easily establish their moral-psychological status and identify foreigners in need of further research and assistance. In the provision of medical care during the initial stages of the procedure for providing IP in the TD of SAR and SFTAF with the Migration Directorate with the assistance of the RHI, to ensure the more active participation of state and private hospitals to support full-time medical specialists in the provision of medical assistance or hospital treatment if necessary. In the territorial divisions of SAR where there is an open health office with full-time medical staff, to provide additional funding for the acquisition of a specialised medical transport resource, which would provide some autonomy for the agency to respond to emergencies in conditions of increased migration pressure. The financing of the additional specialists appointed to the staff of SAR should be provided with funds from the agency's budget, which, if necessary, should be increased by a decree of the Council of Ministers so as to cover the needs of a specialised administrative staff. In addition to funds from the state budget, the proposals made for expanding the administrative capacity of SAR and acquiring the relevant resources under the PPA should also be financed through the following funds and programmes of the EU: 'Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) 2014-2020' and 'Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF) 2021-2027'; 'Internal Security Fund 2014-2020' and 'Integrated Border Management Fund (IBMF) 2021-2027'; 'Home Affairs Programme' of 'Norwegian Financial Mechanism 2014-2021'; 'Development of Human Resources Programme 2021-2027'; 'Education Programme 2021-2027'.

2. To update the legal framework regarding social protection for unaccompanied minors and foreign minors by ensuring the presence of a representative from the Child Protection Department with the relevant regional Social Assistance Directorate during the initial interviews and medical examinations in order to establish the initial needs of individuals, including basic necessities. In order not to admit adults and overfill the capacity for accommodation of minors and minor foreigners in the constructed secure areas at SAR, an algorithm (methodology) should be drawn up or a work order should be defined in which specialised expertise would be carried out based on which to determine the real age of persons in case of doubt.

3. To develop a separate model for assessing the state of the constructed secure areas at SAR. The model should serve as a reference mechanism by which to plan the need for annual financial resources for the maintenance of the existing and the construction of additional household, medical and material conditions for accommodation and stay.

4. In the presence of the necessary financial security and resource provision, steps should be taken to build additional secure areas for the accommodation of unaccompanied minors and minors in one of the TDs of SAR located near the border regions of the country (RRC in Harmanli or the TC in the village of Pastrogor) in order to reduce the pressure on the designated areas in the RRC, Sofia, in cases of increased levels of migration pressure. The unified electronic system for automated tracking of foreigners when crossing the territory of the country and distinguishing migrants from refugees should be further developed by introducing an electronic register by means of which the availability of material resources in the places of accommodation of foreigners

seeking protection should be tracked. This would facilitate the redeployment of specialised staff, household, medical resources and other material support in cases of mass influx of foreigners seeking protection. The electronic system should also include the resources for providing various types of assistance available to NGOs, the OD of the Ministry of Interior and the FSPP service, regional and municipal agencies for social assistance working with refugees and migrants on the territory of the country.

5. To update organisational documents related to the adaptation and integration of foreigners seeking protection after acquiring refugee or humanitarian status. Their content should reflect the specifics of the legal and social regulations in the existing institutions related to administrative services, social protection and the provision of various types of material support and access to the labour market for foreigners who have acquired the right of free residence in the country.

6. To create a reserve of logistics specialists who have undergone the relevant specialised training, to form specialised units for the coordination of the resources and services provided by SAR, MD, OD of the Ministry of Interior, the FSPP service, BPGD, NGOs, military units, regional directorates for social assistance (RDSA) and provision of assistance by the affected regions and municipalities for the needs of foreigners seeking protection. The specialised units should be formed in cases of increased levels of migration pressure to the territory of the country.

7. To develop an electronic register of persons seeking IP in which the data related to the level of education completed by them and their acquired professional qualification will be entered and maintained. The system should be further developed by introducing vacant jobs in individual professional areas of the labour market in the private business sector with the assistance of the Employment Agency of the Ministry of Labour and Social Policy (MLSP).

CONCLUSION

In fulfilment of the set goal in the development of the dissertation work and the scientific research tasks based on it, a theoretical analysis has been made of the emergence and development of migration waves after the Second World War (SWW) until the end of 2021, and their manifestation on the capabilities of the country for the provision of health support for persons seeking IP has been studied.

The development of the regulatory framework in the field of migration policy at the European and national level has been tracked. The general conceptual model for the construction of accommodation facilities for foreigners seeking protection, of stationary and field type, has been considered, taking into account the requirements of UNHCR, WHO, WFP and EASO.

The state of LS in the places of accommodation for refugees and migrants has been analysed, with which the current practices of providing logistic services in the TD of SAR and the SFTAF with the MD have been tracked. The comparison of the theoretical positions related to the equipment and construction of accommodation for persons seeking IP and the real practical aspects of providing their logistical support solves the second research task of the dissertation.

In order to solve the third research task, a study was carried out, including the collection of empirical data through a survey and conducting face-to-face interviews with representatives from the competent state authorities and NGOs working in the field of migration, the provision of IP and accompanying logistic activities.

The development of the presented model for joint LS is the result of processing and analysing the collected empirical data. According to one of the main emphases that have emerged, the system for providing LP needs to improve the interaction and coordination between the representatives of the governmental and non-governmental structures implementing and supporting the activities of reception, registration, accommodation, adaptation and subsequent integration of persons seeking IP.

In this sense, the presented model for joint logistic activity covers the aspects of LS for persons arriving mainly from the territory of the Republic of Greece and the Republic of Turkey, in conditions of an emergency situation. During the development of the model, the specifics of the

legal framework functioning at the time of the development of the dissertation work were taken into account, and the national plans for providing temporary protection and action of the competent national authorities in case of increased values of migration flow to the territory of the country were taken as a basis.

Due to the dynamically changing migration situation caused by the armed conflict between the Russian Federation and the Republic of Ukraine, including at the time of completion of the dissertation work, the developed model does not include the aspects characterising the entry of Ukrainian refugees through the Romanian-Bulgarian border and the organisation of reception, registration, accommodation, adaptation and integration created by the national authorities for them.

SCIENTIFIC-APPLIED AND PRACTICALLY APPLIED CONTRIBUTIONS

SCIENTIFIC-APPLIED CONTRIBUTIONS

1. The theoretical positions related to the conceptual framework for the construction and equipment of places of accommodation for refugees and migrants of the field and stationary type have been further developed.

2. The theory of the LS for persons seeking IP has been enriched in its part related to the organisation of accommodation, utilities, food and medical care.

3. The theoretical formulations about the participation of the armed forces of the country in the logistic provision of injured persons have been expanded by studying the experience of military units from BAF, organising food, medical and transport provision for refugees and migrants within the framework of joint operations to provide medical aid in the country and abroad.

PRACTICALLY APPLIED CONTRIBUTIONS

1. A model has been proposed for joint LS for foreigners seeking IP on the territory of the country under conditions of increased migration pressure and the declaration of an emergency situation. In the model, a variant has been developed to improve inter-institutional cooperation along the lines of the LP for foreigners seeking IP in conditions of increased migration pressure by creating a CCLP/LS which will include representatives from the competent national authorities and the involved governmental, intergovernmental and non-governmental organisations in the areas of the country to which high values of migration flow are generated.

2. The procedure for providing IP for foreigners has been divided into separate stages and for each of them an option has been developed for providing LS in conditions of an emergency situation and increased migration pressure.

3. Individual components of the system for protection seekers have been differentiated by distributing logistic activities and services between the competent national authorities and representatives of the governmental and non-governmental sectors according to their specific activity, in accordance with the developed stages of the procedure for granting IP in conditions of increased migratory pressure.

PUBLICATIONS RELATED TO THE DISSERTATION WORK

1. Danev, I. Basic conceptual framework for building and equipping refugee and migrant accommodation. // In: Proceedings of the annual university scientific conference, Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo. Publishing Complex of Vasil Levski NMU, Veliko Tarnovo, 2021, pp. 218-224, ISSN 1314-1937.

2. Danev, I. Methodology for planning and building accommodation for refugees and migrants. // In: Proceedings of the annual university scientific conference, Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo. Publishing Complex of Vasil Levski NMU, Veliko Tarnovo, 2021, pp. 225-230, ISSN 1314-1937.

3. Filipov, S., Danev, I. Study of the experience of the Bulgarian Armed Forces in organising logistic support for refugees and migrants. // In: Proceedings of the annual university scientific conference, Vasil Levski NMU 'Logistics and Social Systems', Publishing Complex of Vasil Levski NMU, Veliko Tarnovo, 2021, pp. 582-593, ISSN 2738-8042

4. Danev, I. The legislative framework and current trends in the European Union's migration policy. // In: International scientific conference 'High technologies. Business. Society'. Year III, issue 3 (6), Volume III 'Society'. Scientific technical union of mechanical engineering industry-4.0. Borovets, Bulgaria 2019, pp. 245-247, ISSN 2535-0005